

تثنيه - کتابِ تورات - بخشِ

پنجم

پیشگفتار

تثنيه، پنجمين و آخرين کتابِ تورات آسته. دَ امزی کتابِ موسیٰ بلده دفعه دوّم شریعت ره تشریح و بیان مونه تا نسلِ نو اسرائیل از احکام و دستورای خُداوند باخبر شنه و زندگی خُو ره مطابقِ ازوا پیش بُره. امی شریعت ره موسیٰ دفعه اوّل بلده نسلِ پیشینه اسرائیل دَ کوهِ سینا تشریح و بیان کدُ تا اونا ره از احکام و دستورای خُداوند باخبر کنه.

موضوع های برجسته امزی کتابِ ازی قرار آسته:

وختیکه موسیٰ سُخرانی و نصیحت های خُو ره خلاص کد، خُدا دَ موسیٰ امر کد که دَ بله کوهِ نبو دَ قیلی پیسگه بُر شنه تا ازونجی تمامِ سرزمینِ وعده شده ره بنگره. موسیٰ از امرِ

خُدا إِطَاعَتِ كَدِه دَ قِيلِي پيسگه بُر شُد و ازونجی تمامِ سرزمينِ
وعده شُده ره ديد و بعد ازو فَوْت كد.

كِتابِ تشنيه يكي از كِتابِ هاي عَهْدِ قَدِيمِ آسته كه عيسی
مسيح و يارای شی دَ عَهْدِ جَدِيدِ كَلوَتَرِ از هشتاد دفعه از آيه
هاي شی نقلِ قول كده.

فهرستِ عنوانها

يادآوری واقعه هاي گذشته (۱:۱)

اِنتِخابِ كدونِ قاضي ها (۹:۱)

جاسوسی از سرزمينِ كِنعان (۱۹:۱)

سرکشی قوم (۲۶:۱)

سرگردانی دَ بيابو (۱:۲)

پيروزی دَ بِلِه پادشاهِ حِشبون (۲۶:۲)

پيروزی دَ سرِ پادشاهِ باشان (۱:۳)

تقسيمِ زمينِا (۱۲:۳)

مَنعِ شُدونِ مُوسی از داخلِ شُدو دَ كِنعان (۲۳:۳)

مُوسیِ مَرْدُمِ ره دَ إِطَاعَتِ كدو تشويقِ مونه (۱:۴)

مَنعِ كدونِ بُتِ پَرستی (۱۵:۴)

خاصِ بُودونِ خُدايِ إِسرائِيلِ (۳۲:۴)

شارای پناهگاه (۴۱:۴)

یادآوری شریعت (۴۴:۴)

ده حکم (۱:۵)

حکم بزرگ (۱:۶)

اخطار د باره گمراهی (۱:۷)

خداوند ره پُرمُشت نَکُنید (۱:۸)

اخطار د باره مغرور شُدو (۱:۹)

نتیجه نافرمانی از خداوند (۷:۹)

دو لوح سنگی نو (۱:۱۰)

ترس از خداوند (۱۲:۱۰)

اَجْرِ اطاعت از خداوند (۸:۱۱)

خداوند ره د جای عبادت کُنید که او اِنْتِخاب مونه

(۱:۱۲)

اخطار د باره پرستش خدایون دیگه (۱:۱۳)

چیزای پاک و نجس (۱:۱۴)

د باره ده-یگ (۲۲:۱۴)

سال بخشیدون قرض ها (۱:۱۵)

تقدیم کدون اولباری چارپایا (۱۹:۱۵)

عید پصح (۱:۱۶)

عید هفته ها (۹:۱۶)

عید چپری ها (۱۶:۱۳)

تعیین کدونِ قاضی ها (۱۶:۱۸)

بُت پرستی نَکُنید (۱۶:۲۱)

قضاوتِ قاضی ها و پیشوایو (۱۷:۸)

مُقَرَّراتِ بلده پادشاه (۱۷:۱۴)

حقِ لاویا و پیشوایو از هدیه ها (۱۸:۱)

اخطار دَ باره کارای نفرت‌انگیز (۱۸:۹)

وعده ظُهورِ یگِ نَبیِ رِقْمِ مُوسىٰ (۱۸:۱۵)

شارای پناهگاه (۱۹:۱)

قائون دَ باره شاهد (۱۹:۱۵)

مُقَرَّراتِ بلده جنگ (۲۰:۱)

مُقَرَّراتِ بلده قتلی که قاتلِ معلوم نَبشه (۲۱:۱)

مُقَرَّراتِ بلده توی کدو قد خائونِ اسیر (۲۱:۱۰)

حقِ باچه اوّلباری (۲۱:۱۵)

باچه یاغی (۲۱:۱۸)

دستورایِ دیگه (۲۱:۲۲)

مُقَرَّراتِ دَ باره رابطَه زن و شوی (۲۲:۱۳)

مُقَرَّراتِ دَ باره کسای که دَ جماعتِ داخلِ شده نَمیتنه

(۲۳:۱)

پاک-و-مُقَدَّس نِگاهِ کدونِ خیمه‌گاهِ نظامی (۲۳:۹)

احکامِ مُخْتَلِفِ (۱۵:۲۳)

هدیه های حاصلِ نو و ده-یگ (۱:۲۶)

پیروی از احکامِ خُداوند (۱۶:۲۶)

قربانگاه دَ کوهِ عیبال (۱:۲۷)

نالت ها از کوهِ عیبال (۹:۲۷)

برکت بلدهِ اطاعتِ کُننده ها (۱:۲۸)

نالت بلدهِ ناطاعتی (۱۵:۲۸)

خُداوند عهدِ خُو ره قد اسرائیل تازه مُونه (۱:۲۹)

نتیجه پس اَمَدو سُونِ خُدا (۱:۳۰)

اِنتِخابِ زندگی یا مَرگ (۱۱:۳۰)

خُدا بلدهِ یوشع وِظیفه میدیه (۱:۳۱)

خاندونِ احکامِ تورات (۹:۳۱)

سُرودِ مُوسیٰ (۳۰:۳۱)

خُداوند مُوسیٰ ره از مَرگ شی باخبر مُونه (۴۸:۳۲)

دُعایِ بَرکتِ مُوسیٰ بلدهِ قومِ اسرائیل (۱:۳۳)

فوتِ مُوسیٰ (۱:۳۴)

یادآوری واقعه های گذشته

ای توره های آسته که مُوسیٰ دَ او طرفِ دریای اُردُن دَ

اُواری، یعنی دَ دشتِ رُوی دَ رُوی منطقه سُوَف، دَ مینکل

پاران و توفیل، لابان، حصیروت و دی زهب د تمام اسرائیل
گفت. ^۲ از کوه حوریب تا قادش-برنیع، از راه کوه سعیر سفر
یازده روزه آسته. ^۳ د روز اول ماه یازدهم سال چلم، موسی قد
بنی اسرائیل توره گفت، امو رقم که خداوند دزو امر کدد که
قد ازوا گپ بزنه. ^۴ ای واقعه بعد از شکست ددون سیحون
پادشاه اموریا که د حشبون حکمرانی موکد و عوج پادشاه
باشان که د عشتاروت د منطقه ادرعی حکمرانی موکد، رخ
دد. ^۵ د او طرف دریای اردن د سرزمین موآب، موسی اینی
شریعت ره د بیان کدو شد و گفت:

^۶ ”خداوند، خدای مو د حوریب قد ازمو گپ زده گفت: ’شمو
د امزی کوه غدر کلو مندید. ^۷ پس آلی آماده شده کوچ کنید
و د کوهستون اموریا و پگ منطقه های گرد-و-بر شی داخل
شنید: د دشت، د کوهستو، د دامنه ها، د جنوب و د بغل
دریا، یعنی د سرزمین کنعانیا و امچنان د لبنان تا دریای کته
که دریای فرات آسته. ^۸ اینه، ما امی سرزمی ره پیش روی
شمو ایشتم؛ پس داخل شنید و سرزمینی ره که ما، خداوند
بلده بابه کلونای شمو ابراهیم و اسحاق و یعقوب قسم خوردم
که دزوا و بعد ازوا د اولاده ازوا میدیم، تصرف کنید.‘

انتخاب کدون قاضی ها

^۹ دَ امزُو غَیت ما دَز شُمو کُفْتُمْ: 'ما تنهای خُو نَمیتنم بارِ

مَسْئُولیت شُمو ره دَ دوش خُو بِگِیرُم. ^{۱۰} خُداوند، خُداي شُمو

تِعداد شُمو ره کلو کده، دَ اندازِه که شُمو اِمروز مِثل سِتاره

های آسَمو کلو اَسْتید. ^{۱۱} خُداوند، خُداي بابِه کَلونای شُمو،

شُمو ره هزار چنَد کَلوتر کُنِه و بَرکت بَدیه، اَمو رَقم که دَز

شُمو وعده کده. ^{۱۲} لیکِن ما چِطور مِیتنم تنهای خُو بارِ

مُشکِلات و جنجال شُمو ره دَ دوش خُو بِگِیرُم؟ ^{۱۳} پس اَدمای

دانا و فامیده و نامتُو ره از طایفه های خُو اِنْتِخاب کُنید تا اونا

ره دَ بَلِه شُمو رهبر تَعیین کُنم. ^{۱۴} و شُمو دَ جواب مِه کُفتید:

'امی چِیز ره که تُو کُفتی، خُوب اَسْتِه که اِنجام بَدی.'

^{۱۵} اوخته رهبرای طایفه های شُمو ره که اَدمای دانا و نامتُو بُود

گِرِفْتِه دَ بَلِه شُمو رهبر تَعیین کُدم، تا اونا سرکرده های هزار

نفری، سرکرده های صد نفری، سرکرده های پنجاه نفری،

سرکرده های ده نفری و مَسْئُولین طایفه های شُمو بَشِه. ^{۱۶} و دَ

امزُو غَیت دَ قاضی های شُمو اَمر کده کُفْتُمْ: 'دَ بَینِ بَرارون

شُمو که جنجال پَیدا موشه، گوش بِگِیرید و دَ بَینِ دُو بَرارِ

اِسْرائیلی مُنصِيفانه قضاوت کُنید، اِمچنان دَ بَینِ یگِ اِسْرائیلی

و بیگنه که قد ازو زندگی مونه. ^{۱۷} د قضاوت کدو طرفداری نکنید، توره آدم غریب و دولت مند ره یگرقم گوش بگیریډ و از هیچ انسان ترس نخوریډ، چراکه قضاوت شمو از طرف خدا آسته. هر دعوی که حل کدون شی بلده شمو غدر مشکل بشه، او ره د پیش ازمه بیرید تا بشنوم. ^{۱۸} خلاصه، د امزو غیت تمام چیزای ره که لازم بود انجام بیدید، ما دز شمو حکم کدم.

جاسوسی از سرزمین کنعان

^{۱۹} اوخته مو از کوه حوریب کوچ کدی و از پگ امزو بیابون کته و ترسناک که شمو دیدید از راه کوهستون اموری ها د سفر خو ادامه ددی، امو رقم که خداوند، خدای مو دز مو امر کدد. وختی د قادش برنیع رسیدی، ^{۲۰} ما دز شمو گفتیم: 'شمو د کوهستون اموری ها رسیدید، د جایی که خداوند، خدای مو دز مو میدیه. ^{۲۱} اینه، خداوند، خدای شمو امی سرزمی ره پیش روی شمو ایشته. پس باله شنید و تصرف کنید، امو رقم که خداوند، خدای بابه کلونای شمو دز شمو گفته؛ ترس نخوریډ و وحشت زده نشنید.'

^{۲۲} اوخته پگ شمو د پيش مه آمده گفْتيد: ' بيه که چند نفر ره
پيشلون خو ربي کنی تا د باره امزو سرزمی بلده مو جاسوسی
کنه و د باره راهی که مو باید بوری و د شارای که باید داخل
شنی دز مو خبر بیره. ' ^{۲۳} ' امو توره شمو خوش مه آمد؛ اوخته
ما دوازه نفر ره از مینکل شمو گرفتُم، از هر طایفه یگ نفر.
^{۲۴} اونا ربي شده د کوهستو بر شد و تا دره اشکول رفته د باره
امزو سرزمی جاسوسی کد ^{۲۵} و از میوه شی قد خو گرفته د
پیش ازمو آورد و دز مو خبر دده گفْت: ' سرزمینی ره که
خداوند، خدای مو دز مو میدیه، یگ سرزمین خوب آسته. '

سرکشی قوم

^{۲۶} لیکن شمو نخاستید که د اونجی بورید، بلکه از امر خداوند
سریچی کدید؛ ^{۲۷} و د خیمه های خونق نق کده گفْتيد: ' ازی
که خداوند از مو بد موبره، مو ره از سرزمین مصر برو آورد تا
مو ره د دست اموریا تسلیم کده نابود کنه. ' ^{۲۸} آلی مو کجا
شنی؟ برارون مو، مو ره کم دل کده گفْت: " امو مردم از مو
کده قوی تر و قد بلندتر آسته؛ شارای ازوا کته یه و دیوال های
شی تا آسمو میرسه، و اولاده عناق ره ام د اونجی دیدی. " ^{۲۹}
اوخته ما دز شمو گفْتُم: ' وحشت زده نشنید و ازوا ترس

نخوړيد. ^{۳۰} خُداوند، خُداى شُمو که پيشلون شُمو موره، اُو
 بلده شُمو جنگ مونه، فقط امو رقم که د پيش چيم شُمو د
 مصر بلده شُمو جنگ کد. ^{۳۱} و د بيابو ام ديديد که خُداوند،
 خُداى شُمو، د تمام راه که سفر کديد شُمو ره د بغل خو گرفته
 اورد، مثل که يگ نفر باچه خو ره د بغل خو گرفته ميره، تا
 وختيکه د امزى جاي رسيديد. ^{۳۲} ليکن باوجود امزى کارا،
 شُمو د خُداوند، خُداى خو اعتماد نکديد، ^{۳۳} د امزو که د وخت
 شاو د آتش و د غيت روز د اور پيش پيش شُمو مورفت، تا راه
 شُمو ره بلده شُمو نشو بديه و يگ جاي ره بلده خيمه زدو بلده
 شُمو پيدا کنه.

^{۳۴} وختى خُداوند توراي نسنجيده شُمو ره شنيد، اُو قار شد و
 قسم خورده گُفت: ^{۳۵} 'هيچ کدم امزيا، حتى يگ نفر ام امزى
 نسل شربير امو سرزمين خوب ره که قسم خوردم که د
 بابه کلوناي شُمو ميديم، نمينگره، ^{۳۶} غير از کاليب باچه يفته؛
 اُو امو سرزمى ره مينگره و ما امو سرزمى ره که دز شى
 رفتد، دزو و اولاده شى ميديم، چراکه اُو قد تمام دل-و-جان
 خو از خُداوند پيروي کد.'

^{۳۷} بخاطر از شُمو خُداوند د بله از مه ام قار شده گُفت: 'تو ام د

اُونجی داخِل نَمُوشی؛ ^{۳۸} بَلکِه یوشِع باچِه نُون که دِستیار تُو
 آسته، دَ اُونجی داخِل مُوشه؛ پس ازو حِمایت کُو، چُون اُو اُمُو
 سرزمی ره نَصیبِ بَنیِ اِسرائیل مُونه. ^{۳۹} و نِلغِه گون شُمُو که دَ
 باره ازوا گُفتید اَسیر مُوشه، اُمُو بچکِیچای شُمُو که اِمروز
 خُوب و بَد ره فرق نَمیتنه، اونا دَ اُونجی داخِل مُوشه؛ ما اُمُو
 سرزمی ره دَزوا مِیدیم و اونا صَاحِبِ ازو مُوشه. ^{۴۰} لیکِن شُمُو
 دَور خورده از راهِ درِیای سُرَخ پس دَ بیابو کوچ کُنید.

^{۴۱} اوخته شُمُو دَ جواب مه گُفتید: 'مو دَ ضِدِ خُداوند گُناه
 کدے. مو رفته جنگ مُونی، اُمُو رَقم که خُداوند، خُدای مو دَز
 مو اَمَر کده.' پس هر کُدم شُمُو سَلاحِ جنگی خُو ره گِرِفْتید و
 آماده شُدید که دَ مَنتِقَه کوهستانی بورید. ^{۴۲} ولے خُداوند دَز
 مه گُفت: 'بَلدِه ازوا بُگی که نَرَوید و جنگ نَکُنید، چراکه ما
 دَ مینکل شُمُو نِیسْتُم؛ اگه نه، از پِیشِ دُشمنای خُو شِکست
 مُوخوَرید.' ^{۴۳} و ما دَز شُمُو گُفْتُم، ولے شُمُو گوش نَکَید،
 بَلکِه از اَمَرِ خُداوند سَریچی کَید و سرزوری کده دَ کوهستو
 بُر شُدید. ^{۴۴} و اَموربای که دَ اَمزُو کوهستو زِندگی مُوکد دَ
 خِلافِ شُمُو بُر شُد و شُمُو ره رَقمِ خِیلِ زَمبُور پِیش کد و شُمُو
 ره از سَعیر تا حُرما تار-و-مار کد. ^{۴۵} اوخته شُمُو دَور خورید و

دَ حُضُورِ خُداوند چخرا کدِید، مگم خُداوند آواز شُمو ره نَشِنِید
و دَ فَرِیاد شُمو گوش نَدَد. ^{۴۶} امزی خاطر شُمو بلده روزای کلو
دَ قادیش مَنَدِید؛ یعنی، تا زمانی که دَ بیابو بُودِید.

سرگردانی دَ بیابو

۲ اوخته مو پس دور خوردی و از راه دریای سُرَخ دَ بیابو
سَفر کدی، امو رقم که خُداوند دَز مه گُفتُد و بلده روزای کلو
دَ گِرَد-و-بَرِ کوهِستونِ سَعِیر سرگردو بُودی. ^۲ دَ امزو غیت
خُداوند دَز مه گُفت: ^۳ شُمو دَ گِرَد-و-بَرِ امزی کوهِستو غَدَر
کلو سرگردو شُدِید؛ آلی سُون شمال بورِید. ^۴ و دَ مردُم امر کده
بُگی: ”شُمو از سرحدِ بَرارون خُو اولاده عیسو که دَ سَعِیر
زندگی مونه تیر موشِید. اونا از شُمو ترس مُوخوره؛ پس غَدَر
هُوش خُو ره بَگیرِید ^۵ که قد ازوا جنجال نَکِنِید، چُون از زمینِ
ازوا دَ اندازه یگ قَفِ پای ام دَز شُمو نَمِیدِیم، چراکه کوهِستونِ
سَعِیر ره دَ عِنوانِ مُلکِیت دَ عیسو دَدِیم. ^۶ خوراک ره ازوا دَ
نُقَره خَرِیده بُخورِید و آو ره ام ازوا دَ نُقره خَرِیده وُچی کُنِید، “
^۷ چُون خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره دَ تمامِ کارای دِست شُمو
بَرَکت دَدَه؛ اُو راهِ رفتون شُمو ره دَ امزی بیابون کُته مِیدَنه. دَ

امزی چل سال خُداوند، خُدای شُمو قد شُمو بُوده و شُمو دَ هیچ چیز مُحتاج نَبُودید. ^۸ پس مو از سرحدِ برارون خُو اولادِه عیسو که دَ سَعیرِ زندگی مُونه، دَور خوردی و راهِ دَشت ره که از ایلت و عِصیون-جابر تیر مُوشه ایله کدی و از راهِ بیابونِ موآب سَفر کدی.

^۹ اوخته خُداوند دَز مه گُفت: 'موآب ره آزار-و-اَدیتِ نَکو و اونا ره دَ تنگ نَکو که جنگ کُنه، چُون از زمینِ ازوا هیچ چیز شی ره دَ عِنوانِ مُلکیتِ دَز شُمو نَمیدیم، چراکه ما منطقه عار ره دَ عِنوانِ مُلکیتِ دَ اولادِه لوط دَدیم.'

^{۱۰} -- ایمی ها که یگ قومِ قوی و کُنه بُود و مِثلِ عَناقیا قد های بلند دَشت، سابقِ دَ اُونجی زندگی مُوكد. ^{۱۱} اونا ام مِثلِ عَناقیا از جَمِ رِفائیا حساب مُوشد، لیکن موآبیا اونا ره ایمی ها کوی مُوكد. ^{۱۲} عینِ رقمِ حوریا سابقِ دَ سَعیرِ زندگی مُوكد، ولے اولادِه عیسو اونا ره ازونجی بُر کد؛ اَرے، اونا حوریا ره از پیشِ رُوی خُو نابُود کد و دَ منطقه ازوا جای-د- جای شد، اُمو رقم که اسرائیل دَ سرزمینی که خُداوند دَ عِنوانِ مُلکیتِ دَزوا دَده بُود، جای-د-جای شد. --

۱۳ و خُداوند گُفت: 'آلی باله شُده از دَرّه زارِد تیر شُنید.' پس
 مو از دَرّه زارِد تیر شُدی. ۱۴ از زمانیکه از قادیش برنیع حرکت
 کدی تا زمانیکه از دَرّه زارِد تیر شُدی، سی و هشت سال ره
 دَربر گِرِفت، تا پگِ مَرَدای جنگی امزُو نسل از مَنه خیمه‌گاه از
 بَین رفت، اُمُو رقم که خُداوند دَ باره ازوا قَسَم خوردُد. ۱۵ دَ
 حقیقت دِستِ خُداوند دَ خِلافِ ازوا بُود تا اونا ره از مَنه
 خیمه‌گاه کاملاً از بَین بُره.

۱۶ وختیکه پگِ مَرَدای جنگی امزُو نسلِ از مینکلِ قوم از بَین
 رفت، ۱۷ اوخته خُداوند دَز مه گُفت: ۱۸ 'امروز تُو از عار که
 سرحدِ موآب آسته باید تیر شُنی. ۱۹ وختیکه دَ پیشِ اولادِ
 عمون رسیدی، اونا ره آزار-و-اَذیت نَکو قد ازوا جنجال نَکو،
 چُون از زمینِ اولادِ عمون هیچ چیز شی ره دَ عِنوانِ مُلکیتِ
 دَز شُمُو نَمیدیم؛ ما او ره دَ اولادِ لوط دَدیم.'

۲۰ -- او ام سرزمینِ رِفائیا حساب موشُد و رِفائیا سابق دَ
 اُونجی زندگی مُوكد؛ لیکن عمونیا اونا ره زَمزَمی ها کوی
 مُوكد. ۲۱ اونا یگِ قومِ قوی و کُته بُود و مِثلِ عَناقیا قد های
 بلند دَشت، مگم خُداوند اونا ره از پیشِ رُوی عمونیا نابُود کد
 و عمونیا اونا ره بُر کده دَ منطقه ازوا جای-د-جای شُد. ۲۲

خُداوند عَيْنِ کار ره بَلَدِه اَوْلادِه عيسو که دَ سَعِيرِ زِندگي

مُونه، انجام دَد: اُو حوريا ره از پيش رُوی ازوا نابُود کد و اونا

تَنست که حوريا ره بُر کُنه و اَوْلادِه عيسو تا اِمروز دَ جای ازوا

بُود-و-باش مُونه. ^{۲۳} عَوی ها که دَ آغِيلا تا غَزه زِندگي مُوکد،

دَ وَسِيَلِه کفتوريا که از کفتور اَمَدُد نابُود شُد و کفتوريا دَ

مَنْطِقَه ازوا جای-د-جای شُد. --

^{۲۴} و خُداوند گُفت: 'آلی باله شُدِه کوچ کُنيد و از دَرِه اَرنون

تير شُنيد. اينه، ما سِيحونِ اَموري، پادشاهِ حِشبون ره قد

سرزمينِ شِي دَ دِستِ از شُمو تسليم کديم. پس دَ تَصَرُفِ کدون

سرزمينِ ازو شروع کُو و قد ازو جنگ کُو. ^{۲۵} اِمروز ما شروع

کده ترس و وَحْشَتِ شُمو ره دَ بَلِه تمامِ قومِ های زيرِ آسمو قرار

مِيدِيم؛ وختی اونا آوازه شُمو ره بَشَنوه، اونا دَ لَرزه موفته و از

ترس شُمو دِست-پِيچِه مُوشه.'

پيروزي دَ بَلِه پادشاهِ حِشبون

^{۲۶} اوخته قاصدا ره از بيابونِ قديموت دَ پيشِ سِيحونِ پادشاهِ

حِشبون قد اينی پِيغامِ صُلحِ آميزِ رِي کده گُفْتُم: ^{۲۷} 'مو ره بيل

که از سرزمينِ تُو تير شُني؛ مو دَ راهِ عُموميِ موري و طرفِ

راست یا چپ تاو نمو خوری. ^{۲۸} خوراک ره د نقره بلده مو سودا
 گو تا بخوری و او ره د نقره دز مو بدی تا وچی کنی؛ فقط دز
 مه اجازه بدی که پای-پیده از ملک تو تیر شنم، ^{۲۹} امو رقم که
 اولاده عیسو که د سعیر زندگی مونه و موآبیا که د عار
 زندگی مونه دز مو اجازه دد. مو ره بیل تا از دریای اردن د
 سرزمینی تیر شنی که خداوند، خدای مو دز مو میدیه.

^{۳۰} مگم سیحون پادشاه حیشبون نه ایشت که مو از ملک شی تیر
 شنی، چراکه خداوند، خدای شمو روح ازو ره لجوج و دل شی
 ره سخت کدد تا او ره د دست از شمو تسلیم کنه، امو رقم که
 امروز ام شمو میدید.

^{۳۱} خداوند دزمه گفتم: 'اینه، ما تسلیم کدون سیحون و
 سرزمین شی ره دز تو شروع کدیم؛ پس امی آلی د تصرف
 کدون سرزمین ازو شروع کو. ^{۳۲} اوخته سیحون قد پگ نفرای
 خو د خلاف مو بر شد و بلده جنگ د یاهص آمد، ^{۳۳} و
 خداوند، خدای مو او ره د دست ازمو تسلیم کد و مو او ره قد
 باچه های ازو و تمام قوم شی زدی. ^{۳۴} د امزو غیت پگ

شارای ازو ره گرفتنی و د هر شار مردا، خاتونو و بچکیچا ره
 نابود کدی؛ یگ نفر ره ام زنده نه ایشتی. ^{۳۵} لیکن چارپایا ره د

عنوانِ وُلجِه بَلدِه خُو گِرِفَتِي و مال-و-دارايي شاراي ره که
تَصْرُف کُددي، اُوردي. ^{۳۶} از عَرَوَعِير که دَ بَغْلِ دَرِه اَرنون اَسْتِه
و شاراي که دَ دَرِه يِه تا جِلْعاد، هِيچ اَغِيل نَتَنِسْت که دَ برابرِ
ازمو مُقاوِمَت کُنِه؛ خُداوند، خُداي مو پگ ره دَز مو تَسْلِيم
کد. ^{۳۷} مگم دَ سِرزَمِينِ اَوْلادِه عَمون، دَ اَطْرافِ دَرِه يَبوق، دَ
شاراي کوهستو و دَ هر جايي که خُداوند، خُداي مو، مو ره
مَنع کُدَد، نَزديک نَشْدِي.

پيروي دَ سِر پادشاهِ باشان

۳ بعد ازو دَوْر خوردي و دَ راهِ خُو اِدامه دَدِه طَرَفِ باشان
رَبِي شْدِي، و عوج پادشاهِ باشان قَد تمامِ نَفراي خُو دَ خِلافِ
مو بُر شْد تا دَ اِدْرَعِي قَد مو جَنگ کُنِه. ^۲ اوختِه خُداوند دَز مه
گَفْت: 'ازو ترس نَخور، چُون ما او ره قَد پگِ نَفراي ازو و
سِرزَمِين شِي دَ دِستِ ازتُو تَسْلِيم کديم. دَ حَقِ ازو اَمُو کار ره
کُو که دَ حَقِ سِيحون پادشاهِ اَموري ها کدي که دَ حِشبون
زِنْدگي مُوکد. ^۳ پس خُداوند، خُداي مو عوج پادشاهِ باشان ره
ام قَد تمامِ نَفراي شِي دَ دِستِ ازمو تَسْلِيم کد. مو او ره تا
غَيْتِي زْدِي که ازو هِيچ کس زِنْدِه نَمَنَد. ^۴ دَ اَمْرُو غَيْتِ پگِ

شارای ازو ره گِرفتی و شاری نَمند که ازوا نَگِرفته بشی،

آرے، مو شصت شار، یعنی تمامِ منطقه آرچوب ره که مَمَلکَتِ
عوج دَ باشان بُود، گِرفتی. ^۵ پگِ امزیا شارای دیوالدار بُود که

دیوال های بلند و درگه های پُشت بنددار دَشت، علاوه از
آغیلای بے دیوال که غدر کَلو بُود. ^۶ مو اونا ره کاملاً نابُود
کدی، امو کار ره که دَ حقِ سیحون پادشاهِ حِشبون کُددی، دَ
حقِ ازوا ام کدی، یعنی دَ هر شار مَردا، خاتونو و بچکِیچا ره
نابُود کدی. ^۷ لیکن تمامِ چارپایا و مال-و-دارایی شارا ره دَ
عنوانِ وُلجه بلده خُو گِرفتی.

^۸ خلاصه، دَ امزو غیت سرزمینِ دُو پادشاهِ اموریا ره دَ او طرفِ
دریای اَرْدُن گِرفتی، یعنی از دَرّه اَرنون تا کوهِ حِرمون، ^۹ --
صیدونیا حِرمون ره سیربون کُوی مُوکد و اموریا او ره سِنیر
مُوگفت -- ^{۱۰} تمامِ شارای آواری ها، تمامِ جِلعاد و تمامِ باشان
ره تا سَلخه و اِدِرعی که شارای مَمَلکَتِ عوج دَ باشان بُود،
گِرفتی. ^{۱۱} عوج پادشاهِ باشان تنها کسی بُود که از جَمِ رِفائیا
باقی مَندد. اونه، تَخَتِ خاوِ ازو که تَخَتِ آینی یه، هنوز دَ
منطقه رَبَتِ اولاده عمون مَوْجود آسته. دِرازی ازو نه توغی و
بر شی چار توغی دَ مُطابقِ توغی مَرَوَج آسته.

^{۱۲} از سرزمینی که مو دَ امزو غیت تَصْرَف کدی، ما منطقه عروعر ره که دَ بَغْلِ دَرّه ارنون آسته قد نیم کوهستون جلعاد و شارای شی، دَ رثوینیا و جادی ها دَدُم. ^{۱۳} باقی مَنده جلعاد و تمام باشان ره که مَمَلکَتِ عوج بُود دَ نیم طایفه مَنسی دَدُم، یعنی تمام منطقه ارجوب ره قد تمام باشان که سرزمینِ رِفاءیا گفته موشد. ^{۱۴} یائیر اولادِه مَنسی تمام منطقه های ارجوب ره تا سرحدِ جِشوریا و مَعکیا تَصْرَف کد، و امو سرزمی ره، یعنی باشان ره دَ مُطابِقِ نامِ خود خُو حَووت-یائیر نام ایشت که تا امروز دَمزی نام یاد موشه. ^{۱۵} و جلعاد ره دَ اولادِ بابِه ماخیر دَدُم. ^{۱۶} و دَ رثوینیا و جادی ها از جلعاد تا دَرّه ارنون، یعنی تا مینکلِ دَرّه ره دَدُم که سرحد آسته و تا دَرّه یَبوق که سرحدِ اولادِه عمون آسته؛ ^{۱۷} امچنان دَشت و دریای اَرْدُن ره قد ساحلای شی، از کِنِرت تا دریای که دَ دَشت آسته، یعنی دریای مُرده که دَ زیرِ دامنه های کوه پیسگه طرفِ شَرَق آسته.

^{۱۸} دَ امزو غیت دَزوا امر کده کُفْتُم: 'خُداوند، خُدای شُمو ای سرزمی ره دَز شُمو دده تا او ره تَصْرَف کُنید، پس تمام مَرْدای جنگی شُمو آماده شده پیشِ پیشِ برارونِ اسرائیلی خُو از

دریای اَرْدُن تیر شَنِید. ^{۱۹} لیکن خاتُونو، بچکِیچا و چارپایای
شُمو دَ شارای که دَز شُمو دَدیم بُمَنه، چُون ما میدَنم که شُمو
چارپایای کَلو دَرید. ^{۲۰} وختیکه خُداوند دَ برارون شُمو مِثل
از شُمو آرامی دَد و اونا ام سرزمینی ره که خُداوند، خُدای شُمو
دَ اُو طرفِ دریای اَرْدُن دَزوا میدیه، تَصَرَف کد، اوخته هر کَدَم
شُمو میتنید دَ مُلک خُو که دَز شُمو دَدیم، پس بیید.

^{۲۱} دَ امزُو غَیت دَ یوشع امر کده گُفتم: 'تمام کارای ره که
خُداوند، خُدای شُمو دَ حقِ امزی دُو پادشاه کد، تُو قد چیمای
خُو دیدی؛ خُداوند دَ حقِ پگِ مَمَلکَت های که شُمو از دریای
اَرْدُن تیر شده سُون ازوا مورید، ام امُو کار ره مونه. ^{۲۲} ازوا
ترس نَخورید، چراکه خُداوند، خُدای شُمو بلده شُمو جنگ
مونه.'

مَنع شُدونِ مُوسیٰ از داخلِ شُدو دَ کِنعان

^{۲۳} "دَ امزُو غَیت دَ پیشِ خُداوند عُدِر-و-زاری کده گُفتم: ^{۲۴} 'ای
خُداوند-خُدا، تُو بزرگی و دِستِ قوی خُو ره دَ خِدمتگار خُو دَ
نِشو دَدو شدی؛ کَدَم خُدا دَ آسمو یا دَ زمی میتنه که مِثلِ ازتو
اعمال و کارای پُر قُدرت انجام بَدیه؟ ^{۲۵} مَره بیل که از دریای

أردن تير شُنم تا امو سرزمينِ خوب ره كه د اُو طرف آسته،
بِنگرم، يعنى امو كوهستونِ خوب و لبنان ره.

^{۲۶} ليكن خداوند بخاطرِ ازشمو د بِله مه قار بود و عذر-و-زاري

مَره گوش نكد، بلكه دزمه گفت: 'بس كو! د باره امزي
مطلب ديگه قد ازمه توره نكي. ^{۲۷} د قيلي پيسگه بر شو و

سُون غَرَب، سُون شَمال، سُون جَنُوب و سُون شَرَق تُوخ كو؛
خوب تُوخ كو، چراكه تُو امزي دريبي اردن تير نموشي.

^{۲۸} مگم د يوشع وظيفه بدى و ازو حمايت كده او ره قوى جور
كو، چراكه او پيش پيش امزي قوم از دريبي اردن تير موشه و
سرزميني ره كه تُو از دُور مينگرى، بلده ازوا تقسيم مونه.

^{۲۹} پس مو د درّه، روى د روى بيت فغور مندى.

موسى مردم ره د اطاعت كدو تشويق مونه

^{۳۰} پس آلى آى بنى اسرائيل، احكام و دستوراي ره كه دز
شمو تعليم ميديم گوش بگيريد و د جاي بيريد، تا زنده بُمَنيِد و
بَتَنيِد د سرزميني كه خداوند، خدای بابه كلوناي شمو، دز شمو
ميديه داخل شنيد و تَصَرَف كُنيِد. ^{۳۱} توره هاي ره كه ما دز شمو

أمر مؤنم، نه چیزی ره دز شی اضافه کنید و نه ام چیزی ره از شی کم کنید، بلکه احکام خداوند، خدای خو ره که مه دز شمو میدیم، نگاه کنید. ^۳ چیمای شمو چیزی ره که خداوند دَ بعل-فغور کد دید، یعنی که خداوند، خدای شمو هر کسی ره که از بُتِ بعل دَ فغور پیروی کد، از مینکل شمو نابود کد، ^۴ مگم شمو که دَ خداوند، خدای خو محکم چسپیدید، پگ شمو امروز زنده آستید.

^۵ اینه، ما احکام و دستورا ره دز شمو تعلیم میدیم، امو رقم که خداوند خدای مه، دز مه امر کده، تا شمو دَ سرزمینی که داخل موشید و او ره تصرف مونید، اونا ره دَ جای بیرید. ^۶ پس اونا ره نگاه کده دَ جای بیرید، چراکه ای کار حکمت و دانایی شمو ره بلده قوم های دیگه نشو میدیه. وختیکه اونا پگ امزی احکام ره بشنوه، موهیه: 'واقعا ای ملّت بزرگ یگ قوم حکیم و دانا آسته.' ^۷ چون کدم ملّت بزرگ دیگه آسته که خدایون ازوا نزدیک ازوا بشه، رقمی که خداوند، خدای ازمو هر غیتیکه پیش شی دُعا مونی نزدیک مو آسته؟ ^۸ و کدم ملّت بزرگ دیگه آسته که احکام و دستورای عادلانه مثل تمام امزی شریعت دشته بشه که ما امروز دَ پیش از شمو

^۹ لیکن احتیاط کنید و خوب فکر خو ره سون جان خو بگیرید،
 نشنه تمام چیزای ره که چیمای شمو دیده پرمشت کنید و نشنه
 که امیا د پگ روزای زندگی شمو از دل شمو پاک شنه؛ بلکه
 اونا ره د بچکیچای خو و د اولادای بچکیچای خو یاد بدید.
^{۱۰} روزی ره د یاد خو بیرید که شمو د حضور خداوند، خدای
 خو د حوریب ایسته شدید و خداوند دز مه گفت: 'قوم ره د
 پیش مه جم کو تا که تورای خو ره دزوا بشنوم، تا اونا یاد
 بگیره که د تمام روزای زندگی خو د روی زمی از مه ترس
 دشته بشه و د بچکیچای خو ام یاد بدیه.' ^{۱۱} و شمو پیش آمده
 د دامون کوه ایسته شدید د حالیکه کوه تا نیم آسمو د آتش
 موسوخت و تریکی و اور تیره او ره پوشندد. ^{۱۲} اوخته خداوند
 قد شمو از مینکل آتش توره گفت و شمو آواز توره های شی
 ره شنیدید، لیکن کدم شکل ره ندیدید، بلکه تنها آواز ره
 شنیدید. ^{۱۳} او عهد خو ره دز شمو بیان کده بلده شمو وظیفه
 دد که د جای بیرید، یعنی «ده حکم» ره؛ و اونا ره د دوا لوح
 سنگی نوشته کد. ^{۱۴} و خداوند د امزو غیت دز مه امر کد که
 امو احکام و دستورا ره دز شمو تعلیم بدیم تا اونا ره د

سرزمینی که بلده تَصْرَف کدون شی از دریای اَرْدُن تیر
مُوشید، دَ جای بیرید.

مَنع کدون بُت پَرستی

^{۱۵} روزی که خُداوند دَ حوریب از مینکلِ آتَش قد شُمو توره
گفت، شُمو هیچ شکل ره نَدیدید، پس خُوب فِکر خُو ره سُون
جان خُو بَگیرید ^{۱۶} که فاسِد نَشْنید و بلده خُو بُت دَ شکلِ هیچ
چیز جور نَکُنید: نَه دَ شکلِ مَرَد یا خاتُو، ^{۱۷} نَه دَ شکلِ کُدَم
حیوانِ رُوی زمی، نَه دَ شکلِ مُرغکوی بالدار که دَ آسمو پَر
میزنه، ^{۱۸} نَه دَ شکلِ خَزندهگونِ رُوی زمی یا دَ شکلِ ماهیای
که دَ زیرِ آوهای زمی آسته. ^{۱۹} و غَیْتیکه شُمو باله سُون آسمو
توخ مُونید و آفتُو و ماهتُو و ستاره ها یعنی تمامِ لشکرِ آسمو
ره مینگرید، گمراه نَشْنید و اونا ره سَجده و عِبادت نَکُنید،
چراکه خُداوند، خُدای شُمو اونا ره نصیبِ تمامِ قوم های زیرِ
آسمو کده. ^{۲۰} دَ یاد شُمو بَشه که خُداوند شُمو ره گِرِفته از
کوره آین، یعنی از مِصر بَرُو اُورد تا قومِ اَزُو بَشید، اَمو رقم
که اِمروز آستید.

^{۲۱} خُداوند بخاطرِ از شُمو دَ بِلِه مه قار شُد و قَسَم خورد که ما

از دریای اَرْدُن تیر نَمُوشُم و دَ امزُو سرزمینِ خُوب که خُداوند،
خُدای شُمو دَ عِنوانِ مُلکیتِ دَز شُمو میدیه، داخلِ نَمُوشُم.

^{۲۲} اَر، ما دَ امزی سرزمی مومرم و از دریای اَرْدُن تیر

نَمُوشُم، لیکن شُمو تیر موشید و اَمو سرزمینِ خُوب ره تَصَرَفِ
مُونید. ^{۲۳} پس فکر خُو ره بگیری که عهدِ خُداوند، خُدای خُو

ره که او قد شُمو بسته کده، پُرْمُشت نَکُنید و بُتِ دَ شکلِ هیچ
چیز جور نَکُنید، چراکه خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره مَنع

کده. ^{۲۴} چُون خُداوند، خُدای شُمو آتشی آسته که مَوسوزنه و
خُدای غَیرتی.

^{۲۵} وختیکه شُمو صاحبِ بچکیچا و نوسه گو شُنید و دَ امزُو

سرزمی بلده وختِ کَلو ام زندگی کُنید، اگه فاسد شُنید و بُتِ
دَ شکلِ یگو چیز بلده خُو جور کُنید و چیزی ره که دَ نظرِ

خُداوند، خُدای شُمو بد آسته انجامِ بَدید و قارِ اَزو ره باله

بیرید، ^{۲۶} ما آسمو و زمی ره اَمروز دَ بله شُمو شاهدِ میگیرم

که شُمو امزُو سرزمی که بلده تَصَرَفِ کدون شی از دریای

اَرْدُن تیر موشید دَ زودی نابود موشید و روزای کَلو ره دَ

اُونجی تیر نَمُونید، بلکه حتماً نابود موشید. ^{۲۷} خُداوند شُمو ره

دَ مینکلِ قومِ ها تیتِ پَرَک مونه و فقط یگِ تعدادِ کمِ شُمو دَ

مینکلِ مِلَّتْ ها، دَ جایی که خُداوند شُمو ره مُوبره باقی
 مُومنه. ^{۲۸} دَ اُونجی شُمو خُدایونی ره پُرسِتیش مُونید که قد
 دِستِ اِنسان از چِیو و سنگ ساخته شُدِه؛ خُدایونی ره که نَه
 مینگره، نَه مِیشنَوِه، نَه مُوخوره و نَه بوی مُونه. ^{۲۹} اوخته امزُو
 جای شُمو خُداوند، خُدای خُو ره طلب مُونید و او ره پِیدا
 مُونید، دَ شرطی که او ره قد تمامِ دِل و تمامِ جان خُو طلب
 کُنید. ^{۳۰} وختیکه دَ سختی-و-پُربشانی گِرِفِتار شُدید و پِگِ
 امزی چِیزا دَ بِلِه شُمو اَمَد، دَ روزای آخِر شُمو سُون خُداوند،
 خُدای خُو دَور مُوخورید و از اید شی مُوشید؛ ^{۳۱} ازی که
 خُداوند، خُدای شُمو، خُدای رَحیم اَسْتِه، او شُمو ره ایله نَمونه
 و شُمو ره نابُود نَمونه و عهدهی ره که قَسم خورده قد
 بابِه کَلونای شُمو بسته کده، پُرمُشت نَمونه.

خاص بُودونِ خُدایِ اِسْرائیل

^{۳۲} شُمو دَ باره زَمان های گُذشته که پِیش از شُمو بُوده پُرسان
 کُنید، از روزی که خُدا آدم ره دَ رُوی زَمی خَلق کد شُروع کُنید
 و از یگ گوشه اَسْمو تا دِیگه گوشه شی پُرسان کُنید که آیا
 امی رقم چِیز بُزرگ رُخ دَده یا مِثل شی شَنِیده شُدِه؟ ^{۳۳} آیا کُدم
 قَوم هرگِز آوازِ خُدا ره که از مَنه اَتِش توره گُفته بَشه شَنِیده،

رقمی که شُمو شَنِیدید و زنده مَنیدید؟ ^{۳۴} آیا کُدم خُدا هرگز
 کوشش کده که بوره و یگ مِلَّت ره از مینکل مِلَّت دِیگه د
 وسیله مُصیبت ها، مُعجزه ها و چیزای عَجیب، د وسیله
 جنگ، دِست زورِتو و بازوی قوی و د وسیله وَحشت بزرگ
 بگیریه، رقمی که خُداوند، خُدای شُمو د مصر بلده شُمو د پیش
 چیمای شُمو امی کار ره انجام دَد؟ ^{۳۵} ای چیزا بلده شُمو نشو
 دده شد تا بدنید که تنها خُداوند خُدا آسته و غیر ازو دِیگه خُدا
 وجود ندره. ^{۳۶} او شُمو ره ایشْت که از آسمو آواز شی ره
 بشنَید تا شُمو ره اِصلاح کُنه. او د رُوی زمی آتِش بزرگ خُو
 ره بلده شُمو نشو دَد و شُمو توره ازو ره از منِه آتِش شَنِیدید.
^{۳۷} و ازی که بابه کلونای شُمو ره دوست دشت، او اولاده ازوا
 ره بعد ازوا اِنْتخاب کد. او حُضور پِیدا کده قد قُدرت بزرگ
 خُو شُمو ره از مصر بُرو آورد، ^{۳۸} تا مِلَّت های ره که از شُمو
 کده کلوتر و قوی تر بُود از پیش رُوی شُمو بُر کُنه و شُمو ره
 داخل بُرده سرزمینِ ازوا ره د عِنوانِ مُلکیت دَز شُمو بدیه،
 رقمی که اِمروز آسته.

^{۳۹} پس اِمروز بدنید و د دِل خُو نَقش کُنید که تنها خُداوند خُدا
 آسته، ام باله د آسمو و ام تاه د رُوی زمی؛ و هیچ خُدای دِیگه

وَجُود نَدْرَه. ^{۴۰} احكام و دستورای ازو ره که ما امروز دَز شُمو
أمر مُونُم نِگاه کُنید تا دَ خُوبی از شُمو و بچکیچای شُمو که
بعد از شُمو مییه تمام شُنه و تا دَ سرزمینی که خُداوند، خُدای
شُمو بلده همیشه دَز شُمو میدیه، روزای کلو باقی بُمَید. ”

شارای پناهگاه

^{۴۱} اوخته مُوسی سیه شار ره دَ طرفِ شَرِقِ دریای اَرْدُن جدا کد
^{۴۲} تا قاتِل دَ اُونجی دُوتا کُنه، یعنی کسی که همسایه خُوره
سهواً دَ قتل بَرَسنه و از پیش قد شی دُشمنی نَدشته بَشه،
مِیَنه دَ یکی امزی شارا دُوتا کُنه و زنده بُمَنه؛ ^{۴۳} اَمو شارا
اینیا بُود: باصِر دَ بیابو دَ زمینِ اوار که دَ رثوینیا تعلق دَره،
راموت دَ جلعاد که دَ جادی ها تعلق دَره و جولان دَ باشان که
دَ مَنَسی ها تعلق دَره.

یادآوری شریعت

^{۴۴} ای شریعتی آسته که مُوسی پیش رُوی بنی اسرائیل ایشته.
^{۴۵} اینمیا فرمان ها، احكام و دستورای آسته که مُوسی دَ بنی
اسرائیل دَ غیتهی کُفت که اونا از مصر بُرو اَمَد دَ ^{۴۶} و دَ اُو طرفِ

دربای اَرْدُن دَ دَرّه، رُوی دَ رُوی بَیتِ فِغور دَ سرزمینِ سِیحون
 پادشاهِ اَموریا که دَ حِشبون حُکمرانی مُوکد، رَسیدد؛ سِیحون
 کسی بُود که مُوسیٰ و بنیِ اِسرائیل اُو ره شِکست دَد. ^{۴۷} اونا
 سرزمینِ اَزو و سرزمینِ عوج پادشاهِ باشان ره که دُو پادشاهِ
 اَموریا دَ ای طرفِ دربای اَرْدُن سُون شَرَق بُود، تَصْرُف کد:
 از عَرَوِیر که دَ بَغْلِ دَرّه اَرنون اَسْتَه تا سِیریون یعنی کوه ^{۴۸}
 حِرْمون، ^{۴۹} و تمامِ دَشتِ ره دَ ای طرفِ دریاچه اَرْدُن سُون شَرَق
 تا دربای که دَ دَشتِ اَسْتَه، دَ زِبِرِ دامنِه های پیسگه.

دَه حُکم

۵ اُوخته مُوسیٰ پَگِ اِسرائیل ره کُوی کد و دَزوا کُفت:

”اَی قَوْمِ اِسرائیل، احکام و دِستورای ره که ما اِمروز دَز شُمو
 بیان مُونم گوش کُنید و اونا ره یاد بَگیرید و دَ دِقَتِ دَ جای
 بَیرید. ^۲ خُداوند، خُدای مو دَ کوهِ حوریب قد مو عهد بَسته
 کد. ^۳ خُداوند امی عهد ره تنها قد آتِه گون مو بَسته نکد، بَلکه
 قد ازمو ام بَسته کد که پَگِ مو اِمروز دَ اِینجی زنده اَسْتی.
^۴ خُداوند دَ کوه از مَنه آتِش رُوی دَ رُوی قد شُمو توره کُفت.

۵ ما دَ اَمزُو غَیتِ دَ مینکلِ خُداوند و شُمو ایسته بُوَدُم تاکه توره

های خُداوند ره دَز شُمو بیان کُنم، چراکه شُمو از آتَش تر سِیدید
و دَ بِلِه کوه بُر نَشْدید. اُو کُفت:

٦ 'ما خُداوند، خُدای تُو اَسْتَم که تُو ره از سرزمین
مِصر، از جایی که غلام بُودی، بُرو اُوردُم.

٧ دَ پالوی ازمه خُدایونِ دِیگه نَدَشته بَش.

٨ بِلده خُو بُت جور نَکو، نه دَ شکلِ چیزای که باله دَ
اَسمو اَسته یا تاه دَ رُوی زمی و یا دَ زیرِ آوهای زمی.
٩ اونا ره سَجده و عِبادت نَکو، چُون ما خُداوند، خُدای
تُو، خُدای غَیرتی اَسْتَم و بچکیچا ره بخاطرِ گُناه
آته گون شی تا پُشتِ سِوم و چارُم امزُو کسا که از مه
بَد مُوبره، جَزا مِیدیم، ^{١٠} لیکِن رَحمت خُو ره تا هزار
پُشتِ نَصیبِ کسای مُونُم که مَره دوست دَره و احکام
مَره نِگاه مُونه.

١١ نامِ خُداوند، خُدای خُو ره دَ مقصدِ باطلِ نَگیر، چُون
خُداوند کسای ره که نامِ ازو ره دَ مقصدِ باطلِ بَگیره،
بِجَزا نَمیله.

^{۱۲} روزِ آرام ره نگاه کُو و او ره مُقَدَّس حساب کُو، اُمُو

رقم که خُداوند، خُداي تُو دَز تُو امر کده. ^{۱۳} شَش روز

کار کُو و پگِ کارای خُو ره انجام بدي. ^{۱۴} مگم روزِ

هفتم يگ روزِ آرام دَ اِحْتِرامِ خُداوند، خُداي تُو آسته؛

دَمزُو روز هيج کار ره انجام ندي؛ نَه خود تُو، نَه باچه

تُو، نَه دُختر تُو، نَه غُلام تُو، نَه کَنيز تُو، نَه گاو و اَلاغ

تُو و نَه چارپايای دِیگه تُو، نَه بيگنه که دَ چارديوالی

تُو بَشه، تا غُلام و کَنيز تُو رقمِ خود تُو اَلی آرام بگيره.

^{۱۵} دَ ياد خُو بِير که دَ سرزمينِ مِصرِ غُلام بُو دی و

خُداوند، خُداي تُو، تُو ره دَ وسيله دِستِ زور تُو و بازوی

قوی ازونجی بُرو آورد؛ امزی خاطر خُداوند، خُداي تُو،

دَز تُو امر کده که روزِ آرام ره نگاه کُنی.

^{۱۶} آته و آبه خُو ره اِحْتِرام کُو، اُمُو رقم که خُداوند،

خُداي تُو دَز تُو امر کده، تا عُمَرِ دِراز دَشته بَشی و دَ

سرزمینی که خُداوند، خُداي تُو دَز تُو موبخشه، خَیر-

و-خوبی نصیب تُو شنه.

^{۱۷} قتل نَکُو.

^{۱۸} زنا نَکُو.

^{۱۹} دُزی نَکُو.

۲۰ دَ ضِدِ هَمْسَايِه خُو شَاهِدِي دروغِ نَدِي.

۲۱ خَاتُونِ هَمْسَايِه خُو رِه تِي چِيم نَكُو؛ دَ خَانِه هَمْسَايِه

خُو، دَ زَمِينِ شِي، غُلَامِ شِي، كَنِيزِ شِي، گَاوِ وَا لَآغِ

شِي وَا دَ هِيچِ مَالِ دِيگِه هَمْسَايِه خُو چِيم خُو رِه نِيلِ.

۲۲ اِي توره ها رِه خُداوندِ دَ پِگِ جَماعتِ شُمُو دَ كوه از مَنِه

آتِشِ، اُورِ وَا تَرِيكِي تِيرِه دَ آوازِ بَلندِ گُفتِ وَا دَزوا چِيزي اِضافِه

نَكَدِ. اُو امي توره ها رِه دَ دُو لُوحِ سَنگِي نِوِشْتِه كَدِ وَا دَز مِه

دَدِ. ۲۳ وَا خَتِيكِه شُمُو آوازِ رِه از مَنِه تَرِيكِي شَنِيدِي، دَ حَالِيكِه

كوه دَ آتِشِ مِوسُوختِ، شُمُو پيشِ از مِه اَمَدِي، يَعمِي پِگِ

رَهبرايِ طايِفِه ها وَا ريشِ سَفيدايِ شُمُو. ۲۴ اوختِه شُمُو گُفتِي:

'اينِه، خُداوندِ، خُدايِ مو، جَلالِ وَا بُزُرگِي خُو رِه دَز مو ظاهِرِ

كَدِ وَا مو آوازِ شِي رِه از مَنِه آتِشِ شَنِيدِي. اِمروزِ مو دِيدي كِه

خُدا قَدِ اِنسانِ توره مِوگِيه وَا اِنسانِ زِنْدِه مِومَنِه. ۲۵ پَسِ آلي

چِرا بَايدِ بُمُرِي؟ چُونِ اِي آتِشِ قَوِي مو رِه دَرِ مِيدِيه وَا اِم اگِه

آوازِ خُداوندِ، خُدايِ خُو رِه ازيِ كَلوتَرِ بَشَنوِي، مو مِومُرِي.

۲۶ چُونِ از تَمامِ بَشَرِ كِي اَسْتِه كِه آوازِ خُدايِ زِنْدِه رِه كِه از مَنِه

آتِشِ توره مِوگِيه شَنِيدِه بَشِه وَا زِنْدِه مَنْدِه بَشِه، مِثَلِ كِه مو

شَنِيدِي وَا زِنْدِه مَنْدِي؟ ۲۷ خُودِ تُو نَزديكِ بُوَرُو وَا پِگِ چِيزايِ رِه

که خُداوند، خُدای مو مُوگيه، گوش بگير و هر چيزی که
خُداوند، خُدای مو دَز تُو گُفت، تُو دَز مو بگي و مو اُورِه
گوش کده دَ جای میری.

^{۲۸} وختیکه شُمو قد از مه گپ زدید خُداوند تورای شُمو ره
شَنيِد و دَز مه گُفت: 'ما تورای امزی قوم ره که قد از تُو
گُفت، شَنيِدُم؛ چیزای ره که اونا گُفت خوب آسته. ^{۲۹} کشکه
اونا امی رقم دِل میدشت که از مه میترسید و تمام احکام مَره
همیشه دَ جای میورد تا بلده همیشه دَ خُوبی ازوا و بچکيچای
ازوا تمام موشد. ^{۳۰} بورُو دَزوا بگي که دَ خیمه های خُو پس
بوره. ^{۳۱} لیکن تُو امینجی دَ پیش ازمه ایسته شو تا پگ
احکام، قوانین و دستورا ره دَز تُو بگیم تاکه تُو دَزوا تعلیم
بدی و اونا دَ سرزمینی که ما دَ عنوانِ مُلکیت دَزوا میدیم،
امیا ره دَ جای بیره. ^{۳۲} پس مُتَوَجِه بشید که چیزی ره که
خُداوند، خُدای شُمو، دَز شُمو امر کده، دَ جای بیرید؛ طرف
راست یا چپ تاو نخورید. ^{۳۳} دَ مُطابِقِ هر راه-و-طریقی که
خُداوند، خُدای شُمو، دَز شُمو امر کده، رفتار کُنید تا زنده
بُمنید و دَ خُوبی شُمو تمام شُنه و دَ سرزمینی که تَصَرُف
مُونید، عُمَرِ دِراز دشته بشید.

۶ اینمیا احکام، قوانین و دستورای آسته که خُداوند، خُدای

شُمُو دَز مه امر کده تا دَز شُمُو تعلیم بَدِیم و شُمُو اونا ره د

سرزمینی که بلده تَصْرُف کدون شی از دریای اَرْدُن تیر

مُوشید، دَ جای بیرید،^۲ تا شُمُو از خُداوند، خُدای خُو ترس

دَشته بَشید و تمام احکام و دستورای و ازو ره که ما دَز شُمُو

امر مُونم دَ تمام روزای زندگی خُو دَ جای بیرید، ام شُمُو و

بچکیچای شُمُو و ام اولادای بچکیچای شُمُو تا عُمَرِ دِراز

دَشته بَشید.^۳ پس ای بَنی اسرائیل، شُمُو باید گوش بگیری و

دَ انجام دَدون شی دِقَت کُنید، تا دَ خوبی شُمُو تمام شنه و تا

تعداد شُمُو دَ سرزمینی که از شی شیر و عسل جاری آسته

عَدَر کَلو شنه، اُمُو رقم که خُداوند، خُدای بابه کَلونای شُمُو،

دَز شُمُو وعده کده.

۴ ای قَوْمِ اسرائیل، گوش کُو! خُداوند، خُدای مو، خُداوند یکتا

آسته.^۵ پس خُداوند، خُدای خُو ره قد تمام دِل و تمام جان و

تمام قُوت خُو مُحَبَّت کُو.^۶ ای توره ها ره که ما امروز دَز تُو

امر مُونم، دَ دِل خُو نقش کُو^۷ و اونا ره دَ بچکیچای خُو دَ دِقَت

تعلیم بَدی و دَ غَیتیکه خانه آستی، دَ غَیتیکه راه موری، دَ

غَيْتِيكِه خاو مُوشی و دَ غَيْتِيكِه باله مُوشی دَ بارِه ازوا توره
بُگی. ^۸ اونا ره بَلدِه یادآوری دَ دِسْت خُو بسته کُو و رِقْمِ نشان
دَ مینکلِ چِیما دَ پِیشانی خُو بَند کُو. ^۹ اونا ره دَ چوکات های
درگه های خانِه خُو و دَ درگه های شار خُو نوشته کُو.

^{۱۰} وختیکه خُداوند، خُداي تُو، تُو ره دَ امزُو سرزمی که بَلدِه
بابه کَلونای تُو اِبْرَاهِیم و اِسْحاق و یَعْقُوب قَسْم خورد که دَز تُو
مِیدیه، داخِل کد و شارای کُته و نُوربند ره که تُو آباد نَکدے،
^{۱۱} خانِه های پُر از هر چِیزِ خُوب ره که تُو پُر نَکدے، چاه های
کَنده شُدِه ره که تُو نَکندے، تاک های انگور و دِرختای زَبْتون
ره که تُو نَشندے دَز تُو دَد و تُو ازوا خورده سیر شُدی،
^{۱۲} اوخته هُوش تُو بَشه، نَشنه که خُداوند ره پُرْمُشت کنی،
چُون اُو تُو ره از سرزمینِ مِصر، از جایی که غُلام بُودی بُرو
اُورد. ^{۱۳} از خُداوند، خُداي خُو بَتَرس و اُو ره عِبادت کُو و تنها
دَ نامِ ازو قَسْم بُخور. ^{۱۴} از خُدايونِ دِیگه، یعنی از خُدايونِ قوم
های که دَ گِرد-و-بَر تُو آسته، پِیروی نَکُو؛ ^{۱۵} چُون خُداوند،
خُداي تُو که دَ مینکل شُمو حُضُور دَره، خُداي غَیرتی آسته؛
نَشنه که قارِ خُداوند، خُداي تُو دَ بِلِه تُو باله بییه و تُو ره از
رُوی زمی نابود کُنه.

^{۱۶} خُداوند، خُداى خُو ره آزمایش نَکُو، رقمی که او ره دَ مَسا

آزمایش کدى. ^{۱۷} فِکر خُو ره بَگیر که احکامِ خُداوند، خُداى

خُو ره و فرمان ها و دستُورای ره که دَز تُو امر کده، نِگاه

کُنِی. ^{۱۸} چِیزی ره که دَ نَظَرِ خُداوند راست و خُوب آسته، انجام

بِدى تا دَ خُوبی تُو تمام شُنه و تُو دَ امزُو سرزمینِ خُوب که

خُداوند بِلدِه بابِه کَلونای تُو قَسَم خورده وعده کد، داخِل شُنى و

او ره تَصَرَف کده ^{۱۹} پَگِ دُشمنای خُو ره از پِیش رُوى خُو هِی

کُنِی، اَمُو رقم که خُداوند گُفته.

^{۲۰} وختیکه بچکِیچای تُو دَ آينده از تُو سَوال کده پُرسان کُنِه:

'معناى امزى فرمان ها، احکام و دستُورای که خُداوند، خُداى

مو دَز شُمو امر کده، چى آسته؟' ^{۲۱} اوخته دَ بچکِیچای خُو

بُگى: 'مو دَ مِصرِ غُلامِ فِرَعون بُوْدی، لیکن خُداوند مو ره قد

دِستِ زور تُو از مِصر بَرُو اُورد. ^{۲۲} خُداوند دَ پِیش چِیمای مو

مُعجزه های کُنه و ترسناک و چِیزای عَجیب دَ ضِدِ مِصر، دَ

ضِدِ فِرَعون و دَ ضِدِ پَگِ نِفرای خانِه شى ظاهِر کد. ^{۲۳} او مو

ره ازونجى بَرُو اُورد تا مو ره دَ سرزمینى داخِل کُنِه که بِلدِه

بابِه کَلونای مو قَسَم خورد که دَز مو مِیدیه. ^{۲۴} اوخته خُداوند

دَز مو امر کد که پَگِ امزى دستُورا ره دَ جای اُورده از

خُداوند، خُداى خُو بترسى تا همیشه دَ خُوبى مو تمام شُنه و
مو زنده بُمنى، اُمُو رَقم که اِمروز اَسته. ^{۲۵} اگه مو دَ دِقَت پگ
امزى احکام ره دَ حُضُورِ خُداوند، خُداى خُو دَ جَاى بَيرى، اُمُو
رَقم که او دَز مو اَمر کده، اوخته اى بَلدِه ازمو يگ عمل
عادِلانه حِسَاب موشه.

اخطار دَ باره گُمراهى

۷ اى قومِ اِسراييل، وختيکه خُداوند، خُداى تُو، تُو ره دَ
سرزمينى که بَلدِه تَصَرَف کدون شى دَ اُونجى مورى، داخِل کد
و مِلّت هاى کَلو يعنى حِتيا، جَر جاشيا، اَموريا، کِنعانيا،
فَرِيزيا، حويا و يَبُوسيا ره که هفت مِلّت کُنه تر و قوى تر از تُو
اَسته، از پيش رُوى تُو هى کد، ^۲ و غَيْتِيکه خُداوند، خُداى تُو
اونا ره دَ دِست تُو تسليم کد و تُو اونا ره شِکست ددى، اوخته
اونا ره کامِلاً نابُود کُو. قد ازوا عهد بسته نَکُو و دَ بِلِه ازوا
رَحْم نَکُو. ^۳ قد ازوا خيشى نَکُو: دُخترِون خُو ره دَ باچه هاى
ازوا ندى و دُخترِونِ ازوا ره بَلدِه باچه هاى خُو نَگير، ^۴ چراکه
اونا باچه هاى تُو ره از پيروى ازمه رُوى گردو مونه تا خُدايون
ديگه ره عبادت کُنه. اگه اُوَطور شُنه، اَتشِ قارِ خُداوند دَ

خِلافِ تُو دَر مِیگِیره و اُو تُو ره دَ زُودی نابُود مُونه.

^۵ پس شُمو قد ازوا اینی رقم رفتار کُنید: قُربانگاه های ازوا ره چپه کُنید، سَتون های پَرستِشی ازوا ره میده کُنید، بُت های آشیره ره تَکه-و-پَرچه کُنید و بُت های تراش شُدِه ازوا ره دَ آتِش بُسوزنید؛ ^۶ چُون شُمو بلده خُداوند، خُدای خُو قومِ مُقَدَّس اَسْتید. خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره از مینکلِ پَگِ قوم های رُوی زَمی اِنْتِخاب کد تا قومِ خاصِ اَزو بَشید.

^۷ خُداوند بخاطرِ ازی دِل خُو ره دَز شُمو بسته نکد و شُمو ره اِنْتِخاب نکد که شُمو از پَگِ قوم های دِیگه کده کَلوتر بُودید، چُون شُمو از پَگِ قوم ها کده کَمتر بُودید، ^۸ بَلکه بخاطری که خُداوند شُمو ره دوست دَشت و میخواست قَسمی ره که دَ بابِه کَلونای شُمو خوردد، دَ جای بیره، اُو شُمو ره قد دِستِ زورْتُو از جایی که غُلام بُودید بُرو اُورد و از دِستِ فِرْعَوْن پادشاهِ مِصرِ آزاد کد. ^۹ امزی خاطرِ بَدَنید که تنها خُداوند، خُدای شُمو، خُدای یکتا اَسته؛ اُو خُدای باوفا اَسته و عهد و رَحمتِ خُو ره قد کسای که اُو ره دوست دَره و احکامِ اَزو ره دَ جای میره تا هزار پُشت برقرار نِگاه مُونه، ^{۱۰} مِگم جَزای کسای ره که اَزو بَد مُوبره، دَ سر شی میره و اونا ره نابُود مُونه. اُو دَ

مجازاتِ کسی که ازو بد مُوبره معطل نمونه، بلکه جزای ازو
ره د سر شی میره. ^{۱۱} پس احکام، قوانین و دستورای ره که ما
امروز دز شمو امر موئم، د دقت د جای بیرید.

^{۱۲} اگه شمو امی دستورا ره گوش کنید و امیا ره نگاه کده د
جای بیرید، اوخته خداوند، خدای شمو عهد و رحمتی ره که د
بابه کلونای شمو قسم خورد، قد شمو برقرار نگاه مونه. ^{۱۳} او
شمو ره دوست میدنه، برکت میدیه و تعداد شمو ره کلو مونه؛
او ثمر رحم شمو ره، ثمر زمین شمو ره، یعنی غله و شیره
انگور و روغون زیتون شمو ره برکت میدیه و گوسله های گله
و باره های رمه شمو ره د سرزمینی که د بابه کلونای شمو
قسم خورد که دز شمو میدیه، کلو مونه. ^{۱۴} شمو از پگ قوم
ها کده کلوتر برکت یافته موشید؛ مرد یا خاتون نازای د
مینکل از شمو و چارپایای شمو وجود نمیداشته بشه. ^{۱۵} خداوند
هر رقم ناجوری ره از شمو دور مونه و شمو ره د هیچ کدم
امزو مرض های بد که د مصر دیدید، گرفتار نمونه، بلکه اونا
ره د بله پگ کسای میره که از شمو بد مُوبره. ^{۱۶} شمو باید
پگ قوم های ره که خداوند د دست شمو تسلیم مونه، نابود
کنید و د بله ازوا رحم نکنید؛ خدایون ازوا ره عبادت نکنید،

چون اونا بلده شمو دام جور موشه.

^{۱۷} امکان دَره که دِ دل خُو بُگید: ”ای قوم ها از مو کده غدر

کلو یه، مو چطور میتنی اونا ره بر کنی؟“ ^{۱۸} ازوا نترسید؛

فقط دِ یاد خُو بیرید که خداوند، خدای شمو دِ حقِ فرعون و

پگِ مصریا چیز کار کد. ^{۱۹} چیمای شمو مُصیبت های بزرگ،

مُعجزه ها و چیزای عجیب ره دید که دِ وسیله ازوا خداوند،

خدای شمو قدِ دستِ زورثو و بازوی قوی شمو ره برو آورد.

پس خداوند، خدای شمو قد پگِ قوم های که شمو ازوا

میترسید، امو رقم رفتار مونه. ^{۲۰} علاوه ازی، خداوند، خدای

شمو گاو-زمبورا ره دِ مینکل ازوا ربی مونه تا باقی منده ها و

تاشه شده های ازوا ره نابود کنه. ^{۲۱} ازوا نترسید، چراکه

خداوند، خدای شمو که دِ مینکل شمو آسته، خدای بزرگ و

باهیبت آسته. ^{۲۲} خداوند، خدای شمو، ای ملت ها ره کم کم از

پیش روی شمو هی مونه؛ شمو نمیتنید که اونا ره دِ یگدم

نابود کنید؛ اگه نه، تعداد حیوانای وحشی دِ سرزمین شمو کلو

موشه. ^{۲۳} خداوند، خدای شمو اونا ره دِ دست شمو تسلیم

مونه؛ او اونا ره دِ ترس-و-وحشت بزرگ میندزه تا وختیکه اونا

نابود شنه. ^{۲۴} او پادشاه های ازوا ره دِ دست از شمو تسلیم

مونه و شمو نام های ازوا ره از زیر آسمو گم-و-گل مونیډ؛
هیچ کس نمیتنه د برابر از شمو مقاومت کنه تا غیتیکه اونا ره
کاملاً نابود کُنید. ^{۲۵} مَجَسْمه های خُدايُونِ ازوا ره د آتَش
بُسوزَنِید. د نُقره و طِلایِ که د امز و بُت ها آسته، چیم خُو ره
نیلید و بلده خُو نَگیرید؛ نَشنه که د وسيله ازوا د دام گِرِفَتار
شَنِید، چُون اونا د پيشِ خُداوند، خُداي شُمو نَجِس آسته.
^{۲۶} چيزِ نَجِس ره د خَانه خُو نَیرید، اگه بَیرید، شُمو ام مِثَلِ ازو
کاملاً نابود موشید؛ بَلکه از چيزِ نَجِس بے اندازه نَفَرَت کُنید و
کِرک دَشته بَشید، چُون او باید کاملاً نابود شنه.

خداوند ره پُرمُشت نَکُنید

۸ ”آی قومِ اسرائیل، پگِ احکامی ره که ما امروز دَز تُو
امر مُونم، د دِقَت د جای بَیر تا زنده بُمَنی و کَلو شنی و د
سرزمینی که خُداوند د بابه کَلونای تُو قَسَم خورده وعده کد،
داخل شنی و او ره تَصَرَف کُنی. ^۲ د یاد خُو بَیر که خُداوند،
خُداي تُو د امزی چل سال تُو ره د تمامِ راه د بیابو رهبری کد
تاکه تُو ره فروتن کنه و آزمایش کده بدنه که د دِل تُو چی
آسته، آیا احکامِ ازو ره نِگاه مونی یا نه؟ ^۳ او تُو ره گُشنه

ایشته فروتن کد و بعد ازو «مَن» ره دَز تُو خورند که نه خود
 تُو او ره میشنختی و نه بابه کلونای تُو، تا دَز تُو بُفامنه که
 انسان تنها دَ وسیله نان زنده نییه، بلکه انسان دَ وسیله هر
 کلامی که از دانِ خُداوند بُر موشه زنده آسته. ^۴ دَ ای چل سال
 کالای تُو دَ جان تُو نشارید و پایای تُو آماس نکد. ^۵ پس دَ دل
 خُو فکر کُو و بَدَن: امو رقم که یگ آته باچه خُو ره اصلاح
 مونه، خُداوند، خُدای تُو ام تُو ره اصلاح کد. ^۶ امزی خاطر
 احکامِ خُداوند، خُدای خُو ره دَ جای بیر و دَ مُطابقِ راه ها-و-
 طریق های ازو رفتار کُو و ازو بترس. ^۷ وختیکه خُداوند، خُدای
 تُو، تُو ره دَ سرزمینِ خوب بُرد، دَ سرزمینی که دریاچه ها،
 چشمه ها و جوی های آو از دره ها و کوه های شی جاری
 آسته، ^۸ دَ سرزمینی که گندم، جو، تاک های انگور و درختای
 انجیر و انار دره، دَ سرزمینی که روغون زیتون و عسل دره،
^۹ دَ سرزمینی که نان ره دَ سختی پیدا کده نمو خوری و دَ
 اُنجی دَ هیچ چیز مُحتاج نموشی، دَ سرزمینی که سنگای شی
 آین آسته و از کوه های شی مس کنده مونی، ^{۱۰} و تُو نان
 خورده سیر شُدی و خُداوند، خُدای خُو ره بخاطرِ سرزمینِ
 خُوب که دَز تُو دده، شکر-و-سپاس گفتی، ^{۱۱} اوخته فکر خُو
 ره بگیری، که خُداوند، خُدای خُو ره پُرُمشت نکنی و احکام،

قانونا و دستورای ازو ره که ما امروز دَز تو امر مونم، د جای
بیری. ^{۱۲} آرے، غیتیکه خورده سیر شدی و بلده خو خانه های
خوب آباد کده دَز شی جای-د-جای شدی، ^{۱۳} و گله و رمه تو
کلو شد و نقره و طَلای تو پَریمو و پگِ دارایی تو زیاد شد،
^{۱۴} اوخته دل تو مغرور نشنه و خداوند، خدای خو ره که تو ره
از سرزمین مصر از جایی که غلام بودی برو آورد، پرمشت
نکنی. ^{۱۵} او تو ره د بیابون کته و ترسناک که خشک و بے آو
بود و مارهای زاردار و دُمکَجک ها دشت، رهبری کد؛ او بلده
تو از سنگ خارا او بر کد ^{۱۶} و او د بیابو دزتو «من» خورند
که حتی بابه کلونای تو نمیشنخت، تاکه تو ره فروتن کنه و تو
ره آزمایش کنه و د آخر د حق تو خوبی کنه. ^{۱۷} پس د دل خو
نگی: 'قدرت خود مه و زور دست مه ای دارایی ره بلده مه
حاصل کده.' ^{۱۸} بلکه خداوند، خدای خو ره یاد کو، چون او
آسته که دَز تو قدرت میدیه تا دارایی حاصل کنی؛ او ای کار
ره مونه تا عهد خو ره که قد بابه کلونای تو قسم خورده بسته
کد، برقرار نگاه کنه، رقمی که امروز برقرار آسته.

^{۱۹} و اگه خداوند، خدای خو ره پرمشت کنی و از خدایون دیگه
پیروی کده اونا ره پرستش و سجده کنی، ما امروز د خلاف تو

شاهدی میدیم که حتماً نابود موشی. ^{۲۰} آرے، رقم امزو ملت
ها که خداوند د پیش روی تو نابود مونه، تو ام نابود موشی،
اگه از آواز خداوند، خدای خو اطاعت نکنی.

اخطار د باره مغرور شدو

۹ آی قوم اسرائیل گوش کو! تو امروز از دریای اردن تیر
موشی تا د سرزمین ملت های که از تو کده کته تر و قوی تر
آسته، داخل شنی و شارای کته ره که دیوال های شی تا آسمو
بلند آسته، تصرف کنی. ^۲ اونا مردمای کته و قد بلند آسته،
اولاده عناق که تو مینخشی و شنیده که د باره ازوا گفته
شده، 'کی میتنه د مقابل اولاده عناق ایسته شنه؟' ^۳ لیکن
امروز بدن که خداوند، خدای تو رقم آتشی که موسوزنه پیش
پیش تو رفته از دریای اردن تیر موشه؛ او آسته که اونا ره
شکست میدیه و اونا ره د پیش تو تسلیم مونه تاکه تو اونا ره
بر کنی و د آسانی از بین ببری، امو رقم که خداوند دز تو
گفته.

^۴ پس وختیکه خداوند، خدای شمو، اونا ره از پیش روی شمو

هَي كَد، دَ دِلْ خُو نَكِيد كَه: 'بَخاطِرِ عَدالتِ مو خُداوندِ مو رِه
 دَ اِي سِرزَمِي اُورِد تا اِي رِه تَصَرَف كُنِي. 'نَه، بَلَكِه بَخاطِرِ
 شَرارتِ امزِي مِلَّتْ هَا اَسْتَه كَه خُداوندِ اونا رِه از پيشِ رُويِ
 شُمُو هَي مُونَه. ^٥ اِي بَخاطِرِ عَدالتِ يا راستِي دِلْ شُمُو نَبِيه كَه
 شُمُو دَ سِرزَمِينِ ازوا داخِلِ موشِيد و اُو رِه تَصَرَف مُونِيد، بَلَكِه
 بَخاطِرِ شَرارتِ امزِي مِلَّتْ هَا اَسْتَه كَه خُداوندِ، خُدايِ شُمُو اونا
 رِه از پيشِ رُويِ شُمُو هَي مُونَه، تا وَعِدَه رِه كَه خُداوندِ دَ
 بابَه كَلونايِ شُمُو اِبْرَاهِيمِ و اِسْحاقِ و يَعقُوبِ قَسَمِ خورْدُدِ پُورَه
 كُنَه. ^٦ پَسِ بَدَنِيد كَه خُداوندِ، خُدايِ شُمُو اِي سِرزَمِينِ خُوبِ رِه
 بَخاطِرِ عَدالتِ شُمُو، دَزِ شُمُو نَمِيدِه تا اُو رِه تَصَرَف كُنِيد،
 چراكَه شُمُو يِگِ قَوْمِ سِر كَشِ اَسْتِيد.

نتيجه نافرمانی از خداوند

^٧ دَ يادِ خُو دَشْتَه بَشِيد و پُرْمُشتِ نَكُنِيد كَه چَطورِ قارِ خُداوندِ،
 خُدايِ خُو رِه دَ بِيابوِ بالَه اُورِيد. شُمُو از رُوزِي كَه از سِرزَمِينِ
 مِصرِ بَرُو اَمْدِيد تا غَيْتِيكَه دَ اِينجِي رَسِيدِيد، بارِ بارِ دَ خِلافِ
 خُداوندِ شُورِشِ كَدِيد. ^٨ دَ حوريبِ شُمُو دَ اندازَه قارِ خُداوندِ رِه
 بالَه اُورِيد كَه خُداوندِ دَ بَلَه شُمُو غَضَبِناكِ شُد و مِيخاست
 شُمُو رِه نَابُودِ كُنَه. ^٩ وختِيكَه ما دَ بَلَه كوهِ بَرِ شُدْمِ تا لُوحِ هَايِ

سنگی ره بَگیرُم، یعنی لُوح های عهدی ره که خُداوند قد شُمو
 بسته کد، ما مُدَتِ چِلِ روز و چِلِ شاو دَ کوه مندُم؛ ما دَ
 اُونجی نَه نان خوردُم و نَه آو وُچی کدُم. ^{۱۰} و خُداوند اُمُو دُو
 لُوحِ سنگی ره دَزِ مه دَدِ که قد کِلکِ خُدا دَ بِلِه شی نِوِشته
 شُدُد؛ و دَ بِلِه ازوا تمامِ توره های بُود که خُداوند دَ کوه از
 مینکلِ آتِش دَ روزی که شُمو جَم شده بُویدید، دَزِ شُمو گُفتُد.
^{۱۱} بعد از خَتَمِ چِلِ روز و چِلِ شاو خُداوند اُمُو دُو لُوحِ سنگی،
 یعنی لُوح های عهد ره دَزِ مه دَد. ^{۱۲} اوخته خُداوند دَزِ مه
 گُفت: 'باله شُو، دَ زُودی ازینجی تاه بورُو، چُون قوم تُو که
 اونا ره از مِصر بُرو اُوردی فاسِد شُدِه. اونا راه-و-طریقِی ره که
 ما دَزوا اَمَر کدُم دَ زُودی ایله کده و بِلدِه خُو یِگ بُتِ ریختندِه
 شُدِه جور کده.'

^{۱۳} خُداوند بسمِ قد مه گپ زده گُفت: 'ما ای قوم ره دِیدُم که
 واقعاً یِگ قومِ سرکش اَسته. ^{۱۴} مَرِه تنها بیل که امیا ره نابُود
 کَنُم و نامِ ازیا ره از تِی آسمو گُل کَنُم؛ و ما از تُو یِگ قومِ
 قوی تر و کثه تر ازیا دَ و جُود میِرُم.'

^{۱۵} پس ما دُور خورده از کوه تاه اَمَدُم دَ حالیکه کوه دَ آتِش
 مَوسوخت و اُمُو دُو لُوحِ عهد ام دَ دُو دِست مه بُود. ^{۱۶} اوخته

ما توخ کډم و ديدم که شمو واقعا د خلاف خداوند، خدای خو
 گناه کده بلده خو یگ گوسله ریختنده شده جور کدید و راه-و-
 طریقې ره که خداوند دز شمو امر کدد، د زودی ایله کده
 بودید. ^{۱۷} پس ما امو دو لوح ره گرفته از دستای خو پورته کدم
 و د پیش چیم شمو اونا ره تکه-و-پرچه کدم. ^{۱۸} اوخته مثل
 دفعه پیشنه، بسم چل روز و چل شاو د حضور خداوند روی د
 خاک افتدم و نه نان خوردم و نه آو وچی کدم، فقط بخاطر
 پگ گناه های که کده بودید، یعنی چیزی ره که د نظر خداوند
 بد بود انجام دده قار خداوند ره باله آورده بودید. ^{۱۹} چون از
 قار و شدت غضب خداوند که د بله شمو باله آمدد تا شمو ره
 نابود کنه ترس خورده بودم؛ لیکن خداوند اوم دفعه ام دعای
 مره قبول کد. ^{۲۰} خداوند د بله هارون کلو قار شدد که
 میخواست او ره نابود کنه، لیکن ما د امزو غیت بلده هارون ام
 دعا کدم. ^{۲۱} اوخته ما سبب گناه شمو، یعنی امو گوسله
 طلائی ره که جور کده بودید گرفته د آتش سوختندم و او ره
 ٹوٹه ٹوٹه کده خوب سیدم تا رقم خاک نرم شد؛ بعد ازو خاک
 شی ره د جویی که از کوه جاری بود، پاش ددم.

^{۲۲} شمو د تبعیره، مسّا و قبروت-هتاوه ام قار خداوند ره باله

اُورِدِيد. ^{۲۳} و غَيْتِيكِه خُداوند شُمو ره از قَادِش بَرْنِيَع رَبي كده

گُفت: 'بورِيد و سرزَمِينِي ره كه ما دَز شُمو دَدِيم تَصَرَف

كُنِيد، 'شُمو از اَمَرِ خُداوند، خُداي خُو سَرِيچِي كَدِيد، چُون

دَزو نَه اِعْتِمَاد كَدِيد و نَه از اِيد شِي شُدِيد. ^{۲۴} از روزِي كه

شُمو ره مِيَنَخَشُم، شُمو دَ خِلَافِ خُداوند شُورِش كده مَورِيد.

^{۲۵} اَرِي، ما بَلَدِه چَل روز و چَل شَاو دَ حُضُورِ خُداوند رُوي دَ

خَاك اُفْتَدُم، چُون خُداوند گُفْتُد كه شُمو ره نَابُود مُونِه.

^{۲۶} اوخْتِه ما دَ پِيَشِ خُداوند دُعا كده گُفْتُم: 'اَي خُداوند-خُدا،

اَي قَوْمِ ره كه مَالِ خُود تُو اَسْتِه و تُو اُونَا ره قَد بَزُرْگِي خُو اَزاد

كدي و دَ وِسِيْلِه دِسْتِ قَوِي خُو از مِصر بَرُو اُورْدِي، نَابُود

نَكُو. ^{۲۷} خِدْمَتْگَارايِ خُو اِبْرَاهِيمِ و اِسْحَاقِ و يَعْقُوبِ ره دَ ياد

بِيرِ و دَ سَرَكْشِي اَمْزِي قَوْمِ و دَ شَرَاَرْتِ و گُناهِ اَزبَا نَظَرِ نَكُو.

^{۲۸} اگِه نَه، مَرْدُمِ سرزَمِينِي كه مو ره از اُونَجِي بَرُو اُورْدِي،

مُوكِيه، "ازِي كه خُداوند نَتَنِسْت اُونَا ره دَ سرزَمِينِي بُبْرِه كه

بَلَدِه ازوا وَعْدِه كُدُد و ازِي كه اُونَا بَد شِي مِيَمَد، اُونَا ره بَرُو

اُورْد تا دَ بِيَابُو از بَيْنِ بُبْرِه. " ^{۲۹} وِلِي اَي خُداوند، اُونَا قَوْمِ تُو

اَسْتِه و مَالِ خُود تُو كه اُونَا ره قَد قُدْرَتِ بَزُرْگِ و بَازُوي قَوِي

خُو بَرُو اُورْدِي.

دُو لُوَحِ سَنَگِی نَو

۱۰ دَمَزُو غَیْتِ خُداوند دَز مِه گُفْت: 'دُو لُوَحِ سَنَگِی مِثْلِ لُوَحِ هَای اوْلَنه بَلَدِه خُو تراش کُو و دَ کوه بُر شُدِه پِیشِ ازمِه بیه. یگِ صَنَدُوَقِ چوبی ام بَلَدِه خُو جور کُو. ^۲ ما دَ بِلِه ازوا کَلِمِه هَای ره نَوِشْتِه مُونَم که دَ بِلِه لُوَحِ هَای اوْلَنه بُود و تُو اونا ره مَیْدِه کدی؛ اوخته تُو اونا ره دَ صَنَدُوَقِ بیل. ^۳ پس ما یگِ صَنَدُوَقِ از چِیوِ اَکَاسی جور کُدَم و دُو لُوَحِ سَنَگِی رَقَمِ لُوَحِ هَای اوْلَنه تراش کُدَم و اَمُو دُو لُوَحِ ره دَ دِستِ خُو گِرِفتِه دَ کوه بُر شُدَم. ^۴ اوخته خُداوند دَ بِلِه اَمَزُو دُو لُوَحِ کَلِمِه هَای اوْلَنه ره نَوِشْتِه کد، اَمُو «دَه حُکَم» ره که خُداوند دَ کوه از مِینکَلِ اَتشِ دَ روزی که شُمُو جَم شُدِه بُوِید، دَز شُمُو گُفْتُد؛ و خُداوند اونا ره دَز مِه دَد. ^۵ پس ما دَور خورده از کوه تاه اَمُدَم و لُوَحِ ها ره دَ صَنَدُوَقی که جور کده بُوُدَم اِشْتَم؛ اونا هِنوز دَ اَمونجی آسته، اَمُو رَقَمِ که خُداوند دَز مِه اَمَر کُدَد.

۶ بَنی اِسْرَائِیل از بَیْرُوْتِ بَنی-یَعْقان دَ موسیره کوچ کد و هَارُون دَ اَمونجی فَوْت کده دَفن شُد و باچه شی اِلْعازار دَ جای ازو پِیشوا تَعیین شُد. ^۷ ازونجی اونا دَ گُدگوده کوچ کد و از گُدگوده دَ یُطْبَاته، دَ سَرزَمِینی که از شی جوی هَای آو جاری

آسته. ^۸ دَ امزُو غَیْتِ خُداوند طایفه لاوی ره جدا کد تا صندوقِ عهدِ خُداوند ره اِنْتِقَالَ بَدِیَه و دَ حُضُورِ خُداوند ایسته شُدِه اُو ره خِدْمَتِ کُنِه و دَ نامِ اَزُو قَوْمِ ره بَرکَتِ بَدِیَه؛ و تا اِمروز اونا خِدْمَتِ مُونِه. ^۹ امزی خاطر لاوی دَ مینکلِ بَرارون خُو کَدَمِ تَقْسِیْمِ و مُلکِ نَدْرِه؛ تَقْسِیْمِ اَزُو از طرفِ خُداوند مَهیا موشه، اُمُو رَقْمِ که خُداوند، خُدایِ شُمُو دَزُو کُفْتِه.

^{۱۰} پس ما رَقْمِ دَفِعِه اَوَّلِ چِلِ رُوزِ و چِلِ شَاوِ دَ کوهِ مَنْدَمِ؛ و اُوْمِ دَفِعِه امِ خُداوند دُعایِ مَرِه قَبُولِ کد و نَخَاسْتِ که شُمُو ره نَابُودِ کُنِه. ^{۱۱} خُداوند دَزِ مِه کُفْت: 'بَالِه شُو و دَ سَفَرِ خُو اِدَامِه دَدِه پِیشِ پِیشِ امزی قَوْمِ رِبی شُو تا اونا دَ سِرزَمِیْنی که بَلَدِه بابِه کَلونایِ اَزُوا قَسْمِ خُورْدَمِ که دَزُوا مِیْدِیْمِ دَاخِلِ شُنِه و اُو ره تَصَرَفِ کُنِه.'

ترس از خُداوند

^{۱۲} پس آلی آیِ قَوْمِ اِسْرَائِیلِ، خُداوند، خُدایِ شُمُو از شُمُو چی میخایه، بَعِیْرِ اَزِی که از خُداوند، خُدایِ خُو بَتَرَسِیْدِ، دَ مُطَابِقِ راه-و-طَرِیْقِ اَزُو رِفْتارِ کُنِیْدِ، اُو ره دُوسْتِ دَشْتِه بَشِیْدِ و خُداوند، خُدایِ خُو ره قَدِ تَمَامِ دِلِ و قَدِ تَمَامِ جَانِ خُو خِدْمَتِ

کُنید^{۱۳} و احکامِ خُداوند و دَسْتُورای شی ره که ما امروز دَز
شُمُو امر مُونُم دَ جای بیرید تا دَ خَیر-و-خُوبی شُمُو تمام شُنه.

بَدَنید که آسمو، حتی آسمونِ آسمونا دَ خُداوند، خُدای شُمُو

تَعَلُقِ دَرِه و زمی قد تمام چیزای که دَز شی آسته، ازو یه،

باو جُودِ امزی چیزا خُداوند دِل خُو ره دَ بابِه کَلونای شُمُو بسته

کد و اونا ره مُحَبَّت کد و بعد ازوا اولادِه ازوا ره، یعنی شُمُو

ره از مینکلِ پگِ قَوْمِ ها اِنْتِخاب کد، اُمُو رقم که امروز آسته.

پس قَلب های خُو ره خَتنه کُنید و دیگه سرکشی نَکُنید،

چراکه خُداوند، خُدای شُمُو، خُدای خُدایو و رَبِّ اَلْارباب

آسته، اُو خُدای بُزُرگ، قُدْرَتْمَنَد و باهیبِت آسته که طرفداری

نَمُونِه و رِشَوَتِ نَمِیگِیره.^{۱۸} اُو دَ دادِ یَتِیما و خاتونوی بیوه

مِیْرَسِه و بیگنه گو ره دوست مِیْدَنِه و دَزوا خوراک و پوشاک

مِیْدِیه.^{۱۹} پس بیگنه گو ره دوست بَدَنید، چراکه شُمُو ام دَ

سَرزَمِیْنِ مِصرِ بیگنه بُودید.^{۲۰} تنها از خُداوند، خُدای خُو

بِتْرَسِید و اُو ره عِبادت کُنید؛ دَزُو محکم بَچَسپید و تنها دَ نام

ازو قَسَم بُخورید.^{۲۱} حمد-و-ثنای شُمُو فقط بَلدِه ازو بَشِه که

اُو خُدای شُمُو آسته و کارای بُزُرگ و هِیْبِت ناک ره که چیمای

شُمُو دِیده، بَلدِه شُمُو انجام دَدِه.^{۲۲} بابِه کَلونای شُمُو هفتاد نفر

بُود که دَ مِصر رفت، لیکن آلی خُداوند، خُدای شُمو، تعداد شُمو ره رقمِ ستاره های آسمو کلو کده.

۱ پس شُمو باید خُداوند، خُدای خُو ره دوست بدنید و وظیفه، قانونا، دستورا، و احکام شی ره همیشه دَ جای بیرید. ۲ بدنید که ما امروز قد بچکیچای شُمو که نه اصلاح خُداوند، خُدای شُمو ره دیده و نه خبر دَره، توره نموگیم، بلکه قد شُمو توره موگیم، که دَ باره بزرگی، دستِ زورثو و بازوی قوی خُداوند میدنید، ۳ و از مُعجزه ها و کارای ازو که دَ مِصر دَ حقِ فرعون پادشاهِ مِصر و دَ حقِ تمامِ سرزمینِ ازو انجام دَد ۴ و از چیزای که دَ حقِ لشکرِ مِصریا و دَ حقِ آسپ ها و گاڈی های جنگی ازوا کد خبر دَرید. شُمو دیدید که خُداوند چطور او دربای سُرخ ره دَ بله ازوا آورد غیتیکه اونا شُمو ره دُمبال مُوكد و چطور اونا ره نابود کد که تا امروز یاد مُوشه. ۵ از چیزای که او دَ بیابو بلده شُمو انجام دَد تا وختیکه شُمو دَ اینجی رسیدید ۶ و از چیزای که دَ حقِ داتان و ابیرام باچه های ایلاب اولاده رثوبین کد، یعنی که چطور زمی دان خُو ره واز کد و اونا ره قد خانوار و خیمه های ازوا و هر زنده جانی که قد ازوا بود از مینکل پگِ اسرائیل قورت کد، ام خبر دَرید. ۷

آرے، چیمای شُمو تمامِ امزُو کارای بزرگ ره که خُداوند کد، دید.

أَجْرِ إِطَاعَتِ از خُداوند

پس پگِ احکامی ره که ما امروز دَز شُمو أمرِ مُونم دَ جای بَیرید تا قوی شُنید و بلده گِرِفتونِ سرزمینی که از دریای اُردُن تیر موشید، دَز شی داخل شده اُو ره تَصْرَفِ کُنید^۹ و تا دَمزُو سرزمی که خُداوند دَ بابَه کَلونای شُمو قَسم خورد که دَزوا و دَ اولادِه ازوا میدیه، عُمَرِ دِراز دَشته بَشید، دَمزُو سرزمی که از شی شِیر و عسل جاری آسته.^{۱۰} چُون دَ سرزمینی که شُمو داخل شده اُو ره تَصْرَفِ مُونید، رَقَمِ سرزمینِ مِصر که از شی بُر شُدید نییه؛ دَ اُونجی شُمو تُخم ره کِشت مَوکدید و اُو ره رَقَمِ کُردِ سَوَزِجَاتِ دَ زور-و-زَحمت خُو آو میددید،^{۱۱} بَلکِه سرزمینی که شُمو بلده گِرِفتون شی از دریای اُردُن تیر موشید، یگِ سرزمینِ پُر از کوه ها و دَرّه ها آسته که از بارشِ آسمو آو مَوخوره.^{۱۲} اُو سرزمینی یه که خُداوند، خُدای شُمو مُتَوَجِه اَزو آسته و نَظَرِ خُداوند، خُدای شُمو همیشه دَ بَلِه اَزو آسته، از شُرُوعِ سال تا آخِرِ سال.

^{۱۳} اگه احکامِ ازو ره که ما امروز دز شمو امر مونم، د دقت گوش بگیریډ و خداوند، خدای خو ره دوست بدینید و او ره قد تمام دل و قد تمام جان خو خدمت کُنید، ^{۱۴} اوخته او بارش ره بلده زمینای شمو د موسم شی میدیه، ام بارش اول و ام بارش آخر ره، تا بتنید غله، شیرِه انگور و روغون زبئون خو ره جم کُنید. ^{۱۵} او د علفچر های شمو بلده چارپایای شمو علف سوزدلجی مونه و شمو از پگ خوراک ها خورده سیر موشید.

^{۱۶} هوش خو ره بگیریډ که دل شمو بازی نخوره و گمراه نشنید که خدایون دیگه ره پرستش کُنید و دزوا سجده کُنید؛ ^{۱۷} اگه نه، آتش قار خداوند د خلاف شمو در میگیره و او آسمو ره بسته مونه تا بارش نباره و زمی حاصل خو ره ندیه و شمو امزو سرزمین خوب که خداوند دز شمو میدیه د زودی نابود موشید.

^{۱۸} پس امی تورای مره د دل و جان خو جای بدید و اونا ره بلده یادآوری د دست خو بسته کُنید و رقم نشان د مینکل چیما د پیشانی خو بند کُنید. ^{۱۹} اونا ره د بچکیچای خو تعلیم بدید و د غیتیکه خانه آستی، د غیتیکه راه موری، د غیتیکه خاو موشی و د غیتیکه باله موشی د باره ازوا توره بگی. ^{۲۰} اونا

ره دَ چوکات های درگه های خانِه خُو و دَ درگه های شار خُو
نوشته کُنید، ^{۲۱} تا روزای عُمَرِ از شُمو و روزای عُمَرِ بچکیچای
شُمو دَ سرزمینی که خُداوند دَ بابِه کَلونای شُمو قَسَم خورد که
دَزوا میدیه، دِراز شُنه، دَ اندازِه روزای که آسمو دَ بِلِه زمی
آسته.

^{۲۲} چُون اگه شُمو تمامِ امزی احکام ره که ما دَز شُمو امر مُونم
دَ دِقَت دَ جای بیرید و خُداوند، خُدای خُو ره دوست بَدَنید و دَ
مُطابِقِ تمامِ راه ها-و-طَرِیقای ازو رفتار کُنید و دَزو محکم
بِچسپید، ^{۲۳} اوخته خُداوند پگِ امزی مِلَّتِ ها ره از پیشِ رُوی
شُمو هِی مُونه و شُمو سرزمینِ مِلَّتِ های کُته تر و قوی تر از
خود ره تَصَرَفِ مُونید. ^{۲۴} دَ هر جایی که پای خُو ره بیلید، امو
جای از شُمو موشه؛ سرحدای سرزمینِ شُمو از بیابو تا لبِنان و
از دریا یعنی دریای فَرَات تا دریای غَرَبی اِدامه پیدا مُونه.

^{۲۵} هیچ کس نَمِیْتنه که دَ برابر شُمو مُقاوِمَت کُنه، چراکه

خُداوند، خُدای شُمو ترس و وَحْشَتِ شُمو ره دَ بِلِه تمامِ مَرْدَمِ
امز و سرزمی، دَ هر جایی که قَدَمِ بیلید قرار میدیه، امو رقم که
دَز شُمو کُفته.

^{۲۶} اینه، ما اِمروز دَ پیشِ رُوی شُمو بَرکت و نالَتِ ره میلم.

^{۲۷} بَرکت مینگرید، اگه از احکامِ خُداوند، خُدای خُو که ما

امروز دَز شُمو امرِ مُونم، إِطَاعَتِ کُنید؛ ^{۲۸} نَالَتِ مَوْشید، اگه از احکامِ خُداوند، خُدای خُو إِطَاعَتِ نَکُنید و از راه-و-طریقِی که ما امروز دَز شُمو امرِ مُونم بَگردید و از خُدايُونِ دِیگه که هرگز نَمیسنَختید پِیروی کُنید.

^{۲۹} وختیکه خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره دَ سرزمینی که بَلده

گِرِفتون شی داخلِ مَوْشید بُرد، اوخته بَرکت ره دَ کوهِ جِرِزیم و نَالَتِ ره دَ کوهِ عیبَالِ قَرار بَدید. ^{۳۰} اُونَا دَ اُو طرفِ دریای اُردُن

أسته، طرفِ راهی که اَفَتَو مِیشینه، دَ سرزمینِ کِنعانی های که دَ دَشتِ زندگی مونه، رُوی دَ رُوی جِلجالِ دَ نزدیکِ بَلوطِ های مورح. ^{۳۱} اینه، شُمو دَ زودی از دریای اُردُن تیر شُدِه داخلِ

مورید تا سرزمینی ره که خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو میدیه

تَصَرُفِ کُنید و غَیتیکه اُو ره گِرِفَتید و دَ اُونجی جای-د-جای

شُدید، ^{۳۲} فِکِرِ شُمو بَشه که تمامِ احکامِ و دَسْتورای ره که ما

امروز دَ پیشِ رُوی شُمو میلم، دَ جای بیرید.

خُداوند ره دَ جایی عِبَادَتِ کُنید که اُو اِنْتِخابِ مونه

۱۲ اینی دستورا و قانونا ره شمو د سرزمینی که خداوند،

خُدای بابه کلونای شمو دز شمو دده تا او ره تَصْرَف کُنید، د
دِقْت د جای بیرید، یعنی د تمام روزای که شمو د رُوی زمی
زندگی مُونید. ^۲ شمو تمام جای های ره که مِلْت ها د مَنه ازوا
خُدايون خُو ره پرستش مونه، بعد از تَصْرَف کدون سرزمین
ازوا کاملاً خراب کُنید، چی د کوه های بلند بَشه، چی د بِله
تپه ها و چی د تَی دِرختای سوز. ^۳ قُربانگاه های ازوا ره بیرو
کُنید، ستون های پَرستشی ازوا ره میده کُنید، بُت های اَشیره
ازوا ره د آتَش دَر بَدید و بُت های تراش شُدِه خُدايون ازوا ره
تَکه-و-پرچه کُنید و د امزی رقم نام های ازوا ره ازونجی گم-و-
گُل کُنید.

^۴ شمو خداوند، خُدای خُو ره د امزو طریقه ها و جای ها
پرستش نَکُنید، ^۵ بلکه جایی ره که خداوند، خُدای شمو از
مینکل پگ طایفه های شمو د عنوان جای بُود-و-باش خُو
انتخاب مونه تا نام خُو ره د اونجی قرار بَدیه، امو جای ره
طلب کُنید و د امونجی بورید. ^۶ شمو قربانی های سوختنی،
قُربانی های دِیگه، دِه-یگ ها، هدیه های بلند کَدنی، نذر ها،
هدیه های داوطلبانه و اولباری گله و رمه خُو ره د امونجی

بُربید. ^۷ دَ اُمونجی دَ حُصُورِ خُداوند، خُدای خُو بُخورید و شُمو
و خانوار شُمو بلده حاصلِ دِست خُو که خُداوند، خُدای شُمو،
شُمو ره قد ازو بَرکت دَده خوشی کُنید.

^۸ شُمو ای رقم رفتار نَکُنید، رقمی که مو امروز دَ اینجی رفتار
مُونی؛ دَ اینجی هر کس هر جای که دَ نظر شی صَحیح معلوم
شُنه، قُربانی مونه. ^۹ شُمو هنوز دَ جای آرام و مُلک-و-زمینی
که خُداوند، خُدای شُمو، دَز شُمو میدیه نرسیدید، ^{۱۰} لیکن
وختیکه از دریای اَرْدُن تیر شده دَمزُو سرزمی که خُداوند،

خُدای شُمو دَ عِنوانِ مُلکیتِ دَز شُمو میدیه جای-د-جای شُدید،
و خُداوند شُمو ره از شَرِ پَگِ دُشمنای گِرد-و-بَر شُمو آرامی دَد
و شُمو دَ اَمْنیتِ زندگی کَدید، ^{۱۱} اوخته دَ امزُو جای که

خُداوند، خُدای شُمو اِنْتِخابِ مونه تا نام خُو ره دَز شی قرار
بَدیه، اینی چیزا ره که دَز شُمو اَمْر مُونُم بُربید: قُربانی های
سوختنی، قُربانی های دِیگه، دَه-یگ ها، هدیه های بلند شده
و بَهِتَرین حِصّه نذر های خُو ره که بلده خُداوند نذر میگیرید.

^{۱۲} و دَ اُونجی دَ حُصُورِ خُداوند، خُدای خُو قد باچه ها و
دُخترِون خُو، غُلاما و کِنیزای خُو و قد لاویای که دَ مینکل
شُمو زندگی مونه، خوشی کُنید، چراکه لاویا دَ مینکل شُمو نه

تقسیم دَره و نَه مُلک. ^{۱۳} فِکَر شُمو بَشه که قُربانی های

سوختنی خُو ره دَ هر جای که دَ نظر شُمو صحیح معلوم شُد،

تقدیم نَکنید، ^{۱۴} بلکه تنها دَ جایی که خُداوند دَ مینکل یکی از

طایفه های شُمو اِنْتِخاب مونه، دَ اُونجی قُربانی های سوختنی

خُو ره تقدیم کُنید و دَ اُمونجی هر چیزی ره که ما دَز شُمو اَمَر

مُونم، انجام بَدید.

^{۱۵} ولے هر وختیکه دِل شُمو شُنه، شُمو میتنید دَ تمام منطقه

های خُو حیوانا ره حلال کُنید و مُطابق بَرکتی که خُداوند،

خُدای شُمو دَز شُمو میدیه گوشت شی ره بُوخوَرید؛ نفرای پاک

و ناپاک میتنه ازو بُوخوره، اُمو رقم که بَز کوهی و آهُو ره

مُوخوره. ^{۱۶} مگم خُون ره نَخوَرید، بلکه او ره مِثِلِ آو دَ زمی

لَوو کُنید. ^{۱۷} پس، دَه-یگِ غَلّه-و-دانه، شِیره انگور و روغون

زَبْتُون خُو ره، اوَلباری گله و رمه خُو ره، نذر های ره که دَ

گردون خُو میگیرید، هدیه های داوطلبانه خُو و هدیه های

خاص خُو ره دَ منطقه های خُو نَخوَرید؛ ^{۱۸} بلکه اونا ره دَ

حُضُورِ خُداوند، خُدای خُو دَ جایی که خُداوند، خُدای شُمو

اِنْتِخاب مونه، قد باچه ها و دُخترن خُو، غَلاما و کِنیزای خُو

و لایوای که دَ مینکل شُمو زندگی مونه، بُوخوَرید و بَلدِه

چیزای که حاصلِ دِسْتِ شُمُو آسْتِه، دَ حُضُورِ خُداوند، خُدايِ خُو خوشی کُنید. ^{۱۹} فِکْرِ شُمُو بَشِه که لاویا ره تا زمانی که دَ سرزمینِ خُو زندگی مُونید، از یادِ خُو نَبَرید.

^{۲۰} وختیکه خُداوند، خُدايِ شُمُو سرزمینِ شُمُو ره کتّه کد، اُمُو رَقْم که وعده کده، و شُمُو بَخاهید که گوشتِ بُخوَرِید، ازی که دِلِ شُمُو گوشتِ شُدِه، هر غَیْتِیکه دِلِ شُمُو شُد، شُمُو مِیْتَنید گوشتِ بُخوَرِید. ^{۲۱} اگه جایی که خُداوند، خُدايِ شُمُو اِنْتِخاب مونه تا نامِ خُو ره دَزِ شی قرار بَدیه، از شُمُو دُور بَشِه، اوخته از گله و رمه خُو که خُداوند دَزِ شُمُو دده، مِیْتَنید حلال کُنید، اُمُو رَقْم که دَزِ شُمُو هِدایت کدیم؛ و هر چِیقَس که دِلِ شُمُو شُد دَ منطقه های خُو بُخوَرِید. ^{۲۲} اُمُو رَقْم که بَزِ کوهی و آهُو خورده موشه، اونا ره ام اُمُو رَقْم بُخوَرِید؛ نفرای پاک و ناپاک هر دُوی شی مِیْتَنه ازوا بُخوره. ^{۲۳} مگم اِحْتِیاط کُنید که خُونِ ره نَخوَرِید، چراکه خُونِ زندگی آسْتِه و شُمُو نَباید زندگی ره قد گوشتِ بُخوَرِید. ^{۲۴} خُونِ ره نَخوَرِید، بلکه رَقْمِ آو دَ زمی لَوو کُنید. ^{۲۵} خُونِ ره نَخوَرِید تا دَ خُوبی از شُمُو و بچکِیچای شُمُو که بعد از شُمُو مییه تمام شنه، چُونِ شُمُو باید تنها کاری ره انجام بَدید که دَ نَظَرِ خُداوند دُرست آسْتِه.

^{۲۶} ولے هدیه های مُقَدَّس ره که دَ پیش شُمو آسته و نذر های
 خُو ره باید دَ جایی بُبرید که خُداوند اِنْتِخاب مونه. ^{۲۷} گوشت و
 خُونِ قُرْبانی های سوختنی خُو ره دَ بِلَه قُرْبانگه خُداوند، خُدای
 خُو تقدیم کنید؛ خُونِ قُرْبانی های دِیگه شُمو باید دَ بِلَه
 قُرْبانگه خُداوند، خُدای شُمو لَوو شنه و گوشت شی ره میتنید
 بُخورید. ^{۲۸} فِکِر شُمو بَشه که تمام امزی تورا ره که ما دَز
 شُمو امر مُونم بَشنوید و دَ جای ببرید تا دَ خُوبی از شُمو و
 بچکیچای شُمو که بعد از شُمو مییه تمام شنه، چراکه امی
 کار شُمو دَ نظر خُداوند، خُدای شُمو خُوب و دُرست آسته.

^{۲۹} وختی خُداوند، خُدای شُمو مِلت های ره که بلده بُر کدون
 ازوا مورید، از پیش رُوی شُمو نابود کد و شُمو اونا ره هی
 کده دَ سرزمین ازوا جای-د-جای شُدید، ^{۳۰} اوخته هوش خُو ره
 بگیریید تا بعد ازی که اونا از پیش رُوی شُمو نابود شد، دَ دام
 نَفْتِید و ازوا تقلید نکنید و دَ باره خُدایون ازوا تحقیق نکنید که
 بُگید، 'ای مِلت ها چی رقم خُدایون خُو ره عبادت مَوکد که
 مو ام امو رقم کنی. ^{۳۱} وختی خُداوند، خُدای خُو ره عبادت
 مُونید، اُو رقم کارا ره نکنید که اونا مونه، چُون هر چیزی که
 دَ نظر خُداوند زشت آسته و از شی بد موبره، اونا بلده خُدایون

خُو انجام میدیه. اونا حتی باچه ها و دختران خُو ره بلده
خُدايون خُو دَ آتَش دَر میدیه. ^{۳۲} هر چیزی ره که ما دَز شُمو
اَمَر مُوَنَم، دَ دِقَت انجام بَدید؛ دَزُو چیزی اِضافه نَکُنید و نَه ام
ازُو چیزی کم کُنید.

اخطار دَ باره پَرستش خُدايون دِیگه

۱۳ اگه یگ نَبی یا نفری که دَ وَسِیلَه خاو پیشگوی مونه
دَ مینکل شُمو پیدا شنه و بلده شُمو دَ باره یگ مُعجزه یا چیز
عَجیب خبر بَدیه ^۲ و اَمُو مُعجزه یا چیز عَجیب که دَ باره شی
دَز شُمو خبر دَدِه، رُخ بَدیه، و اُو بَگیه: 'بید از خُدايون دِیگه
پِیروی کنی و اونا ره پَرستش کنی،' خُدايونی ره که شُمو هیچ
نَمینَخشید، ^۳ شُمو باید دَ تورای امزُو نَبی یا نفری که خاو
دیده، گوش نَدید، چراکه خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره
اِمْتِحان مونه، تا بَدنه که آیا شُمو خُداوند، خُدای خُو ره قد
تمام دِل و تمام جان خُو دوست میدنید یا نه؟ ^۴ شُمو باید از
خُداوند، خُدای خُو پِیروی کُنید و تنها ازُو بترسید؛ شُمو باید
احکام ازُو ره دَ جای بَیرید و از اید ازُو شُنید؛ شُمو باید اُو ره
عِبادت کُنید و دَزُو محکم بچسپید. ^۵ و اَمُو نَبی یا نفری که

خاو دِیده، باید کُشته شُنه، چراکه اُو دَ خِلافِ خُداوند، خُدای
شُمو که شُمو ره از سرزمینِ مِصر بُرو اُورد و از جایی که غُلام
بُودید آزاد کد تورای فِتنه‌انگیز گُفته تا شُمو ره از راه-و-
طریقِی که خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو اَمر کده که مُطابِقِ اَزو
رفتار کَنید بُر کُنه. دَمزی رَقم شِراَرَتِ ره از مینکل خُو پاک
کُنید.

اَگه برار تُو که باچه آبه تُو اَسته یا باچه و دُختر تُو یا خاتون
تُو که دَ بَغل تُو اَسته و یا رَفیقِ جانبرابر تُو، تُو ره تاشکی گپ
بِدیهِ و بُگیهِ، 'بیه که بوری و خُدایونِ دِیگه ره پَرستش کنی،'
خُدایونی ره که نه خود تُو مِینخشی و نه بابه‌کلونای تُو
مِیشنخت،^۷ خُدایونِ مِلتِ های ره که دَ گِرد-و-بَر شُمو اَسته،
چی دَ نزدیک تُو، چی از تُو دُور و چی از یگ گوشه زمی تا
دِیگه گوشه شی،^۸ تُو باید راضی نَشنی و دَ توره اَزو گوش
ندی. دَ بله اَزو رَحْم نَکو و دَزو دِل نَسوزن و گُناه اَزو ره تاشه
نَکو،^۹ بلکه اُو ره حتماً بُکش؛ دِستِ از تُو باید اوّل بِلده
کُشتون اَزو دِراز شُنه و بعد اَزو دِستِ تمامِ قوم.^{۱۰} اُو ره
سنگسار کُو تا بُمَره، چُون اُو کوشش کده که تُو ره از خُداوند،
خُدای تُو رُوی-گِردو کُنه، امزُو که تُو ره از سرزمینِ مِصر، از

جایی که غلام بُودی بُرو آورد. ^{۱۱} اوخته تمام قوم اسرائیل

میشنوه و ترس مُوخوره و دیگه هیچ کس ای رقم شرارت ره د
مینکل شمو انجام نمیدیه.

^{۱۲} اگه د باره یکی از شارای که خداوند، خدای شمو بلده بُود-

و-باش دز شمو میدیه بشنوید ^{۱۳} که نفرای شریر از مینکل

شمو باله شده و باشنده های شار ره گمراه کده مُوگیه: 'ببید

که بوری و خدایون دیگه ره عبادت کنی، 'خدایونی ره که

شمو نمینخشید، ^{۱۴} اوخته شمو تحقیق و کُنج-و-کاو کده ای

توره ره خوب بررسی کنید. اگه ای توره راست ثابت شد که

امی رقم کارِ نَفرت-انگیز د مینکل شمو انجام شده، ^{۱۵} اوخته

شمو حتماً باشنده های امزو شار ره قد دم شمشیر بزَید و امو

شار ره قد تمام چیزای که د منه شی آسته کاملاً نابود کنید،

حتی چارپایای شی ره ام قد دم شمشیر بزَید. ^{۱۶} بعد ازو تمام

وُلجِه شی ره د منه شار د یگ میدانی جم کنید و شار ره قد

تمام وُلجِه شی د عنوان هدیه سوختنی بلده خداوند، خدای خو

د آتش کاملاً در بَید. امو شار بلده همیشه یگ خرابه بُمَنه و

هرگز دوباره آباد نشنه. ^{۱۷} امو چیزای که بلده نابود شدو جم

شده، هیچ چیز شی د دستای شمو نبشه، تا خداوند از قار خو

بَشِينِه و دَ بِلِه شُمُو رَحْم و دِلْسوزِي كُنِه و تَعْدَاد شُمُو رِه كَلُو كُنِه، اَمُو رَقْم كِه دَ بَابِه كَلُونَاي شُمُو قَسْم خورده بُود.

^{۱۸} وختیکه شُمُو از اَیْدِ خُداوند، خُداي خُو شُنید و پَگِ احکامِ ازو رِه که ما اِمروز دَز شُمُو اَمْر مُونْم نِگَاه کُنید و چيزای رِه که دَ نَظَرِ خُداوند، خُداي شُمُو دُرُست اَستِه، دَ جاي بَیرید، وعده خُداوند بَلدِه شُمُو پُوره مُوشِه.

چيزای پاک و نَجَس

^{۱۲} شُمُو بچکيچاي خُداوند، خُداي خُو اَسْتِيد، پس دَ غَيتِ ماتِمِ بَلدِه مُرده ها، خودون خُو رِه زخمِي نَکُنید و مینکل چيمای خُو رِه کَل نَکُنید؛ ^۲ چُون شُمُو بَلدِه خُداوند، خُداي خُو يگ قَوْمِ مُقَدَّس اَسْتِيد و خُداوند شُمُو رِه بَلدِه خُو اِنْتِخاب کده تا از مینکلِ پَگِ قَوْمِ های که دَ رُوي زمي اَستِه، قَوْمِ خاصِ ازو بَشِيد.

^۳ شُمُو هِيچ چيزِ نَجَسِ رِه نَخورید. ^۴ حَيواناي رِه که شُمُو خورده مِيتنید، اينيا اَستِه: گاو، گوسپو و بَز، ^۵ اَهُو، بَزِ کوهي، اَهُو بَرِه، بَزِ وَحْشِي، گوزن، گاوِ وَحْشِي و قُوجِ کوهي. ^۶ هَر حَيوان

که سُم شی شَق بَشَه، یعنی دُوشَق بَشَه و نِشِقار کُنَه، از مینکل حیوانا اُو ره مِیتنید بُخوَرِید. ^۷ لیکن از مینکل حیوانای که نِشِقار مُونَه یا سُم شی دُوشَق آسْتَه، اینیا ره نَخوَرِید: اُشْتُر، خرگوش و تَوَلی، چراکه اونا نِشِقار مُونَه، ولے سُم ازوا دُوشَق نِبیَه؛ اونا بلده شُمو نَجِس آسْتَه. ^۸ خوک اگرچه سُم شی دُوشَق آسْتَه، ولے نِشِقار نَمونَه، اُو بلده شُمو نَجِس آسْتَه. پس گوشت امزی حیوانا ره نَخوَرِید و دَ لاش امزیا دِست نَزِید.

^۹ از مینکل پگِ زنده جانای که دَ آو آسْتَه، هر زنده جان که شاپِر و فِلس دَره مِیتنید بُخوَرِید. ^{۱۰} لیکن زنده جانای ره که شاپِر و فِلس ندره نَخوَرِید؛ اونا بلده شُمو نَجِس آسْتَه.

^{۱۱} هر رقم مُرغ کوی پاک ره شُمو مِیتنید بُخوَرِید. ^{۱۲} لیکن اینیا ره نَخوَرِید: بُرگُج، لاشخور، لاشخورِ رِیشْتُو، ^{۱۳} شاهین، پُشت سُرَخگ، باشه هر رقم شی که بَشَه، ^{۱۴} زاغ هر رقم شی که بَشَه، ^{۱۵} شُتر مُرغ، مُرغ دربیایی، کله خورک، باز هر رقم شی که بَشَه، ^{۱۶} بومِ ریزگگ، بومِ کنه، بومِ سفید، ^{۱۷} قوطو، لاشخورِ مِصری، قاز، ^{۱۸} لگ لگ، کَلنگ هر رقم شی که بَشَه، پُوپوک و شاپِرگِ چَرمی. ^{۱۹} تمامِ اوخلی های بالدار بلده شُمو نَجِس آسْتَه؛ اونا نَباید خورده شُنه. ^{۲۰} لیکن زنده جانای بالدار که

پاک آسته، اونا ره میتنید بخورید.

^{۲۱} هیچ جاندارِ خود مُرده ره نخورید؛ او ره دَ بیگنه که دَ
شارای شُمو زندگی مونه بدید تا بخوره، یا دَ یگ بیگنه
مُسافرِ سَودا کُنید، چراکه شُمو بلده خُداوند، خُدای خُو یگ
قومِ مُقدّس آستید.

امچنان بزغله ره دَ شیرِ آبه شی پخته نکُنید.

دَ باره ده-یگ

^{۲۲} ده-یگِ تمامِ حاصلاتِ زمینِ خُو ره که سالانه از زمی دَ
دست مییه، حتماً جدا کُنید. ^{۲۳} و دَ حُضورِ خُداوند، خُدای خُو
دَ جایی که او اِنْتِخابِ مونه تا نامِ خُو ره دَ اُونجی قرار بدیه،
ده-یگِ غَلّه، شیرِه انگور و روغونِ خُو ره قد اولباری گله و
رَمه خُو بخورید، تا یاد بگیری که همیشه از خُداوند، خُدای
خُو ترس دشته بشید. ^{۲۴} لیکن اگه راه بلده شُمو دَ اندازه دُور
بشه، که ده-یگ ره برده نَتَید، یعنی جایی ره که خُداوند،
خُدای شُمو اِنْتِخابِ مونه تا نامِ خُو ره دَ اُونجی قرار بدیه بلده
شُمو دُور بشه، اوخته غیتیکه خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره

برکت دَد، ^{۲۵} اَمُو دَه-یگ ره د نُقره سَودا کُنید و نُقره ره د دست خُو گِرِفته د جایی که خُداوند، خُدای شُمو اِنْتِخاب مُونه بورید. ^{۲۶} د اُونجی قد نُقره هر چیزی که دِل شُمو شُد بِخَرید: گاو، گوسپو، شرابِ انگور، شرابِ قوی، هر چیزی که خوش شُمو اَمَد؛ و د حُضُورِ خُداوند، خُدای خُو خودون شُمو قد خانوار خُو بُخورید و خوشی کُنید. ^{۲۷} و لاویای ره که د شارای شُمو زندگی مُونه، از یاد نَبَرید، چراکه اونا د مینکل شُمو تقسیم و مُلک ندره.

^{۲۸} د آخر هر سه سال، یعنی د سالِ سِومِ تمامِ ده-یگِ حاصلات خُو ره بیرید و د شارای خُو دَخیره کُنید ^{۲۹} تا لاویا که د مینکل شُمو تقسیم و مُلک ندره و بیگنه گو، یتیم و خاتونوی بیوه که د شارای شُمو آسته، اَمده بُخوره و سیر شنه، و خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره د تمامِ کارای دست شُمو که انجام میدید، برکت بَدیه.

سالِ بخشیدونِ قرضِ ها

۱۵ د آخر هر هفت سال باید قرضِ ها ره بخشش کُنید.

و طَرِيقَه بَخْشِيدُونِ قَرْضِ اَيْنِي اَسْتَه: هر قرض دِهِنْدِه كه دَ همسايه خُو قرض دَدَه بَشَه، بايد بَخْشِش كُنَه و از همسايه يا بَرارِ اِسْرَائِيلِي خُو قرض خُو رَه طَلَب نَكُنَه، چراكه بَخْشِيدُونِ قرض از طرفِ خُداوند اِعلان شُدَه. ^۳ از بِيگَنَه مِيتَنِي كه قرض خُو رَه طَلَب كُنِي، لِيكِنِ قرض تُو كه دَ بِلَه بَرارِ اِسْرَائِيلِي تُو بَشَه، بايد از و دِسْت باله كُنِي. ^۴ يَقِيناً دَ مِينَكَل شُمُو هِيچ نَفِرِ مُحْتاج و جُود نَمِيدَشْتَه بَشَه، چُون خُداوند، خُداي شُمُو، حَتْمًا شُمُو رَه دَ امزُو سِرْزَمِي كه دَ عِنوانِ مُلْكِيَّتِ دَز شُمُو مِيدِيه تا اُو رَه تَصَرُفِ كُنِيد، بَرَكْت مِيدِيه، ^۵ دَ شَرْطِي كه از اِيدِ خُداوند، خُداي خُو شُنِيد و تَمَامِ امزِي احكامِ رَه كه ما اِمْرُوز دَز شُمُو اَمْرِ مُونَمِ دَ دِقَّتِ دَ جاي بِيرِيد. ^۶ چُون خُداوند، خُداي شُمُو، اَمُو رَقْمِ كه دَز شُمُو كُفْتَه، شُمُو رَه بَرَكْت مِيدِيه و شُمُو دَ مِلَّتِ هَايِ كَلُو قَرْضِ مِيدِيد، لِيكِنِ از هِيچ كَسِ قَرْضِدَارِ نَمُوشِيد؛ و شُمُو دَ بِلَه مِلَّتِ هَايِ كَلُو حُكْمَرَانِي مُونِيد، لِيكِنِ اُونَا دَ بِلَه از شُمُو حُكْمَرَانِي نَمُونَه.

^۷ اگَه دَ مِينَكَل شُمُو يَكِي از بَرارُونِ اِسْرَائِيلِي شُمُو دَ يَكِي از شَارايِ شُمُو دَ سِرْزَمِينِي كه خُداوند، خُداي شُمُو دَز شُمُو مِيدِيه، مُحْتاجِ بَشَه، دِلِ خُو رَه سَخْت نَكْنِيد و دِسْتِ خُو رَه دَ

رُوی برارِ مُحْتَاجِ خُو بَسْتَه نَغِیْرِیْد، ^۸ بَلَكِه دِسْتِ خُو رِه واز
 بَغِیْرِیْد و سَخَاوَتْمَنْدَانِه دَ اِنْدازِه اِحْتِیاجِ شِی بَلْدِه اَزُو قَرْض
 بَدِیْد. ^۹ اِحْتِیاطِ كُنِیْد كِه اِی فِکْرِ فَاَسِدِ رِه دَ دِلِ خُو رَاهِ نَدِیْد كِه
 بُكِیْد: 'سَالِ هَفْتَمُ، سَالِ بَخْشِیْدُونِ قَرْضِ هَا نَزْدِیكِ اَسْتَه،' و دَ
 بَرَابَرِ بَرَارِ مُحْتَاجِ خُو تَنگِ نَظَرِ شُنِیْد و دَزُو هِیچِ چِیزِ نَدِیْد. اگِه
 اِیْطُورِ كُنِیْد، اُو دَ پِیْشِ خُداوَنْدِ دَ خِلَافِ شُمُو نَالِه-و-فِرِیادِ مُونِه
 و اِی بَلْدِه شُمُو كُناهِ حِسَابِ مَوْشِه. ^{۱۰} دَزُو سَخَاوَتْمَنْدَانِه قَرْضِ
 بَدِیْد و اَزِ دَدُونِ قَرْضِ دِلِ شُمُو غَمْگِی نَشْنِه، چِرَاكِه دَ عِوَضِ
 اَمْزِی كَارِ خُداوَنْدِ، خُداِی شُمُو، شُمُو رِه دَ تَمَامِ كَارِایِ شُمُو كِه
 بَلْدِه اِنْجَامِ شِی دِسْتِ دِرَازِ كُنِیْد، بَرَكْتِ مِیْدِیِه. ^{۱۱} اَزِی كِه آدَمِ
 مُحْتَاجِ هِیچِ غَیْتِ اَزِ زَمِی كَمِ نَمُوشِه، اَمْزِی خَاطِرِ مَا دَزِ شُمُو
 اَمْرِ مُونُمُ كِه دَ رُویِ بَرَارِ غَرِیْبِ و مُحْتَاجِ خُو كِه دَ سِرْزَمِیْنِ
 شُمُو زَنْدِگِیِ مُونِه، دِسْتِ خُو رِه وازِ بَغِیْرِیْد.

^{۱۲} اگِه اَزِ جَمِ بَرَارِ و خَوَارُونِ اِسْرَائِیْلِیِ تُو یِگِ مَرْدِ عِبرَانِیِ یَا
 خَاثُونِ عِبرَانِیِ دَزِ تُو سَوْدَا شُد، اُو شَشِ سَالِ تُو رِه خِدْمَتِ كُنِه
 و دَ سَالِ هَفْتَمُ تُو بَايْدِ اُو رِه اَزِ پِیْشِ خُو آزَادِ كَنِی. ^{۱۳} و غَیْتِیَكِه
 اُو رِه اَزِ پِیْشِ خُو آزَادِ مُونِی، اُو رِه بَايْدِ دِسْتِ خَالِیِ رِیِ
 نَكَنِی، ^{۱۴} بَلَكِه اَزِ گَلِهِ خُو، خَرْمُونْجُویِ خُو و چَرخُشْتِ اِنْگُورِ

خُو سخاوَتَمَندانه دَزُو بَدِي؛ اَرِه، از چيزاي كه خُداوند، خُداي
تُو، تُو ره بَرَكْت دَدِه، دَزُو بَدِي. ^{۱۵} دَ ياد تُو بَشِه كه تُو دَ
سرزمينِ مِصرِ غُلامِ بُوْدِي و خُداوند، خُداي تُو، تُو ره آزاد كَد؛
امزي خاطر ما اِمروز اي حُكْم ره دَز تُو مِيدِيْم. ^{۱۶} ليكِن اگِه
غُلامِ بُوْگِيه، 'ما از پيش تُو نَمورْم،' بخاطري كه اُو خود تُو و
خانوار تُو ره دوست دَرِه و وخت شي قد از تُو خوش تير شُدِه،
^{۱۷} اوخته يگ دروش ره بَگِير و نَرْمِي گوش شي ره دَ درگِه
چَسپِنْدِه سُلَاح كُو و اُو بَلْدِه هَميشه غُلامِ تُو موشِه. قد كَنِيز
خُو ام عَيْنِ كار ره بُوْكو.

^{۱۸} وختِيكه غُلامِ خُو ره از پيش خُو آزاد مُونِي بايد دَ نظر تُو
سخت نَخوره، چُون اُو مُدَتِ شَش سال تُو ره خِدْمَت كَدِه، كه
دُو برابرِ مُزِدِ يگ مُزْدوركار موشِه. و خُداوند، خُداي تُو، تُو ره
دَ پَگِ كاراي تُو بَرَكْت مِيدِيه.

تقديمِ كدونِ اوْلباري چاربايا

^{۱۹} تمام اوْلباري هاي نَرِه كه دَ گَلِه و رِمِه شُمُو زِيدِه موشِه
بَلْدِه خُداوند، خُداي خُو جدا كُنِيْد؛ دَ بِلِه اوْلباري گاو خُو كار
نَكُنِيْد و پاشَمِ اوْلباري گوسپون خُو ره كَل نَكُنِيْد. ^{۲۰} اونا ره هر

سال دَ حُضُورِ خُداوند، خُداى خُو دَ جایی که خُداوند اِنْتِخاب
مُونه، شُمو و خانوار شُمو بُوخوَرِید. ^{۲۱} لیکن اگه حیوان عیبی
بَشَه، یعنی لَنگ یا کور بَشَه و یا یگو عیبِ دِیگه دَشْتَه بَشَه،
اُو رَه دَ حُضُورِ خُداوند، خُداى خُو حلال نَکُنِید، ^{۲۲} بَلْکِه اُو رَه
دَ مَنَه شارای خُو بُوخوَرِید؛ نَفِرِ پاک و ناپاک مِیْتَنَه ازو بُوخوَرَه،
اُمُو رَقَم که اهُو بَرَه یا اهُو رَه مُوخوَرِید. ^{۲۳} لیکن خُونِ ازو رَه
نَخوَرِید، بَلْکِه اُو رَه رَقَمِ آو دَ زَمی لَوُو کُنِید.

عیدِ پَصَح

۱۶ ماهِ اَبِیب رَه نِگاه کُنِید و عیدِ پَصَح رَه بَلدِه خُداوند،
خُداى خُو بَرگزار کُنِید، چرَاکِه دَ ماهِ اَبِیب خُداوند، خُداى
شُمو، شُمو رَه از مِصر دَ غَیْتِ شاو بَرُو اُورِد. ^۲ پَس قُرْبانى
پَصَح رَه از رَمه و گِلَه خُو بَلدِه خُداوند، خُداى خُو دَ جایی که
خُداوند اِنْتِخاب مُونه تا نام خُو رَه دَ اُونجى قرار بَدِیَه، حلال
کُنِید. ^۳ قَد ازو هِیچ چِیزِ خَمِیرمایه تُو نَخوَرِید؛ بَلدِه هفت روز
نانِ فَطِیرِ بُوخوَرِید، یعنی نانِ سَخْتى-و-مُشَقَّت، چرَاکِه شُمو از
سَرزَمِینِ مِصر دَ عَجَلَه بَر شُدِید؛ اِی کار رَه کُنِید تا روزِ بَر
شُدون خُو رَه از سَرزَمِینِ مِصر دَ تَمامِ روزای زِنْدَگى خُو دَ یاد

دَشْتِه بَشِيد. ^۴ پَس بَلَدِه هَفْت رُوز دَ تَمَامِ مُلْکِ شُمُو هِيچ

خَمِيرَمَايِه دِيدِه نَشْنِه و اَز حَيَوَانِي کِه دَ شَامِ رُوزِ اَوَّلِ حَلَالِ
مُونِيد، هِيچِ گوشتِ شِي تا صُبْحِ باقِي نَمْنِه.

^۵ شُمُو قُرْبَانِي پِصَحِ رِه دَ هِيچِ کُدَمِ اَز شَارَايِ خُو کِه خُداوند،
خُدَايِ شُمُو دَز شُمُو مِيدِيه، حَقِ نَدْرِيدِ کِه حَلَالِ کُنِيد؛ ^۶ بَلْکِه
قُرْبَانِي پِصَحِ رِه دَ جَايِي کِه خُداوند، خُدَايِ شُمُو اِنْتِخَابِ مُونِه
تا نَامِ خُو رِه دَ اُونَجِي قَرَارِ بَدِيه، دَ غَيْتِ شَامِ دَ وختِ آفْتُو
شِشْتُو حَلَالِ کُنِيد، چُونِ شُمُو دَ غَيْتِ شَامِ اَز مِصْرِ بُرِ شُدِيد.
^۷ اُو رِه دَ امْرُو جَايِ کِه خُداوند، خُدَايِ شُمُو اِنْتِخَابِ مُونِه،
پُختِه کَدِه بُوخُورِيد و صَبَاحِ گَاهِ بَالِه شُدِه پَس دَ خِيمِه هَايِ خُو
بُورِيد. ^۸ بَلَدِه شَشِ رُوزِ نَانِ فَطِيرِ بُوخُورِيد و دَ رُوزِ هَفْتَمِ بَلَدِه
خُداوند، خُدَايِ خُو يَگِ جَلْسِه مَقَدَّسِ بَرِگَزَارِ کُنِيد، دَمْرُو رُوزِ
هِيچِ کَارِ نَكُنِيد.

عِيدِ هَفْتِه هَا

^۹ هَفْتِ هَفْتِه رِه بَلَدِه خُو حِسَابِ کُنِيد؛ حِسَابِ هَفْتِ هَفْتِه رِه اَز
غَيْتِي بَگِيرِيد کِه قَدِ دَاسِ دِرُو کَدُونِ حَاصِلَاتِ خُو رِه شُرُوعِ
مُونِيد. ^{۱۰} اوختِه عِيدِ هَفْتِه هَا رِه بَلَدِه خُداوند، خُدَايِ خُو بَرِگَزَارِ

كده هديه داوطلبانه خو ره د اندازه برکتی كه خداوند، خدای
 شمو دز شمو دده، تقدیم كنید ^{۱۱} و د حضور خداوند، خدای خو
 د جایی كه او انتخاب مونه تا نام خو ره د اونجی قرار بدیه
 خوشی كنید: خودون شمو، باچه های شمو، دختران شمو،
 غلام شمو، كنیز شمو، لاویای كه د شارای شمو زندگی مونه،
 بیگنه گو، یتیم و خاتونوی بیوه كه د مینکل شمو زندگی
 مونه. ^{۱۲} د یاد خو بیرید كه د مصر غلام بودید، پس امی
 احكام ره د دقت د جای بیرید.

عید چیری ها

^{۱۳} عید چیری ها ره بعد از جم کدون حاصلات خو از خرمو جای
 و چرخشت انگور بلده هفت روز برگزار كنید. ^{۱۴} د عید خو
 خوشی كنید: شمو، باچه های شمو، دختران شمو، غلام شمو
 و كنیز شمو، و امچنان لاویا، بیگنه گو، یتیم و خاتونوی بیوه
 كه د شارای شمو زندگی مونه. ^{۱۵} هفت روز ره بلده خداوند،
 خدای خو د جایی كه او انتخاب مونه عید بگیرید، چون
 خداوند، خدای شمو، شمو ره د پگ حاصلات و د تمام کارای
 دست شمو برکت میدیه و شمو کلو خوشحال موشید.

^{۱۶} سالِ سِه دفعه پگِ مَرَد-و-باچه های شُمو باید دَ حُضُورِ

خُداوند، خُدای شُمو دَ جایی که او اِنْتِخابِ مُونه حاضرِ شُنه: دَ

عَیدِ فطیر، دَ عَیدِ هفته ها و دَ عَیدِ خَیمه ها. هیچ کس دِست-

خالی دَ حُضُورِ خُداوند حاضرِ نَشُنه. ^{۱۷} هر کُدمِ شُمو باید دَ

اندازه وِس-و-توانِ خُو هر قدر که خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو

بَرَکت دَدَه، هدیه بَدید.

تعیینِ کدُونِ قاضی ها

^{۱۸} قاضی ها و کُنه کَلونا ره دَ تمامِ شارای که خُداوند، خُدای

شُمو دَز شُمو میدیه دَ هر طایفه خُو تعیینِ کُنید تا اونا مَرْدُمِ ره

عادِلانه قضاوتِ کُنه. ^{۱۹} قضاوتِ ره دَ نَفَعِ هیچ کس تغییر

نَدید، طرفداری نَکُنید و رِشوتِ نَگیرید، چراکه رِشوتِ چیمای

دانایو ره کورِ مُونه و تورای آدمای عادِلِ ره کَجِ مُونه. ^{۲۰} تنها

و تنها از عدالتِ پَیروی کُنید تا زنده بُمَنید و سرزمینی ره که

خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو میدیه، صاحبِ شُنید.

بُتِ پَرستی نَکُنید

^{۲۱} هیچ رقمِ چيو ره دَ عنوانِ بُتِ اَشیره دَ پالوی قربانگاهی که

بَلَدِه خُداوند، خُداي خُو جور مُونيد، ايستلجی نَكُنيد؛ ^{۲۲} و
سُتون های پَرستِشی بَلدِه خُو ايستلجی نَكُنيد، چراکه خُداوند،
خُداي شُمو ازوا نَفَرَت دَرِه.

۱۷ شُمو بايد بَلدِه خُداوند، خُداي خُو گا و يا گوسپونی ره
که عیب يا يگو چيزی بَد دَشته بَشه، قُرَبانی نَكُنيد، چراکه اُو
کار دَ پيش خُداوند، خُداي شُمو نَفَرَت انگيز آسته.

^۲ اَگه دَ مينکل شُمو دَ یکی از شارای شُمو که خُداوند، خُداي
شُمو دَز شُمو مِيدِه، يگ مَرَد يا خاتو پيدا شُنه که دَ نظر
خُداوند، خُداي شُمو شرارت-و-بَدی کُنه، يعنی عهدِ ازو ره
مِيدِه کُنه ^۳ و رفته خُدايونِ ديگه ره پَرستِش و سَجده کُنه، چي
آفتو و ماهتو بَشه يا ديگه لشکرِ آسمو که ما پَرستِشِ ازوا ره
أمر نَكديم، ^۴ و دَز شُمو خبر دَدِه شُنه يا شُمو دَ بارِه ازو
بَشنوید، اوخته خُوب تحقِيق کُنيد. اَگه راست بُوَد و ثابت شُد
که امی کارِ نَفَرَت انگيز دَ اسراييل انجام شُدِه، ^۵ اوخته اُمو مَرَد
يا خاتو ره که امی شرارت-و-بَدی ره کَدِه، از درگه شار خُو
بُرُو بيريَد و اُمو مَرَد يا خاتو ره سنگسار کُنيد تا بُمَرِه. ^۶ اُمو
نفر که محکوم دَ مَرگ آسته، دَ شاهدي دُو يا سيه شاهد بايد

کُشته شُنه؛ لیکن دَ شاهِدی یگ نفر نَباید کُشته شُنه. ^۷ دِستای
شاهِدا باید اوّل بَلدِه کُشتونِ امزُو نفر باله شُنه و بعد ازُو
دِستای پگِ مرُدَم. دَ امزی رقمِ شرارت-و-بَدی ره از مینکل خُو
پاک کُنید.

قضاوتِ قاضی ها و پیشوایو

^۸ اگه یگو قضیه دَ پیش شُمو مییه که قضاوتِ کدون شی بَلدِه
شُمو غدر سخت بَشه، بطورِ مِثال دَ باره خُونی که قَصداً
ریختنده شُدِه و خُونی که سهواً، دَ باره دُو دعوا کُننده و یا دَ
باره لَت کُننده و لَت خورنده، یعنی دَ باره قضیه های دعوا که
دَ شارای شُمو رُخ میدیه، اوخته شُمو باله شُدِه دَمزُو جای
بورید که خُداوند، خُدای شُمو اِنْتِخاب مونه. ^۹ دَ پیشِ لاویای
که پیشوا آسته و پیشِ قاضی که دَ امزُو روزا قضاوتِ مونه
بورید و مشوره کُنید؛ اونا فِیصلِه خُو ره دَ باره امزُو قضیه دَز
شُمو اِعلان مونه. ^{۱۰} شُمو مُطابقِ فِیصلِه که اونا امزُو جای
اِنْتِخاب کِدِه خُداوند دَز شُمو اِعلان مَوکَنه، رفتار کُنید. هُوش
خُو ره بَگیرید که مُطابقِ هر هِدایتی که اونا دَز شُمو میدیه،
عمل کُنید. ^{۱۱} شُمو باید مُطابقِ حُکمِ شریعت که اونا بَلدِه شُمو
بیان مونه و مُطابقِ قضاوتی که دَز شُمو اِعلان مَوکَنه، رفتار

کُنید؛ از فَيَصِلَه که اونا دَز شُمُو اِعلان مونه طرفِ راست یا
چپ تاو نَخورید. ^{۱۲} هر کسی که از رُوی کِبِر-و-غُرور از اَیدِ
پیشوای که دَ حُضُورِ خُداوند، خُدای شُمُو بَلدِه خِدمت دَ اُونجی
ایسته موشه یا از اَیدِ قاضی نَمُوشه، اُو باید کُشته شنه. دَ
امزی رقم شرارت-و-بَدی ره از اِسرائیل پاک کُنید. ^{۱۳} اوخته
پگ قوم ای ره میشنوه و ترس مُوخوره و دیگه از رُوی کِبِر-و-
غُرور رفتار نَمونه.

مُقَررات بَلدِه پادشاه

^{۱۴} وختی دَ سرزمینی که خُداوند، خُدای شُمُو دَز شُمُو میدیه،
داخل شُنید و اُو ره تَصَرَف کده دَزُو جای-د-جای شُنید و بُگید،
'رقم پگِ مِلتِ های که دَ گِرد-و-بَر مو آسته مو ام یگ پادشاه
دَ بَلِه خُو تعین مونی،' ^{۱۵} اوخته شُمُو باید پادشاهی ره که
خُداوند، خُدای شُمُو اِنتِخاب مونه دَ بَلِه خُو تعین کُنید. شُمُو
باید یکی از برارونِ اِسرائیلی خُو ره دَ بَلِه خُو پادشاه تعین
کُنید؛ کُدَم نفرِ بیگنه ره که از جَمِ برارونِ اِسرائیلی شُمُو نییه دَ
بَلِه خُو تعین نَکُنید. ^{۱۶} لیکن اُو باید اَسپ های کَلو بَلدِه خُو
جَم نَکنه و قوم ره دُوباره دَ مِصر رَبی نَکنه تا بَلدِه شی اَسپ
های کَلو بیره، چُون خُداوند دَز شُمُو گُفته، 'هرگز دُوباره دَزُو

راه نروید. ^{۱۷} امچنان او باید بلده خو خاتونوی کلو نگیره،
 نشنه که دل شی گمراه شنه. او باید طلا و نقره کلو ام بلده
 خو جم نکنه. ^{۱۸} وختیکه او د بله تخت پادشاهی خو ششت، او
 باید یگ نسخه امزی شریعت ره د یگ طومار از روی نسخه
 اصلی که د پیش لاویای پیشوا آسته بلده خو نوشته کنه. ^{۱۹} او
 نسخه د پیش ازو بشه و او د تمام روزای زندگی خو او ره
 خنده بوره تا یاد بگیره که از خداوند، خدای خو بترسه و پگ
 تورای امزی شریعت و امزی احکام ره د دقت د جای بیره،
^{۲۰} تا د دل ازو د برابر برارون اسرائیلی شی غرور پیدا نشنه و
 امزی احکام طرف راست یا چپ تاو نخوره و تا او و اولاده
 شی بلده مدت کلو د مملکت خو د اسرائیل پادشاهی کنه.

حق لاویا و پیشوایو از هدیه ها

۱۸ لاویای پیشوا، بلکه تمام طایفه لاوی د اسرائیل
 تقسیم و ملک نداشته بشه. اونا میتنه از هدیه های خاص
 خداوند که تقسیم ازوا آسته بخوره. ^۲ پس اونا باید د مینکل
 برارون اسرائیلی خو ملک-و-زمی نداشته بشه، چراکه حق
 خداوند تقسیم ازوا آسته، امو رقم که دزوا گفته.

۳ از طرفِ مردم، یعنی از طرفِ کسای که گاویا گوسپو ره
قربانی مونه حق پیشوایو اینیا آسته: قی، کله و شکمبه؛ اونا
امی حصه ها ره د پیشوایو بدیه. ۴ امچنان از حاصلِ نو غله و
شرابِ انگور و روغونِ زیتون خو و از اولین پاشمِ گوسپون خو
دزوا بدیه، ۵ چراکه خداوند، خدای شمو اونا ره از مینکل پگ
طایفه های شمو انتخاب کده تا اونا و باچه های ازوا همیشه د
نامِ خداوند بلده خدمت ایسته شنه.

۶ اگه یگ لاوی از یکی از شارای شمو یعنی از هر جایی که
او د اسرائیل زندگی مونه بر موشه و د خوشِ دل خو د جایی
که خداوند انتخاب مونه مییه، ۷ و د نامِ خداوند، خدای خو
خدمت مونه، رقمی که دیگه برارونِ لاوی شی د اونجی د
حضورِ خداوند بلده خدمت ایسته موشه، ۸ اوخته او میتنه از
خوراک ها مساویانه بخوره؛ عایدی که از سودا کدون جایداد
بابه کلونای شی دزو میرسه، حساب شی جدا یه.

اخطار د باره کارای نفرت‌انگیز

۹ وختی د سرزمینی که خداوند، خدای شمو دز شمو میدیه
داخل شدید، شمو کارای نفرت‌انگیز امزو ملت ها ره یاد

نَگِیْرِید و ازوا تَقْلِید نَکُنید. ^{۱۰} دَ مینکل شُمو باید هیچ کس
 پَیدا نَشَنه که باچه یا دُختر خُو ره دَ آتِش قُربانی کُنه؛ و پالگر،
 غَیبگوی، رَمَل انداز، جادُوگر، ^{۱۱} تَعویذ نَویس، کسی که
 جِنیات یا ارواح ره حاضر مونه و از مُرده ها مشوره میگیره ام
 دَ مینکل شُمو نَبشه. ^{۱۲} چُون هر کسی که امی کارا ره انجام
 بَدیه، اُو دَ نَظَر خُداوند نَجِس آسته؛ از خاطرِ امزی کارای
 نَفرت‌انگیز خُداوند، خُدای شُمو اونا ره از پیش رُوی شُمو هَی
 مونه. ^{۱۳} شُمو باید دَ پیش خُداوند، خُدای خُو بے عَیب بَشید.
^{۱۴} امی مِلَّت های ره که شُمو هَی مَونید، اونا دَ توره پالگرا و
 غَیبگویا گوش میدیه، لیکن خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو
 اِجازه نَمیدیه که امو کار ره کُنید.

وَعْدَه ظُهَورِ یَگ نَبی رَقَمِ مَوسِی

^{۱۵} خُداوند، خُدای شُمو از مینکل شُمو، از جَمِ برارون شُمو یَگ
 پیغمبر ره که رَقَمِ ازمه آسته مَقَرَر مونه؛ شُمو باید دَ توره اَزو
 گوش بَدید. ^{۱۶} اِی مُطابِقِ چِیزی آسته که خودون شُمو دَ کوه
 حوریب، دَ روزی که جم شده بُودید، از خُداوند، خُدای خُو
 خاهش کدید و گفَید: 'مو دیگه نَمیتنی آوازِ خُداوند، خُدای
 خُو ره بَشَنوی و اِی آتِش بُزُرگ ره بَنگری، نَشَنه که بُمَری.'

^{۱۷} اوخته خُداوند دَز مه گُفت: 'چیزی ره که اونا گُفته، خُوب آسته. ^{۱۸} ما یگ نبی ره بلده ازوا از مینکلِ برارونِ ازوا مقرر مُونم که رقمِ ازتویه و ما تورای خُو ره دَ دانِ ازو میندزم و هر چیزی ره که دَزو امر کنم، او دَزوا نقل مونه. ^{۱۹} هر کسی که دَ تورای ازمه که امو نبی دَ نامِ ازمه مُوگیه، گوش ندیه، ما خود مه ازو بازخواست مُونم. ^{۲۰} لیکن پیغمبری که خودسرانه دَ نامِ ازمه توره بُوگیه، دَ حالیکه ما دَزو امر نکدیم که توره بُوگیه، یا پیغمبری که دَ نامِ خُداونِ بیگنه توره بُوگیه، باید کُشته شنه. ^{۲۱} شمو شاید دَ دلِ خُو بُوگید: 'مو چطور میتنی پی ببری که یگ توره ره خُداوند نگفته؟' ^{۲۲} وختیکه یگ نبی دَ نامِ خُداوند توره بُوگیه و امو چیز واقع نشنه و حقیقت پیدا نکنه، او توره آسته که خُداوند نگفته، بلکه امو پیغمبر او ره خودسرانه گُفته. پس ازو نترسید.

شارای پناهگاه

^{۱۹} وختیکه خُداوند، خُداي شمو ملّت های ره که سرزمین ازوا ره دَز شمو میدیه نابود کد و شمو اونا ره هی کدید و دَ شارا و خانه های ازوا جای-د-جای شُدید، ^۲ اوخته سه شار ره

دَ سِرْزَمِينِي كِه خُداوند، خُداي شُمو دَ عِنوانِ مُلكِيَّتِ دَز شُمو
مِيدِيه، بَلدِه خُو جِدا كُنِيد. ^۳ فاصِلِه سرحدا ره اندازه كُنِيد و
سِرْزَمِينِي ره كِه خُداوند، خُداي شُمو دَ عِنوانِ مُلكِيَّتِ دَز شُمو
مِيدِيه سِه تَقْسِيمِ كُنِيد تا دَ هر تَقْسِيمِ يِگِ شارِ پِناهِگاهِ بَشِه و
نَفِرِ قَاتِلِ بَتْنِه دَ اُونجِي دُوتا كُنِه. ^۴ اِي دَسْتُور-اَلْعَمَلِ دَ بارِه
قَاتِلِي اَسْتِه كِه مِيْتْنِه دَ اُونجِي دُوتا كُنِه تا زِنْدِه بُمْنِه: هر كَسِي
كِه يِگُو نَفِرِ رِه سَهوًّا بُكُشِه و از پِيشِ قَدِ اَزُو دُشْمَنِي نَدَشْتِه
بَشِه مِيْتْنِه دَ اُونجِي دُوتا كُنِه. ^۵ فِرْضِ كُنِيد كِه يِگِ نَفِرِ قَدِ
هَمْسايِه خُو بَلدِه دِرْخْتِ زِدُو دَ جَنْگِلِ موره و امي كِه دِسْتِ خُو
رِه بالِه مُونِه كِه دِرْخْتِ رِه قَدِ تَوْرِ قَطْعِ كُنِه، تَوْرِ اَزِ دِسْتِه خُو بُر
شُدِه دَ هَمْسايِه شِي مُوخوره و اُو كُشْتِه مُوشه. پَسِ اُو مِيْتْنِه
كِه دَ يِكِي امزُو شارًا دُوتا كُنِه و زِنْدِه بُمْنِه. ^۶ اِگِه تَنها يِگِ شارِ
پِناهِگاهِ دَشْتِه بَشِيدِ و فاصِلِه غَدْرِ كَلُو بَشِه، اِمكانِ دَرِه كِه
اِنْتِقامِ گِيرِنْدِه خُونِ دَ غَيْتِ خُونِ گَرْمِي خُو قَاتِلِ رِه دُمبالِ كُنِه و
اُو رِه گِيرِ كَدِه بُكُشِه، دَ حَالِيكِه اُو سزاوارِ مَرگِ نَبُودِه، چُونِ
از پِيشِ قَدِ اَزُو دُشْمَنِي نَدَشْتِه. ^۷ امزِي خاَطِرِ ما دَز شُمو اَمْرِ
كُدْمِ كِه سِه شارِ رِه بَلدِه خُو جِدا كُنِيد.

^۸ خُداوند، خُداي شُمو سرحداي شُمو رِه پِراخِ مُونِه اَمُو رَقْمِ كِه

د بابه کَلونای شُمو قَسَم خورده، و پِگِ سرزمینی ره که دَ

بابه کَلونای شُمو وعده کدُ دَز شُمو میدیه، ^۹ دَ شرطی که شُمو

تمام امزی احکام ره که ما امروز دَز شُمو امر مُونم نگاه کده دَ

جای بیرید و خُداوند، خُداي خُو ره دوست بَدَنید و همیشه

مُطابقِ راه-و-طریقِ ازو رفتار کُنید. وختیکه ای کار شُد، اوخته

شُمو سه شارِ دِیگه ام دَ بِلَه امزی سه بَلده خُو اضافه کُنید،

^{۱۰} تا خُونِ نفرِ بے گناه دَ سرزمینی که خُداوند، خُداي شُمو دَ

عنوانِ مُلکیتِ دَز شُمو میدیه، ریختنده نَشنه و خُونِ کس دَ

گردون شُمو نَبشه.

^{۱۱} لیکن اگه یگو کس قد یگ نفر دُشمنی دَشته بَشه و دَ کمین

ازو شَشته دَ بِلَه ازو حمله کُنه و او ره بَزنه تا بُمَره و خود شی

دَ یکی امزو شارا دُوتا کُنه، ^{۱۲} اوخته ریش سفیدای شار شی

نفر ریی کده او ره ازونجی بَگیره و دَ دِستِ اِنْتِقَامِ گِیرنده خُون

تسلیم کُنه تا کُشته شُنه. ^{۱۳} دَ بِلَه ازو رَحْمِ نَکُنید؛ شُمو باید

خُونِ بے گناه ره از اسرائیل پاک کُنید تا دَ خُوبی شُمو تمام

شُنه.

^{۱۴} دَ سرزمینی که خُداوند، خُداي شُمو دَز شُمو میدیه تا او ره

تَصَرَفِ کُنید، سنگِ ایشته پُلوان-شَرِیکِ خُو ره که پیشنه گون

شُمو دَ تَقْسِيمِ زَمِينِ شُمو ايشته تَغْيِيرِ نَدِيدِ .

قانون دَ باره شاهد

^{۱۵} شاهدي يگ نفر بلده اثباتِ جُرمِ يگو کس هر خطا يا هر گناهي که او مُرتکبِ شده بَشه، بَس نييه؛ يگ قضيه بايد دَ شاهدي دُو شاهد يا دَ شاهدي سه شاهد ثابت شنه. ^{۱۶} اگه يگ شاهد از رُوي بدخاهي باله شده دَ خلافِ يگو کس شاهدي بديه که او مُرتکبِ جُرمِ شده، ^{۱۷} اوخته هر دُو نفری که دَ بين ازوا دعوا آسته بايد دَ حُضُورِ خداوند، دَ پيشِ پيشوايو و قاضي هاي که دَ امزو زمانِ قضاوتِ مونه، حاضرِ شنه ^{۱۸} و قاضي ها خوب تحقيق کنه، اگه امو شاهد يگ شاهدِ دروغگوي بود و دَ خلافِ برارِ اسرائيلي خو شاهدي دروغ دده بود، ^{۱۹} اوخته دَ حقِ شاهدِ دروغگوي امو کار ره کُنيد که او قصدِ دشتِ دَ حقِ برارِ اسرائيلي شي شنه. دَ امزي رقم شرارتِ-و-بدي ره از مينکل خو پاک کُنيد. ^{۲۰} وختي باقي مردم دزي باره بَشنوه، ترسِ مُوخوره و ديگه هرگز اي رقم کارِ بد ره دَ مينکل شُمو انجام نَميديه. ^{۲۱} هيچ رَحْمِ دَ چيم شُمو نَبشه؛ جان ره دَ عِوضِ جان، چيم ره دَ عِوضِ چيم، دَندو ره دَ عِوضِ دَندو، دِست ره دَ عِوضِ دِست و پاي ره دَ عِوضِ پاي

مقررات بلده جنگ

۲۰ وختی د خِلافِ دُشمنای خُو دَ جنگ مورید و مینگرید
 که آسپ ها، گاډی های جنگی و لشکر ازوا از شمو کده کلو
 یه، ازوا ترس نَخورید، چُون خُداوند، خُدای شمو که شمو ره
 از سرزمینِ مِصر بُرو اُورد، قد شمو آسته. ^۲ امی که دَ میدانِ
 جنگ نزدیک شُدید، پیشوا پیش بییه و قد لشکر شمو گپ
 بَزَنه ^۳ و دزوا بُگیه: 'آی قومِ اسرائیل، بِشَنو! امروز شمو پیش
 مورید تا دَ خِلافِ دُشمنای خُو جنگ کُنید. کم دِل نَشَنید، ترس
 نَخورید، وَحِشَت زده نَشَنید و ازوا بيم نَکُنید، ^۴ چراکه خُداوند،
 خُدای شمو قد شمو موره تا بلده شمو دَ خِلافِ دُشمنای شمو
 جنگ کده شمو ره پیروز کُنه.'

^۵ بعد ازو کُنه کلونا قد لشکر گپ زده بُگیه: 'آیا کسی آسته
 که خانه نو آباد کده بَشه و اُو ره وَقَف نَکده بَشه؟ اگه آسته،
 اُو باید پس دَ خانه خُو بوره، نَشَنه که اُو دَ جنگ کُشته شُنه و
 دیگه کس خانه شی ره وَقَف کُنه. ^۶ آیا کسی آسته که باغ

انگور جور کده بښه و حاصل شی ره نچشیده بښه؟ اگه

آسته، او باید پس د خانه خو بوره، نشنه که او د جنگ کشته

شنه و حاصل شی ره دیگه کس بچشه. ^۷ آیا کسی آسته که قد

یگ دختر نامزاد شده بښه و توی نکهده بښه؟ اگه آسته، او

باید پس د خانه خو بوره، نشنه که او د جنگ کشته شنه و

دیگه مرد قد ازو دختر توی کنه. ^۸ و کته کلونا ادامه دده د

لشکر بگیه: 'آیا کسی آسته که ترس خورده بښه یا کم دل

شده بښه؟ اگه آسته، او باید پس د خانه خو بوره، نشنه که

برارون اسرائیلی خو ره رقم خود خو آلی کم دل کنه.'

^۹ وختیکه کته کلونا از توره گفتو قد لشکر خلاص شد، اونا د

بله لشکر سرکرده ها تعیین کنه تا د لشکر هدایت بديه.

^{۱۰} هر غیتی که د یگ شار نزدیک موشید تا د خلاف ازو جنگ

کنید، اول بلده ازو پیشنهاد صلح کنید. ^{۱۱} اگه پیشنهاد صلح

شمو ره قبول کد و درگه ها ره بلده شمو واز کد، اوخته پگ

مردمی که د منه شی آسته بلده شمو کار اجباری کده شمو ره

خدمت کنه. ^{۱۲} لیکن اگه قد شمو صلح نکد و د خلاف شمو

جنگ کد، اوخته او ره محاصره کنید. ^{۱۳} و غیتیکه خداوند،

خدای شمو او شار ره د دست شمو تسلیم کد، پگ مردا-و-

باچه های جوان شی ره از دَم شمشیر تیر کُنید. ^{۱۴} مگم

خاتونو، بچکِیچای ریزه، چارپایا و چیزای دیگه ره که دَ شار
بَشه دَ عِنوانِ وُلجه بلده خُو بگیریِد. شُمو میتنید که تمام

وُلجه های دُشمون خُو ره که خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو دده،
استفاده کُنید. ^{۱۵} امی کار ره دَ حقِ پگِ شارای کُنید که از

شُمو دُور آسته و از جمِ شارای امزی مِلتِ های نزدیک نییه.
^{۱۶} لیکن دَ شارای امزی مِلتِ های نزدیک که خُداوند، خُدای

شُمو دَ عِنوانِ مُلکیتِ دَز شُمو میدیه، یگ زنده جان ره ام زنده
نیلید. ^{۱۷} بلکه امی مِلتِ ها، یعنی حِتیا، اَموریا، کنعانیا،

فرزیا، حوِبا و یبوسیا ره کاملاً نابود کُنید، امو رقم که

خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو امر کده؛ ^{۱۸} تا اونا نَتنه که امو

چیزای نفرت انگیز ره که بلده خُدایون خُو انجام میدیه دَز شُمو
تعلیم بدیه؛ نَشنه که شُمو امو چیزا ره ام انجام بَدید و دَ

خِلافِ خُداوند، خُدای خُو گناه کُنید.

^{۱۹} وختیکه یگ شار ره بلده روزای کلو محاصره مُونید تا دَ

خِلافِ ازو جنگ کده او ره بگیریِد، شُمو درختونِ شی ره قد

تَوَر نَزید و اونا ره از بین نَبَریِد، چُون شُمو میتنید که از میوه

ازوا بُخورید، پس اونا ره قَطع نَکَید. آیا درختونِ صحرا

انسان آسته که شمو اونا ره محاصره کُنید؟^{۲۰} لیکن درختای
ره که میدنید میوه نمیدیه، اونا ره میتنید بزیند و قطع کُنید و
بلده جور کدون سَنگر دَ خِلافِ شاری که قد شمو جنگ مونه
استفاده کُنید، تا وختیکه او سقوط کُنه.

مُقَررات بلده قتلی که قاتِل معلوم نبشه

۲۱ اگه دَ سرزمینی که خداوند، خدای شمو دز شمو

میدیه تا او ره تَصْرَف کُنید، یگ جَسَد دَ صحرا اُفتده بَشه و
معلوم نبشه که او ره کی کُشته،^۲ اوخته ریش سفیدا و قاضی

های شمو بَرُو رفته فاصِله شاری ره که دَ گرد-و-بَر جَسَد

آسته، اندازه کُنه.^۳ و هر شاری که دَمزُو جَسَد نزدیک بُود،

ریش سفیدای امزُو شار یگ جونه گاو ره که هنوز کار نَکده

بَشه و یوغ دَ بله شی ایشته نَشده بَشه بَگیره^۴ و او ره دَ یگ

دَره که او جاری بَشه و دز شی هرگز قلبه و کِشت-و-کار نَشده

بَشه تاه کُنه و گردونِ امزُو جونه گاو ره دَ اُونجی دَ مَنه دَره

میده کُنه.^۵ بعد ازو پیشوایو که اولاده لاوی آسته نزدیک

بیبیه، چُون خداوند، خدای شمو اونا ره اِنْتِخاب کده تا دَ

حُضُورِ خداوند خِدْمَت کُنه و دَ نامِ ازو بَرکَت بَدیه و تا دَ حُکْم

ازوا هر جنجال و هر ضربه زدو حل-و-فصل شنه. ^۶ و پگ ریش
 سفیدای امزو شار که د جسد نزدیک آسته دستای خو ره د بله
 جونه گاو که گردون شی د منه دزه میده شده، بشویه ^۷ و اونا
 اعلان کده بگیه: 'دستای مو امی خون ره نریختنده و چیمای
 مو ام ندیده. ^۸ ای خداوند، ای کفاره ره بلده قوم خو اسرائیل
 که بازخريد کده، قبول کو و نیل که خون به گناه د گردون
 قوم تو اسرائیل باقی بمانه. ' اوخته اونا از گناه خون ریختنده
 شده بخشیده موشه. ^۹ د امزی رقم شمو خون به گناه ره از
 مینکل خو پاک کنيد، چون شمو باید چیزی ره که د نظر
 خداوند صحیح آسته، انجام بدید.

مقررات بلده توی کدو قد خاتونوی اسپر

^{۱۰} وختی د جنگ دشمنای خو مورید و خداوند، خدای شمو
 اونا ره د دست شمو تسلیم مونه و شمو اونا ره اسپر مونیید،
^{۱۱} و د مینکل اسپرا یگ خاتون نوربند ره مینگرید و یگ شمو
 عاشق ازو موشه و میخایه که او ره خاتو کنه، ^{۱۲} او میتنه او
 ره د خانه خو بیره. امو خاتو باید سر خو ره کل کنه، ناخونای
 خو ره بگیریه ^{۱۳} و کالای اسپری خو ره تبدیل کده د خانه ازو
 نفر بمانه و یگ ماه بلده آته و آبه خو ماتم بگیریه. بعد ازو امو

مرد میتنه قد ازو یگجای شنه و شوی ازو شنه و او خاتون
ازو. ^{۱۴} لیکن اگه او قد امزو خاتو خوش نبشه، او ره باید آزاد
کُنه که د خوش دل خو بوره و حق ندره که او ره د نُقره سودا
کُنه. او نباید قد ازو رقم یگ کنیز رفتار کُنه، چراکه او ره
بے پرده کده.

حقِ باچه اولباری

^{۱۵} اگه یگ مرد دو خاتو دشته بشه که یگ شی از دل شی بشه
و دیگه شی از دل شی نبشه و هر دوی ازوا بلده شی باچه
بزیه، ام او که از دل شی آسته و ام او که از دل شی نییه؛ و
باچه خاتونی که از دل شی نییه اولباری بشه، ^{۱۶} اوخته د
روزی که او دارایی خو ره د باچه های خو تقسیم مونه، نمیتنه
باچه خاتونی ره که از دل شی آسته د جای باچه خاتونی که از
دل شی نییه حق اولباری گی بدیه، چون او واقعاً اولباری
آسته. ^{۱۷} بلکه باچه خاتونی ره که از دل شی نییه باچه اولباری
خو قبول کُنه و از پگ دارایی خو دو تقسیم بلده ازو بدیه،
چراکه او حاصل اولین ثمر قوت شی آسته و حق اولباری گی
ازو موشه.

^{۱۸} اگه یگو کس یگ باچه سرکش و یاغی دشته بشه که از آید آته و آبه خو نشنه و هرچند که او ره سرزنش کنه دزوا گوش ندیه، ^{۱۹} اوخته آته و آبه شی باید او ره گرفته د پیش ریش سفیدای شار خو د درگه امزو جای بیره ^{۲۰} و د ریش سفیدای شار خو بگیه: 'ای باچه مو سرکش و یاغی آسته. ای از آید مو نموشه و ایله خرچ و شرابی آسته.' ^{۲۱} اوخته پگ مردم شار باید او ره سنگسار کنه تا بمره. د امزی رقم شمو شرارت-و- بدی ره از مینکل خو پاک کنید؛ اوخته تمام قوم اسرائیل ای ره میشنوه و ترس موخوره.

دستورای دیگه

^{۲۲} اگه یگو نفر مرتکب گناهی شده بشه که جزای شی مرگ آسته و او اعدام شده د درخت آوزو شده بشه، ^{۲۳} جسد ازو تمام شاو د درخت باقی نمنه. او ره حتماً د امزو روز دفن کنید، چون هر کسی که د دار آوزو شنه نالت خدا د بله شی آسته. شمو سرزمینی ره که خداوند، خدای شمو د عنوان ملکیت دز شمو میدیه، نجس نکنید.

۲۲ اگه گاو یا گوسپون برار اسرائیلی خو ره مینگری که
 راه خو ره گم کده، تیر خو ره نیر، بلکه او ره پس د خونده
 شی ببر. ^۲ اگه برار اسرائیلی تو د نزدیک تو زندگی نکنه یا
 نفامی که صاحب شی کی آسته، او ره د خانه خو ببر و او د
 پیش تو بمنه تا غیتیکه برار اسرائیلی تو د طلب شی بر شنه،
 اوخته او ره دزو پس بدی. ^۳ قد خر شی عین کار ره کو، قد
 کالای شی عین کار ره کو و قد هر چیزی دیگه برار اسرائیلی
 خو که گم شده بشه و تو پیدا کده بشی، ام عین کار ره کو.
 تو نباید تیر خو ره ببری.

^۴ اگه خر یا گاو برار اسرائیلی خو ره مینگری که د راه زیر بار
 خاو کده، تیر خو ره نیر، بلکه حتماً قد ازو کومک کو که او
 ره ایستلجی کنه.

^۵ یگ خاتو باید رخت مردانه د جان خو نکنه و یگ مرد ام باید
 کالای زنانه نپوشه، چون هر کسی که امی کار ره کنه
 خداوند، خدای تو ازو نفرت مونه.

^۶ اگه وور یگو مرغک ره د راه خو مینگری، چی د درخت
 بشه، چی د زمی و د منه ازو چوچه ها یا تخم ها بشه و آبه د

بَلِه چُوچه ها يا تُخْم ها خاو بَشه، آبه ره قد چُوچه های شی
نَگیر. ^۷ آبه شی ره ایله کُو که بوره، تنها چُوچه های شی ره
بلده خُو بَگیر، تا دَ خُو بی تُو تمام شُنه و عُمِرِ دِراز دَشته بَشی.

^۸ وختیکه یگ خانه نو آباد مونی، دَ بَلِه بام خُو دیوالِ نیمه جور
کُو، نَشنه که یگو کس از بَلِه شی بَفته و جُرْمِ خُون ره دَ بَلِه
خانه خُو بیری.

^۹ دَ باغِ انگور خُو دُو رِقْمِ تُخْم کِشت نَکُو، اگه نه، پگِ حاصل
شی ضَبَطِ موشه، ام تُخْمی ره که کِشت کدے و ام حاصلِ باغِ
انگور.

^{۱۰} گاو و خَر ره دَ یگ یوغِ جوره کده قد شی قُلبه نَکُو.

^{۱۱} کالای ره که از پاشم و کتان قتی بافته شده بَشه، نپوش.

^{۱۲} دَ چار گوشه چَپَن خُو که خود ره قد شی مَپوشنی، تُوپک
کوک کُو.

مُقَرَّرات دَ باره رابِطه زَن و شُوی

^{۱۳} اګه یګو مرد بلده خو یګ خاتو بګیره و بعد از خاو شدو قد

شی، ازو بد بیره ^{۱۴} و د بله ازو تهمت کده او ره بدنام کُنه و

بُګیه: 'ما قد امزی خاتو توی کدم، لیکن وختیکه قد شی

نزدیک شدم، فامیدم که دختر نییه. ^{۱۵} ' اوخته آته و آبه دختر

باید نشانی دختری امزو خاتو ره گرفته د پیش ریش سفیدای

شار د درګه شار بیره. ^{۱۶} ' و آته دختر د ریش سفیدا بُګیه: 'ما

دختر خو ره د امزی آدم ددم که خاتون شی شنه، لیکن ای آدم

ازو بد موبره. ^{۱۷} ' اینه، آلی د بله دختر مه تهمت کده موبه:

"دختر تو دختری ندشت. " اینی ام نشانی دختری دختر مه. '

اوخته اونا امو تکه ره د پیش ریش سفیدای شار اوار کُنه؛

^{۱۸} و ریش سفیدای شار امو مرد ره گرفته جزا بدیه. ^{۱۹} امچنان

او ره صد مثقال نقره جریمه کُنه و جریمه ره د آته دختر بدیه،

چراکه امو آدم یګ دختر خانه اسرائیلی ره بدنام کده. او دختر

باید خاتون ازو مرد باقی بُمنه و امو مرد تا زنده آسته، نَمیتنه

او ره طلاق بدیه.

^{۲۰} لیکن اګه ای توره راست بشه و نشانی دختری امزو دختر

پیدا نشنه، ^{۲۱} ' اوخته امو دختر ره د پیش درګه خانه آته شی

بیره و مردای شار شی باید او ره سنگسار کُنه تا بُمره، چراکه

أَوْ دَ خَانِهَ آتِهَ خُو زِنَا كَدِه و دَ إِسْرَائِيلِ يِگِ كَارِ شَرْمِ آوَرِ اَنْجَامِ
دَدِه. دَ اَمْزِي رَقْمِ شُمُو شَرَارَتِ-و-بَدِي رِه اَز مِينَكَلِ خُو پَاكِ
كُنِيْدِ.

^{۲۲} اگِه يِگِ مَرْدِ دَ حِيْنِ خَاوِ شُدُو قَدِ يِگِ خَاْتُوْنِ شُوِي تُوْ گِرِفْتِه
شُنِه، اوخْتِه هِر دُوِي اَزْوَا بَايْدِ كُشْتِه شُنِه، اَم مَرْدِي كِه قَدِ اَمْزُو
خَاْتُوْ خَاوِ كَدِه و اَم اُمُو خَاْتُوْ. دَ اَمْزِي رَقْمِ شَرَارَتِ-و-بَدِي رِه اَز
إِسْرَائِيلِ پَاكِ كُنِيْدِ.

^{۲۳} اگِه يِگِ دُخْتِرِ خَاْنِه قَدِ يِگِ مَرْدِ نَامَزَادِ بَشِه و يِگِ مَرْدِ دِيْگِه
أَوْ رِه دَ شَارِ پِيْدَا كَدِه قَدِ اَزُوْ خَاوِ كَنِه، ^{۲۴} اوخْتِه هِر دُوِي اَزْوَا
رِه دَ دَرِگِه شَارِ بِيْرِيْدِ و اَوْنَا رِه سَنَگْسَارِ كُنِيْدِ تَا بُمُرِه؛ دُخْتِرِ
اَزِي كِه دَ شَارِ بُوْدِ و بَلَدِه كَوْمَكِ چِيغِ-و-شُوْر نَكْدِ بَايْدِ كُشْتِه
شُنِه و مَرْدِ اَزِي كِه خَاْتُوْنِ يِگُوْ كَسِ دِيْگِه رِه بِيْ اَبْرُوْ كَدِه بَايْدِ
كُشْتِه شُنِه. دَ اَمْزِي رَقْمِ شَرَارَتِ-و-بَدِي رِه اَز مِينَكَلِ خُوْ پَاكِ
كُنِيْدِ.

^{۲۵} لِيَكِنِ اگِه اُمُو مَرْدِ دُخْتِرِ نَامَزَادِ-دَارِ رِه دَ صَحْرَا پِيْدَا كُنِه و دَ
بَلِه اَزُوْ زُوْرِ اُوْرْدِه قَدِ اَزُوْ خَاوِ كُنِه، اوخْتِه تَنَهَا اُمُو مَرْدِ كِه قَدِ
اَزُوْ خَاوِ كَدِه بَايْدِ كُشْتِه شُنِه. ^{۲۶} دَ حَقِ دُخْتِرِ هِيْچِ كَارِ نَكُوْ،

چُون اُو گُناهی نَکده که سزاوارِ مَرگ بَشه. ای مِثِلِ قَضیه
اَسْتِه که یَگو کس دَ بِلَه یِگ نَفِرِ دِیگه حَمَله مُونه و اُو ره
مُوکُشه، ^{۲۷} چُون وختیکه اُمُو مَرَد دُخترِ نامزاد-دار ره دَ صحرا
پیدا کد، دُخترِ بَلدِه کومک چِیغ-و-شور کد، لیکن هیچ کس
نَبود که اُو ره نِجات بَدیه.

^{۲۸} اگه یِگ مَرَد یِگ دُخترِ خانه ره که نامزاد نَدشته بَشه پیدا
کنه و اُو ره دَ زور گِرِفته قد ازُو خاو کنه و اونا گِرِفته شُنه،
^{۲۹} اوخته اُمُو مَرَد که قد ازُو خاو کده، باید پَنجاه مِثقال نُقره دَ
آته دُخترِ بَدیه و اُمُو دُخترِ خاتونِ ازُو شُنه. ازی که اُو ره
بِے آبرُو کده، اُو تا غَیْتیکه زنده اَسْتِه نَمِیْتنه اُو ره طلاقِ بَدیه.
^{۳۰} یِگ مَرَد نَباید خاتونِ آته خُو ره بَگیره و دامونِ آته خُو ره
بِے پَرده کنه.

مُقَررات دَ باره کسای که دَ جماعتِ داخلِ شُدِه نَمِیْتنه

۲۳ هر کسی که چوره بَشه یا آله تناسلی شی مُنْطی بَشه،
اُو نَباید دَ جماعتِ خُداوند داخلِ شُنه.

^۲ آدمِ حرامزاده نَباید دَ جماعتِ خُداوند داخلِ شُنه؛ حتی تا پُشتِ

دَهْم هِيچ كُدمِ اولادِه ازو نَباید دَ جماعتِ خُداوند داخلِ شُنه.

^۳ هِيچ عمونی و موآبی نَباید دَ جماعتِ خُداوند داخلِ شُنه؛ حتیٰ

تا پُشتِ دَهْم هِيچ كُدمِ اولادِه ازوا هِيچ وخت نَباید دَ جماعتِ
خُداوند داخلِ شُنه، ^۴ چراکه اونا قد نان و آو دَ دمِ راهِ شُمو نَمَد

وختیکه شُمو از مصر بُرو اَمدید، بلکه بلعام باچه بعور ره از

فِتور، از ارامِ نَهَرین کِرا کد تا شُمو ره نالت کنه. ^۵ لیکن

خُداوند، خُدای شُمو نخواست که توره بلعام ره بشنوه، بلکه

خُداوند، خُدای شُمو نالت ره بلده شُمو دَ برکت تبدیل کد،

چراکه او شُمو ره دوست دره. ^۶ پس تا زنده آستید، خیر و

خوبی ازوا ره طلب نکنید.

^۷ شُمو نَباید از ادومیا نفرت دشته بشید، چُون اونا پرارون شُمو

آسته. شُمو نَباید از مصریا نفرت دشته بشید، چُون شُمو دَ

سرزمینِ ازوا دَ عنوانِ بیگنه زندگی مُوکدید. ^۸ اولادای نسلِ

سِومِ ازوا که بلده ازوا دَ دُنیا مییه، میتنه دَ جماعتِ خُداوند

داخلِ شُنه.

پاک-و-مُقَدَّس نِگاه کدونِ خیمه‌گاهِ نظامی

^۹ وختیکه قد لشکر دَ خِلافِ دُشمنای خُو مورید، خودون ره از
 تمام چیزای ناپاک دُور نگاه کُنید. ^{۱۰} اگه کُدم شُمو ره شَیطو
 بازی بَدیه و اُو ناپاک شُنه، اُو باید از خَیمه‌گاه بُرو بوره و دَ
 خَیمه‌گاه داخل نَشنه. ^{۱۱} وختیکه شام نزدیک شُد، اُو باید خود
 ره قد اُو غُسل بَدیه و غَیتیکه آفتو شِشت، اُو میتنه پس دَ
 خَیمه‌گاه داخل شُنه.

^{۱۲} شُمو باید دَ بُرونِ خَیمه‌گاه یگ جای دَشته بشید تا بلده رفع
 حاجت بتنید دَ اُونجی بورید. ^{۱۳} دَ بَینِ اَسباب خُو باید یگ
 بیلچه دَشته بشید، تا وختیکه بلده رفع حاجت میشنید قد ازو
 زمی ره بکنید و بعد ازو چُتلی خُو ره بپوشنید، ^{۱۴} چراکه
 خُداوند، خُدای شُمو دَ منِه خَیمه‌گاهِ شُمو دَ حَرت اَسته تا
 شُمو ره نجات بَدیه و دُشمنای شُمو ره دَ دِست شُمو تسلیم
 کنه. پس خَیمه‌گاهِ شُمو باید پاک-و-مُقَدَّس بشه تا خُداوند دَ
 مینکل شُمو نجاست ره ننگره و از شُمو رُوی‌گردو نَشنه.

احکامِ مُختَلِف

^{۱۵} غلامی که از پیشِ بادار خُو دُوتا کده دَ پیشِ ازتو مییه، اُو
 ره پس دَ بادار شی تسلیم نکو. ^{۱۶} اُو قد تو دَ مینکل شُمو دَ

هر جای که دل شی مُوشه و د هر شاری که اِنْتِخاب مُونه،
زندگی کنه. د سر ازو ظلم نکو.

^{۱۷} از دُخترِونِ اِسْرائیلی هیچ کُدم شی فاحِشه بُتْخانه نَبْشه و از
باچه های اِسْرائیلی ام هیچ کُدم شی فاحِشه بُتْخانه نَبْشه.
^{۱۸} عایدِ خاتُونِ فاحِشه و مَرْدِ فاحِشه ره بَلْدِه پُوره کدُونِ هیچ
نَذر دَ خانه خُداوند، خُداى خو نَیْرِید، چراکه هر دُوی شی دَ
پیشِ خُداوند، خُداى شُمو نَجَسِ آسته.

^{۱۹} دَ بَرارِ اِسْرائیلی خُو که قرض مِیْدِید، سُوْد نَگِیْرِید، نَه سُوْد
از پِیسه، نَه سُوْد از خوراکه و نَه سُوْد از هر چِیزی که سرِ سُوْد
دَدِه مُوشه. ^{۲۰} دَ یِگِ بیگنه مِیْتِنِید سرِ سُوْد قرض بَیدِید، لیکِن
بَرارِ اِسْرائیلی خُو ره که قرض مِیْدِید، سُوْد نَگِیْرِید تا خُداوند،
خُداى شُمو دَ سرزَمِینی که بَلْدِه تَصْرُفِ کدُونِ شی داخِلِ
مُوشِید، شُمو ره دَ هر کار که دِستِ خُو ره دِراز کُنِید، بَرکت
بَیدِه.

^{۲۱} وختیکه بَلْدِه خُداوند، خُداى خُو نَذر مِیْگِیْرِید، بَدُونِ طال-و-
طُولِ او ره ادا کُنِید، چراکه خُداوند، خُداى شُمو حتماً او ره از
شُمو طلبِ مُونه، اوخته شُمو گُناهکار مُوشِید. ^{۲۲} لیکِن اگه از

نَذْر كدو خودداری كُنید، مُرْتَكِبِ گناه نَمُوشید. ^{۲۳} هر چیزی که از دان شُمو بُر مُوشه، اُو ره دَ دِقَت دَ جای بیرید، مُطابِقِ هر چیزی که دَ رضای خُو بلده خُداوند، خُدای خُو نَذْر كدید و قد زبون خُو كفتید، عمل كُنید.

^{۲۴} وختیکه دَ باغ انگُورِ همسایه خُو داخل مُوشید، از انگُور شی تا سیر نَشُدید بُخورید، لیکن دَ ظرف خُو آندخته نَبَرید. ^{۲۵} وختیکه دَ زمینِ همسایه خُو داخل مُوشید، میتنید خوشه ها ره قد دِست خُو بچینید، مگم داس ره دَ كِشتِ همسایه خُو دَ كار نَبَرید.

۲۴ ^۱ اگه یگ مرد قد یگ خاتو توی کنه و امو خاتو دَ نظر شی خوش نخوره بخاطری که دَزو یگو چیز خراب پیدا كده، اوخته اُو یگ طلاق نامه نوشته كده دَ دِستِ ازو بدیه و اُو ره از خانه خُو هی کنه. ^۲ وختیکه اُو خانه ازو ره ایله كد، اُو میتنه بوره و خاتونِ یگ مردِ دیگه شنه. ^۳ اگه شوی دوومی ام ازو خوش شی نیه و یگ طلاق نامه نوشته كده دَ دِستِ ازو بدیه و اُو ره از خانه خُو هی کنه یا امو شوی دوومی که اُو ره خاتو كده، بُمَره؛ ^۴ اوخته شوی اولی که اُو ره ایله كده، حق نَدَره که

أَوْ رِه بَسْمِ بَغِيرِه وَ خَاتُونِ خُو كَنِه، چُون أَوْ نَپَاك شُدِه وَ اِی
كَار دَ نَظَرِ خُداوند زِشْت اَسْتِه. پَس دَ بَلِه سِرزَمِیْنی كِه
خُداوند، خُداي شُمُو دَ عِنوانِ مُلْكِيَّتِ دَز شُمُو مِیْدِيه، گُناهِ
نَیْرِيْد.

^۵ وَ خَتِيكِه يِگِ اَدَمِ نَو تَوِي مُونِه، اَوْ نَبَايِدِ قَد لَشَكْرِ دَ جَنگِ
بوره وَ نَبَايِدِ يِگُو وَ ظِيْفِه بَلَدِه شِي دَدِه شُنِه؛ اَوْ بَايِدِ بَلَدِه يِگِ
سَالِ اَزَادِ بَشِه تا دَ خانِه خُو بَشِيْنِه وَ خَاتُونِي رِه كِه گِرْفْتِه،
خوش نِگَاه كَنِه.

^۶ هِيچِ كَسِ نَبَايِدِ اَسِيَا يَا سَنگِ بَلْنِه اَسِيَا رِه گِرُو بَغِيرِه، چُون
اِی كَار مِثْلِ اَزِي اَسْتِه كِه يِگِ زَنْدَگِي رِه دَ گِرُو بَغِيرِي.

^۷ اگِه يِگُو نَفَرِ پِيْدا شُنِه كِه يِگِ بَرارِ اِسْرَائِيْلِي خُو رِه اِخْتِطَافِ
كَنِه وَ دَ بَلِه شِي ظَلَمِ كَنِه يَا اَوْ رِه سَوْدَا كَنِه، اَمُو اِخْتِطَافِچِي
بَايِدِ كُشْتِه شُنِه. دَ اَمزِي رَقْمِ شَرارَتِ-وَ-بَدِي رِه اَز مِیْنَكْلِ خُو
پَاك كُنِيْد.

^۸ فِكْرِ خُو رِه بَغِيرِيْدِ كِه دَ بارِه مَرَضِ كُولِي هَر چِيْزِي كِه
پِيْشوايُونِ لاوِي دَز شُمُو هِدَايَتِ مِیْدِيه، اَوْ رِه دَ دِقَّتِ اَنْجَامِ

بَدِيد. اَرے، هر چيزی که ما دَزوا اَمَر کَدِيم، دَ مُطَابِقِ اَزوا دَ
دِقَّتِ عَمَلِ کُنِيد. ^۹ دَ ياد خُو بِيرِيد که خُداوند، خُداي شُمو دَ
راه دَ حَقِ مَرِيَمِ چيزِ کار کد، غَيْتِيکِه شُمو از مِصر بَرُو اَمَدِيد.

^{۱۰} وختِيکِه دَ هَمسايِه خُو قرض مِيدِي، هر رَقْمِ قرض که بَشَه،

نَباید دَ خانِه اَزو داخِل شُني که يَگو چيزِ اَزو رِه گِرُو بَگيري،

^{۱۱} بَلکِه دَ بَرُو ايستِه شُو تا اَمُو نَفَر که بَلدِه شِي قرض مِيدِي،

چيزِي گِرُوِي رِه بَلدِه تُو دَ بَرُو بِيرِه. ^{۱۲} اگِه اَمُو نَفَر غَرِيبِ بَشَه،

دَ رَخْتِ گِرُوِي اَزو خاو نَکو، ^{۱۳} بَلکِه دَ غَيْتِ آفَتُو شِشتو حَتَمًا

رَخْتِ گِرُوِي رِه بَلدِه اَزو پَسِ بَدِي تا اُو دَ مَنِه رَخْتِ خُو خاو کَنه

و بَلدِه تُو دُعایِ خَير-و-بَرَکتِ بَدِيه؛ و اِي کار بَلدِه تُو دَ حُضُورِ

خُداوند، خُداي تُو يَگِ عَمَلِ عَادِلانِه حِسابِ موشِه.

^{۱۴} دَ بَلِه مَزْدُورکار که غَرِيبِ و مُحْتاجِ اَسْتِه ظَلَمِ نَکو، چي از

جَمِ بَرارونِ اِسْرائِيلِي تُو بَشَه، چي از جَمِ بِيگَنه گُونِي که دَ

سَرزَمِينِ شُمو دَ يَکِي از شارايِ شُمو زَندَگِي مُونِه. ^{۱۵} مَزْدِ اَزو

رِه هر روز پيش از آفَتُو شِشتو بَلدِه شِي بَدِي، چَراکِه اُو غَرِيبِ

اَسْتِه و زَندَگِي اَزو دَ اَمزُو بَستِه يَه؛ اگِه نَه، اُو دَ خِلافِ تُو دَ

پيشِ خُداوند نالِه-و-فَرِيادِ مُونِه و تُو گُناهِکارِ حِسابِ موشِي.

^{۱۶} آته‌گو نَباید بخاطرِ اولادای خُو کُشته شُنه و نه ام اولادا
بخاطرِ آته‌گون خُو کُشته شُنه؛ هر کس باید بخاطرِ گناهِ خود
خُو کُشته شُنه.

^{۱۷} بیگنه‌گو و یتیم‌ره از عدالت محروم نکُنید و کالای خاتون
بیوه ره گرو نگیرید. ^{۱۸} دَ یاد خُو بیرید که شُمو دَ مصر غلام
بُودید و خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره ازونجی آزاد کد. امزی
خاطر ما دَز شُمو امر مُونم که امی کارا ره انجام بدید.

^{۱۹} وختیکه حاصلِ خُو ره از زمینِ خُو دِرو مونی و یگ قوده ره
دَ زمینِ خُو پُرمُشت مونی، بلده گِرفتونِ ازو پس نرو؛ بیل که
بلده بیگنه، یتیم و خاتونِ بیوه بَشه تا خُداوند، خُدای تُو، تُو ره
دَ تمامِ کارای دِست تُو برکت بدیه. ^{۲۰} وختیکه درختِ زبُتون خُو
ره میتکنی، او ره بسم نتکن؛ بیل که بلده بیگنه، یتیم و
خاتونِ بیوه بَشه. ^{۲۱} امی رقم وختیکه انگور ره از باغِ انگور
خُو میچینی، بسم بلده انگور چیندو نرو؛ بیل که بلده بیگنه،
یتیم و خاتونِ بیوه بَشه.

^{۲۲} دَ یاد خُو بیرید که شُمو دَ سرزمینِ مصر غلام بُودید. امزی
خاطر ما دَز شُمو امر مُونم که امی کارا ره انجام بدید.

۲۵ وختیکه دُو نفر قد یگدیگه خُو دعوا دَره، اُونَا باید دَ

محکمه بوره و قاضی دَ بَینِ ازوا فیصله کده آدمِ عادِلِ ره
بے گناه اعلان کنه و آدمِ مُجرِمِ ره محکوم کنه. ^۲ اوخته اگه آدمِ
مُجرِمِ سزاوارِ قَمچی خوردو بشه، قاضی اُو ره قد رُوی شی
خاَوَلجی کنه و امر کنه که دَ پیشِ رُوی شی اُو ره دَ مُطابقِ
جُرمِ ازو دَ حسابِ قَمچی بَزنه. ^۳ اُو ره تا چلِ قَمچی زده میتنه،
ازو کلو نه، چُون اگه ازو کده کلو بَزنه، برارِ اسرائیلی شمو دَ
نظرِ شمو خار-و-حقیر موشه.

^۴ دانِ گاو ره دَ غَیتِ جُغول کدو بسته نکو.

^۵ اگه چند برار یگجای زندگی کنه و یکی ازوا بے اولاد بُمَره،
اوخته خاتونِ امزُو برارِ فَوْتِ شُدِه، بَرُو از خانوارِ شی دَ آدمِ
بیگنه دده نَشنه، بلکه برارِ شوی شی قد ازو یگ جای شُدِه اُو
ره خاتو کُنه و بلده ازو حقِ ایوری ره پوره کنه. ^۶ و اولین باچه
که اُو میزیه باید دَ نامِ برارِ فَوْتِ شُدِه وارثِ شنه تا نامِ ازو از
اسرائیل گُل نَشنه. ^۷ لیکن اگه امو مردِ راضی نَشنه که خاتونِ
برارِ خُو ره بگیره، اوخته خاتونِ برارِ شی باید دَ درگه شار دَ
پیشِ ریش سفیدا بوره و بگیه: 'ایور مه نمیخایه که نامِ برارِ
شی دَ اسرائیل باقی بُمنه و وظیفه ایوری ره بلده ازو دَ جای

بیره. ^۸ بعد ازو ریش سفیدای شار شی امو آدم ره کوی کنه و
قد ازو توره بگیه. اگه او تاکید کده بگیه: 'ما نمیخایم که او
ره بگیرم،' ^۹ اوخته خاتون برار شی دزو نزدیک شنه و د
حضور ریش سفیدا گوشره شی ره از پای ازو بر کده د روی
شی تف پورته کنه و د جواب شی بگیه: 'اینی کار د حق
کسی شنه که خانه برار خو ره آباد نمونه.' ^{۱۰} و خانوار ازو د
اسرائیل، د نام «خانوار گوشره-بر-شده» کوی شنه.

^{۱۱} اگه دو مرد قد یگدیگه خو جنگ کنه و خاتون یکی ازوا
پیش بیه تا شوی خو ره از چنگ آدم زدنی خلاص کنه و
دست خو ره دراز کده شرمگاه ازو ره بگیره، ^{۱۲} دست ازو ره
باید منٹی کنید و دزو رحم نکنید.

^{۱۳} شمو نباید د خلتیه خو دو رقم سنگ ترازو داشته بشید که
یگ شی گرنگ و دیگه شی سُبک بشه. ^{۱۴} شمو نباید د خانه
خو دو رقم منک داشته بشید که یگ شی کته و دیگه شی ریزه
بشه. ^{۱۵} بلکه سنگ ترازوی صحیح و پوره داشته بشید و منک
شمو ام صحیح و پوره بشه تا د سرزمینی که خداوند، خدای
شمو دز شمو میدیه، عمر دراز داشته بشید. ^{۱۶} چون هر کسی
که امی کارا ره کنه، یعنی هر کسی که دغلی کنه، خداوند،

خُدای شُمو ازو بد مُوبره.

^{۱۷} دَ یاد خُو بیریډ که عمالیقیا دَ غَیتِ بُرو اَمَدون شُمو از مِصر

دَ راه قد شُمو چِیز کار کد، ^{۱۸} چَطور اونا دَ راه دَ بِلَه شُمو

حَمَله کد؛ دَ حالیکه شُمو ضَعِیف و مَندَه بُوِید، اونا تمام

کسای ره که از حال رَفَتُد و پَس مَندُد زَد و از خُدا نَتَرَسِید.

^{۱۹} پَس وختیکه خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره از شَرِ پَگ

دُشمنای گِرد-و-بَر شُمو دَ سرزمینی که خُداوند، خُدای شُمو دَز

شُمو دَ عِنوانِ مُلکیتِ مِیدیه تا اُو ره تَصَرُف کُنید، خلاص کده

آرامی بَخشید، اوخته شُمو باید نامِ عمالِیق ره از تَی آسمو گُل

کُنید؛ ای ره پُرمُشت نَکُنید.

هدیه های حاصلِ نو و ده-یگ

^{۲۶} وختی دَ سرزمینی که خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو دَ

عِنوانِ مُلکیتِ مِیدیه داخل شُدید و اُو ره تَصَرُف کده دَز شی

جای-د-جای شُدید، ^۲ اوخته هر کُدم شُمو یگ مقدار نوبَرِ تمام

حاصِلاتِ زمینِ امزُو مُلک ره که خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو

مِیدیه گِرفته بیریډ و دَ یگ سَبَد ایشته دَ جایی که خُداوند،

خُدای شُمو اِنْتِخاب مُونه تا نام خُو ره د اُونجی قرار بَدیه،
 بورید. ^۳ شُمو د دِیرِ پیشوای که د امزُو روزا خدمت مُونه بورید
 و دزُو بُوگید: 'اِمروز د پیشِ خُداوند، خُدای تُو اِقرار مُونم که
 ما د سرزمینی داخل شُدیم که خُداوند د بابه کَلونای مو قَسَم
 خورد که دز مو میدیه. ^۴ ' اوخته پیشوا سَبَد ره از دِست شُمو
 بَگیره و د پیشِ قُربانگاهِ خُداوند، خُدای شُمو بیله، ^۵ و شُمو د
 حُضوَرِ خُداوند، خُدای خُو اِقرار کده بُوگید: 'بابه کَلون مو یِگ
 اِرامی آواره بُوَد، اُو قد تِعدادِ کَم د مِصر رفت و د اُونجی د
 عِنوانِ بیگنه زندگی کد و د اُونجی اُو یِگ قومِ کُنه، قوی و
 پُر نفوس جور شُد. ^۶ لیکن مِصریا قد از مو بدرفتاری کد و مو
 ره آزار-و-اَذیت کده کارای سخت ره د گَرَدون مو اَندخت.
^۷ اوخته مو د پیشِ خُداوند، خُدای بابه کَلونای خُو ناله-و-فِریاد
 کدی و خُداوند آواز مو ره شَنِید و رَنج و سِختی و مَظْلومیت
 مو ره دید. ^۸ خُداوند مو ره قد دِستِ زور تُو، بازوی قوی،
 وَحْشَتِ بَزْرگ و مُعْجزه ها و چِیزای عَجیب از مِصر بَرُو اُورد؛
^۹ و مو ره د امزی جای داخل کد و امی سرزمی ره که از شی
 شِیر و عسل جاری آسته دز مو بخشید. ^{۱۰} 'اینه، آلی ما تَوَبَر
 حاصِلِ زمینی ره اُوردیم که تُو، آی خُداوند دز مه دَدے.'
 اوخته سَبَد ره د حُضوَرِ خُداوند، خُدای خُو بیلید و د پیش

خُداوند، خُداى خُو سَجده كُنيد. ^{۱۱} بعد ازو شُمو قد لاويا و
بيگنه گونى كه د مینكل شُمو زندگى مونه بخاطرِ پگ چیزای
خُوب كه خُداوند، خُداى شُمو دز شُمو و د خانوار شُمو
بخشیده، خوشی كُنید.

^{۱۲} د سالِ سوّم كه سالِ ده-یگ آسته، وختی از جدا كدون ده-
یگ تمامِ حاصلات خُو خلاص شُدید، او ره د لاویا، بیگنه گو،
یتیم و خاتونوی بیوه بدید تا د مینه شارای شُمو بخوره و سیر
شُنه. ^{۱۳} اوخته د حُضورِ خُداوند، خُداى خُو بگید: 'ما د مُطابقِ
پگ احكام تُو كه دز مه امر كدى حِصّه مُقدّس ره از خانه خُو
بُر كُدم و او ره د لاویا، بیگنه گو، یتیم و خاتونوی بیوه دُدم.
ما از احكام تُو سرپیچی نكُدم و اونا ره پُرمُشت نكُدم. ^{۱۴} ما د
وختِ ماتم خُو ازو نَخوردُم و غَيتیکه ناپاك بوُدم دزو دِست
نَزُدُم و هیچ چیزى ازو ره د مُرده ها نَدَدُم، بلكه از آیدِ خُداوند،
خُداى خُو شُدم و مُطابقِ چیزای كه دز مه امر كدى، رفتار
كُدم. ^{۱۵} از جایگاهِ مُقدّس خُو از عالمِ باله تُوخ كُو و قوم خُو
إسرائیل و امی سرزمی ره كه دز مو ددے بركت بدی، امی
سرزمی ره كه د بابه كلونای مو قسم خورده وعده كدى، امی
سرزمی ره كه از شى شیر و عسل جارى آسته.'

پیروی از احکامِ خداوند

^{۱۶} امروز خداوند، خدای شُمو دَز شُمو امر مونه که امی قانونا و دستورا ره دَ جای بیرید. پس قد تمام دِل و قد تمام جان خو دَ دِقَت دَ جای بیرید. ^{۱۷} شُمو امروز اقرار کدید که خداوند، خدای شُمو آسته و تعهد کدید که دَ مطابقِ راه-و-طریقِ ازو رفتار مُونید، قانونا، احکام و دستورای شی ره دَ جای میرید و از آیدِ ازو موشید. ^{۱۸} و خداوند امروز اقرار کد که شُمو قومِ خاصِ ازو آستید، امو رقم که او وعده کده. پس باید پگِ احکام ازو ره نگاه کنید، ^{۱۹} تا دَ تعریف، دَ شهرت و دَ احترام شُمو ره از پگِ ملت های که خلق کده، بلندتر قرار بدیه و تا بلده خداوند، خدای خو یگ قومِ مقدّس بشید مطابقِ وعده ازو.

قربانگاه دَ کوهِ عیبال

^{۲۷} اوخته موسیٰ و ریش سفیدای اسرائیل دَ بله قومِ امر کده گفت: ”پگِ احکامی ره که ما امروز دَز شُمو امر موم، دَ جای بیرید. ^۲ روزی که از دریای اَرْدُن دَ سرزمینی که خداوند،

خُدای شُمو دَز شُمو مِیدیه تیر شُدید، سنگای کُته ره ایستلجی
 کُنید و دَ رُوی ازوا گِچ بُمَید ^۳ و پگِ توره های امزی شریعت
 ره دَ رُوی ازوا نِوشته کُنید. اَره، امی که از دریا تیر شُدید و
 دَ سرزمینی که خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو مِیدیه داخل
 شُدید، دَمزُ سرزمی که از شی شیر و عسل جاری آسته و
 خُداوند، خُدای بابَه کلونای شُمو دَز شُمو وعده کده، امی کار
 ره انجام بَدید. ^۴ خُلاصه، بعد از تیر شُدو از دریای اُردُن امی
 سنگا ره که اِمروز دَ باره شی دَز شُمو اَمر کُدم، دَ کوه عیبال
 ایستلجی کُنید و دَ رُوی ازوا گِچ بُمَید. ^۵ دَ اُونجی یگ
 قُربانگاه بلده خُداوند، خُدای خُو آباد کُنید؛ قُربانگاه باید
 سنگی بَشه و بلده آباد کدون شی از اوزار آینی کار نگیرید.
^۶ قُربانگاه خُداوند، خُدای خُو ره از سنگای تراش نَشده آباد
 کُنید و قُربانی های سوختنی ره دَ بله ازو بلده خُداوند، خُدای
 خُو تقدیم کُنید. ^۷ قُربانی های سلامتی ره تقدیم کده دَ اُونجی
 بُخورید و دَ حُضُور خُداوند، خُدای خُو خوشی کُنید. ^۸ فِکر
 شُمو بَشه که پگِ تورای امزی شریعت ره دَ رُوی امزُو سنگا دَ
 خطِ روشو و واضح نِوشته کُنید.

^۹ اوخته مُوسیٰ و لاویای پیشوا قد پگِ بنی اسرائیل گپ زده

گفت: "آی بنی اسرائیل، آرام بشینید و گوش بگیرید. امروز شمو قوم خداوند، خدای خود شدید. ^{۱۰} پس از آید خداوند، خدای خود شنید و احکام و قانونای ازو ره که ما امروز دز شمو امر مونم، د جای بیرید."

نالْت ها از کوه عیبال

^{۱۱} د امزو روز موسی د مردم امر کده گفت: ^{۱۲} "وختیکه از دریای اردن تیر شدید، اینی طایفه ها د بله کوه جرزیم ایسته شنه تا مردم ره برکت بدیه: شمعون، لاوی، یهودا، یساکار، یوسف و بنیامین. ^{۱۳} و اینی طایفه ها د بله کوه عیبال ایسته شنه تا نالت کنه: رتوین، جاد، اشیر، زبولون، دان و نفتالی. ^{۱۴} و لاویا قد آواز بلند د تمام مردای اسرائیل اعلان کده بگیه:

^{۱۵} 'نالْت د کسی که بت تراش شده یا ریختنده شده که د نظر خداوند نفرت انگیز آسته، د وسیله یگ بت تراش جور کنه و د یگ جای تاشه نگاه کنه.'

و پگ مردم د جواب ازوا بگیه، 'آمین!'

^{۱۶} 'نالْت د کسی که د آته و آبه خو بے احترامی کنه.'

و پگ مردم بگیه، 'آمین!'

١٧ 'نالَت دَ كَسِي كِه سَنگِ ايشَتِه پُلوان-شَرِيك خُو رِه
تَغْيِير بَدِيه.'

و پِگِ مَرْدُم بُوگِيه، 'آمِين!'

١٨ 'نالَت دَ كَسِي كِه آدَمِ كُور رِه اَز رَاه دَ بَے رَاهه
بُورِه.'

و پِگِ مَرْدُم بُوگِيه، 'آمِين!'

١٩ 'نالَت دَ كَسِي كِه بِيگَنه، يَتِيم و خَاثُونِ بِيوه رِه اَز
اِنصَافِ مَحْرُوم كَنه.'

و پِگِ مَرْدُم بُوگِيه، 'آمِين!'

٢٠ 'نالَت دَ كَسِي كِه قَدِ خَاثُونِ آتِه خُو خَاو كَنه، چِرَاكِه
دَامُونِ آتِه خُو رِه بَے پَرده كَدِه.'

و پِگِ مَرْدُم بُوگِيه، 'آمِين!'

٢١ 'نالَت دَ كَسِي كِه قَدِ يَگُو حَيَوَانِ مَعَامِلِه چِنسِي
كَنه.'

و پِگِ مَرْدُم بُوگِيه، 'آمِين!'

٢٢ 'نالَت دَ كَسِي كِه قَدِ خَوَارِ خُو خَاو شُنه، چِي دُخْتَرِ
آتِه شِي بَشَه و چِي دُخْتَرِ آبِه شِي.'

و پِگِ مَرْدُم بُوگِيه، 'آمِين!'

٢٣ 'نالَت دَ كَسِي كِه قَدِ خُسْرَمَادَرِ خُو خَاو كَنه.'

و پگِ مردُم بُگيه، 'آمين!'

'نالت دَ کسی که همسايه خو ره تاشکی بُکشه.'

و پگِ مردُم بُگيه، 'آمين!'

'نالت دَ کسی که پيسه بگيره و خونِ يگ بيگناه ره بریزنه.'

و پگِ مردُم بُگيه، 'آمين!'

'نالت دَ کسی که دَ تورای امزی شریعت ثابتِ قَدَم

نَمَنه و امیا ره دَ جای نيره.'

و پگِ مردُم بُگيه، 'آمين!'

بَرکتِ بَلَدِه اِطَاعَتِ کُنَدِه ها

۲۸ 'اگه توره های خُداوند، خُدايِ خُو ره دَ دِقَتِ بَشَنوید و

پگِ احکامِ ازو ره که ما امروز دَز شُمو امرِ مُونم نِگاه کده دَ

جای بپريد، اوخته خُداوند، خُدايِ شُمو، شُمو ره از تمامِ مِلَّت

های زمی کده بلندتر قرار میديه. ^۲ آره، اگه از آیدِ خُداوند،

خُدايِ خُو شُنید، پگِ امزی بَرکتِ ها دَز شُمو مِيرسه و قد شُمو

مُومنه،

۳ شُمُو دَ شَارِ بَرَكْتِ يَافْتَه مُوَشِيدِ و دَ صَحْرَا بَرَكْتِ يَافْتَه
مُوشِيدِ .

۴ ثَمْرِ رَحْمِ شُمُو، حَاصِلِ زَمِينِ شُمُو و ثَمْرِ چَارپَايَايِ شُمُو يَعْنِي
گوسله های گاو های شُمُو و باره گونِ رَمِه شُمُو بَرَكْتِ يَافْتَه
مُوشِه .

۵ سَبَدِ و تَشْتِ خَمِيرِ شُمُو بَرَكْتِ يَافْتَه مُوشِه .

۶ وَخْتِيكِه خَانه مِيِيدِ بَرَكْتِ مِينِگَرِيدِ و غَيْتِيكِه بُرُو مَوْرِيدِ بَرَكْتِ
مِينِگَرِيدِ .

۷ خُداوند دُشْمَنَايِ شُمُو رِه كِه دَ خِلَافِ شُمُو بَالِه شُنَه دَ پِيَشِ
شُمُو شِكْسْتِ مِيدِيَه؛ اُونَا از يِگِ رَاهِ دَ خِلَافِ شُمُو مِيِيَه و از
هَفْتِ رَاهِ از پِيَشِ شُمُو دُوتَا مُونَه .

۸ خُداوند دَ دِي خَانه هَايِ شُمُو بَرَكْتِ مِيدِيَه و دَ هَرِ كَارِي كِه
دِسْتِ خُو رِه دِرَازِ كُنِيدِ، و شُمُو رِه دَ سِرْزَمِينِي كِه خُداوندِ،
خُدايِ شُمُو دَزِ شُمُو مِيدِيَه، صَاحِبِ بَرَكْتِ مُونَه .

۹ اگِه اَحْكَامِ خُداوندِ، خُدايِ خُو رِه دَ جَايِ بِيرِيدِ و مُطَابِقِ رَاهِ

ها-و-طریق های ازو رفتار کُنید، خُداوند شُمو ره دَ عِنوانِ قَوْمِ مُقَدَّسِ خُو آباد مونه، امو رقم که دَز شُمو قَسَم خورده.

^{۱۰} اوخته پگِ قَوْمِ های زمی مینگره که شُمو دَ نامِ قَوْمِ خُداوند کوی موشید و اونا از شُمو ترس مُوخوره. ^{۱۱} خُداوند خُوب پَریمونی نصیب شُمو مونه. اَرے، خُداوند دَ ثَمَرِ رَحْمِ شُمو، دَ ثَمَرِ چارپایای شُمو و دَ حَاصِلِ زَمینِ شُمو دَ سرزمینی که خُداوند دَ بابَه کَلونای شُمو قَسَم خورد که دَز شُمو مُو بَخَشه، بَرکت میدیه. ^{۱۲} خُداوند خَزانَه خُوبی خُو یعنی آسمو ره بَلده شُمو واز مونه تا بارش ره دَ بِلَه زَمینِ شُمو دَ مَوسَمِ شی بُبَارنه و شُمو ره دَ تمامِ کارای دِستِ شُمو بَرکت بدیه. شُمو دَ مِلَّتِ های کَلو قرض میدید، لیکن خودون شُمو هیچ قرض نَمیگیرید. ^{۱۳} خُداوند شُمو ره سر جور مونه، نَه دُم، شُمو همیشه دَ جایگاهِ بَلند قرار میدشته بشید، نَه دَ تاه، دَ شرطی که احکامِ خُداوند، خُدای خُو ره که ما امروز دَز شُمو امر مُونم بَشنَوید و اونا ره دَ دِقَتِ نِگاهِ کده دَ جای بیرید ^{۱۴} و از پگِ تورای که ما امروز دَز شُمو امر مُونم طرفِ راست یا چپ تاو نَخورید که بورید از خُدایونِ بیگنه پیروی کده اونا ره خِدمت کُنید.

نالت بَلَدِه ناطعتی

^{۱۵} لیکن اگه از آید خُداوند، خُداى خُو نَشْنِید و پگ احکام و قانونای شی ره که ما امروز دَز شُمو امر مُونُم دَ دِقت دَ جای نَیرید، اوخته اینی نالت ها پگ شی دَ بَلِه شُمو مییه و شُمو ره گِرفتار خُو مُونه:

^{۱۶} شُمو دَ شار نالت مُوشید و دَ صحرا نالت مُوشید.

^{۱۷} سَبَد و تَشْتِ خَمِیر شُمو نالت مُوشه.

^{۱۸} ثَمَرِ رَحْمِ شُمو، حاصِلِ زَمِینِ شُمو، گوسله های گله و بارهگونِ رَمِه شُمو نالت مُوشه.

^{۱۹} وختیکه خانه میید نالت مُوشید و غَیتیکه بُرو مورید نالت مُوشید.

^{۲۰} دَ هر کاری که دِست خُو ره دِراز کُنید تا او ره انجام بَدید، خُداوند دَ بَلِه شُمو نالت، پربشانی و سرزنش رِبی مُونه تا دَ زودی نابُود شُده از بَین بورید، فقط بخاطرِ شَرارتِ اعمالِ خُو که دَ وَسِیلِه ازوا او ره ایله کدید. ^{۲۱} خُداوند مَرَضِ وُبا ره دَ بَلِه

شُمُو ميره تا شُمُو ره از سرزمینی که بلده تَصْرَف کدون شی
داخل موشید، نابود کنه. ^{۲۲} خُداوند شُمُو ره قد مَرَضِ کُشِنده،
تاو و آماس و قد گرمی سوزان، شمشیر، خُشکسالی و آفت
میزنه. امیا شُمُو ره تا وختی دُمبال مونه که از بین بورید.
^{۲۳} آسمو دَ بِلِه سر شُمُو رقمِ برونز موشه و زمینی که تی پای
شُمُو یه، رقمِ آین. ^{۲۴} خُداوند بارشِ سرزمین شُمُو ره دَ گرد و
خاک تبدیل مونه و گرد و خاک از آسمو دَ بِلِه شُمُو موباره تا
غیتیکه شُمُو نابود شنید.

^{۲۵} خُداوند شُمُو ره دَ پیشِ دُشمنای شُمُو شکست میدیه. شُمُو
از یگ راه دَ خِلافِ ازوا مورید و از هفت راه از پیشِ ازوا دُوتا
مُونید. شُمُو بلده تمامِ مَمَلکَت های زمی مایه وَحَشَت موشید.
^{۲۶} جَسَدای شُمُو خوراکِ تمامِ مَرغکوی هوا و جانورای زمی
موشه و هیچ کس وجود نَمیدشته بَشه که اونا ره هی کنه.
^{۲۷} خُداوند شُمُو ره دَ دانه های بیخ کُنه مِصر، دَ مَرَضِ جِلی، دَ
دانه های رِبمَتُو و خِرِشتی مَبتلا مونه که شُمُو ازوا شَفا پیدا
نَمیتنید. ^{۲۸} خُداوند شُمُو ره دَ دیونگی، کوری و پریشانی فکر
دُچار مونه. ^{۲۹} شُمُو دَ چاشتِ روز تَپتویله مُونید رقمی که کور
دَ تریکی تَپتویله مونه، و شُمُو دَ پیدا کدون راه های خُو

کامیاب نموشید، بلکه د تمام روزای زندگی شمو د بله شمو
 ظلم موشه و شمو چور-و-چپاول موشید و هیچ کس شمو ره
 نجات نمیدیه. ^{۳۰} شمو قد یگ خاتو نامزاد موشید، لیکن دیگه
 کس قد ازو خاو مونه. شمو خانه آباد مونید، مگم دزشی
 زندگی نمونید. شمو باغ انگور جور مونید، ولے از میوه شی
 نمپشید. ^{۳۱} گاو شمو د پیش چیمای شمو قصابی موشه،
 لیکن شمو از گوشت شی نموخورید. خر شمو د پیش چیمای
 شمو برده موشه و او ره پس گرفته نمیتنید. گوسپون شمو د
 دشمن شمو دده موشه و هیچ کس د داد شمو نمیرسه.
^{۳۲} باچه ها و دخترن شمو د دیگه قوم دده موشه د حالیکه
 چیمای شمو توخ مونه؛ شمو تمام روز چیم د راه ازوا ششته
 چیمای خور ره خیره مونید و هیچ چیز از دست شمو نمیه.
^{۳۳} حاصل زمین شمو و تمام زحمت شمو ره قومی موخوره که
 هیچ نمینخشید؛ همیشه د بله شمو ظلم موشه و شمو گفته
 موشید. ^{۳۴} و بخاطر چیزای که چیم شمو مینگره، شمو دیونه
 موشید. ^{۳۵} خداوند د زانو ها و دلگ های پای شمو دانه های
 بیخکته دردناک بر مونه که از قف پای تا تولغه شمو ره
 میگیره و ازوا شفا پیدا نمیتنید.

^{۳۶} خُداوند شُمو و پادشاهِ شُمو ره که دَ بِلَه خُو مُقَرَّر مُونید، دَ پیشِ مِلَّتِی مُوبره که نَه شُمو مینَخشید و نَه بابه کَلونای شُمو میسنخت؛ دَ اُونجی شُمو خُدايونِ بیگنه ره که از چيو و سنگ جور شده، خدمت مُونید. ^{۳۷} شُمو دَ مینکلِ پگِ قومِ های که خُداوند شُمو ره دَ اُونجی مُوبره، مایه وَحشت، یگِ مثال و کنایه جور مُوشید.

^{۳۸} شُمو تُخِمِ کَلو دَ زمينِ خُو مُوبرید، مگمِ حاصلِ کمِ جمِ مُونید، چراکه مَلخِ ها اُو ره مُوخوره. ^{۳۹} شُمو باغِ های انگورِ جور کده خدمتِ ازوا ره مُونید، لیکن شرابِ شی ره وُچی نَمُونید و انگورِ شی ره نَمیچینید، چراکه اونا ره کِرمِ مُوخوره. ^{۴۰} شُمو دَ تمامِ سرزمینِ خُو دِرختای زَبْتونِ میدشته بَشید، لیکن خود ره قدِ روغو چربِ نَمُونید، چراکه زَبْتونِ شُمو خامِ میثکه. ^{۴۱} شُمو صَاحِبِ باچه ها و دُخترِو مُوشید، مگمِ اونا دَزِ شُمو نَمومنه، چراکه اونا دَ اسیری بُرده مُوشه. ^{۴۲} پگِ دِرختا و حَاصِلاتِ زمينِ شُمو ره مَلخِ میگیره. ^{۴۳} بیگنه های که دَ مینکلِ شُمو زندگی مُونه، از شُمو کده باله شده موره، دَ حالیکه شُمو تاهِ آمده مورید. ^{۴۴} اونا دَزِ شُمو قرضِ میدیه، مگمِ شُمو دَزوا قرضِ نَمیدید. اونا سر جورِ مُوشه و شُمو دُم.

^{۴۵} پگ امزی نالت ها د بله شمو ميه و شمو ره د مبال كده

گرفتار خو مونه تا غيتيکه نابود شنيد، چراکه شمو از ايد خداوند، خدای خو نشديد و احكام و دستورای ره که دز شمو امر کد، د جای نورديد. ^{۴۶} امی نالت ها بلده از شمو و اولاده شمو تا ابد د عنوان يگ نشانی و چیز عجيب وجود ميداشته بشه. ^{۴۷} ازی که شمو خداوند، خدای خو ره قد خوشحالی و خوشی دل بخاطر پريمونی پگ چیزا خدمت نکديد، ^{۴۸} شمو دشمنای خو ره که خداوند د ضد شمو ربي موکنه خدمت موريد، د حالیکه گشنه، تشنه، لچ و محتاج هر چیز استيد. و خداوند يوغ آینی ره د بله گردون شمو ميله تا شمو ره نابود کنه.

^{۴۹} خداوند از دور، از آخر زمی يگ ملت ره که رقم برگج آلی

بلند پرواز آسته د بله شمو ميره، ملتی ره که شمو زبون شی

ره پی نموفتيد، ^{۵۰} ملتی ره که چهره ترسناک دره، اونا نه د

ریش سفيدای شمو احترام مونه و نه د جوانای شمو رحم.

^{۵۱} اونا چوچه های چارپايی شمو و حاصل زمين شمو ره

موخوره تا غيتيکه شمو نابود شنيد. اونا بلده شمو غله، شيره

انگور، روغون زيتون، گوسله های گله و بارهگون رمه ره باقی

نمیله تا وختیکه شُمو از بَین بورید. ^{۵۲} اونا شُمو ره دَ تمام

شارای شُمو محاصِره مونه تا دیوالای بلند و مُستَحکمی که
شُمو توکُل خُو ره دَزوا کدید دَ پَگِ سرزمین شُمو چپه شُنه.

اَر، اونا شُمو ره دَ تمامِ سرزمینی که خُداوند، خُدای شُمو دَز

شُمو میدیه، محاصِره مونه. ^{۵۳} بخاطرِ محاصِره و سختی که

دُشمنای شُمو دَ بِلِه شُمو میره شُمو تَمِرِ رَحِمِ خُو، یعنی گوشت

باچه ها و دُخترِون خُو ره که خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو

میدیه، مُوخوَرید. ^{۵۴} حتیٰ بادیانت‌ترین و مِهربان‌ترین مَرَد که دَ

مینکل شُمو بَشه، دَ بَرارِ خُو، دَ خاتونِ خُو که دَ بَغَلِ شی آسته

و دَ بچکِیچایِ خُو که باقی مومنه، نظرِ بَدِ میدَشته بَشه، ^{۵۵} دَ

اندازه که دَ هیچ کَدَمِ ازوا از گوشتِ بچکِیچایِ خُو که

مُوخوره، نَمیدیه، چُون دَ وختِ محاصِره و سختی که دُشمنای

شُمو دَ تمامِ شارای شُمو دَ بِلِه شُمو میره، هیچ چیزِ بِلدِه ازو

باقی نَمومنه. ^{۵۶} خاتونی که نازک‌ترین و نازدانه‌ترین خاتو دَ

مینکل شُمو آسته و بخاطرِ نازکی و نازدانه‌گی جُرأتِ نَمونه که

قَفِ پایِ خُو ره دَ زمی بیلِه، دَ شویِ خُو که دَ بَغَلِ شی آسته و

دَ باچه و دُخترِ خُو نظرِ بَدِ میدَشته بَشه؛ ^{۵۷} او جورِه نِلغِه ره که

از مینکلِ پایِ هایِ شی بُرِ موشه و نِلغِه ره که مِیزیه، تاشکی

مُوخوره، چراکه دَ وختِ محاصِره و سختی که دُشمنای شُمو دَ

شارای شُمو دَ بِلِه شُمو میره، هیچ چیزِ دیگه پیدا نَمُوشه.

^{۵۸} اگه تمامِ تورای امزی شریعت ره که دَ امزی کتابِ نوشته شده، دَ دِقَت دَ جای نیرید و امزی نامِ پُر جلال و باهیبت، یعنی از خُداوند، خُدايِ خُو ترس نَخورید، ^{۵۹} اوخته خُداوند دَ بِلِه از شُمو و دَ بِلِه اولادِه شُمو بلاهای عجیب میره، بلاهای سخت و دوامدار و مَرَض های خطرناک و بے علاج. ^{۶۰} اُو پگِ مَرَض های مصر ره که ازوا میتَرسیدید بسم میره تا دَ بِلِه از شُمو بییه و دُچار شُمو شُنه. ^{۶۱} امچنان پگِ ناجوری ها و تمامِ بلاهای که دَ امزی کتابِ شریعت نوشته نشده، خُداوند اونا ره دَ بِلِه شُمو میره تا غیبتیکه شُمو نابود شُنید. ^{۶۲} شُمو که یگِ زمانِ رقمِ ستاره های آسمو کلو بُوید، فقط یگِ تعدادِ کمِ شُمو باقی مومنه، چراکه شُمو از ایدِ خُداوند، خُدايِ خُو نشُدید. ^{۶۳} اُمُو رقم که خُداوند از خُوبی کدو دَ حقِ شُمو و از کلو کدونِ تعدادِ شُمو خوش شُد، اُمُو رقم از نابود کدو و از بین بُردونِ شُمو ام خوش موشه؛ و شُمو از سرزمینی که دَز شی داخلِ موشید تا اُو ره تَصَرَفِ کُنید، ریشه-کن موشید.

^{۶۴} و خُداوند شُمو ره دَ مینکلِ پگِ مِلَّتِ ها دَ سر تا سرِ زمی تیت پَرک مونه و دَ اُونجی شُمو خُدايُونِ بیگنه ره که از چیو و

سنگ جور شُده، خِدمت مُونید، خُدیونی ره که نه شُمو
 می‌شنختید و نه بابه کلونای شُمو. ^{۶۵} دَ مینکلِ امزُو مِلَّتْ ها
 شُمو آسُودگی ره نَمینگرید و جای آرام کدو بلده قفِ پای شُمو
 و جُود نَمیدشته بَشه. دَ اُونجی خُداوند بلده شُمو دِلِ لَرزو،
 چیمای خیره و روحِ پژمُرده میدیه. ^{۶۶} زندگی شُمو رقمِ قفِ سرِ
 آو موشه؛ شاو و روز ره دَ ترس-و-وَحشت تیر مُونید و دَ
 زندگی خُو هیچ اِعتبار نَمیدشته بَشید. ^{۶۷} دَ وختِ صُبح مُوگید:
 'کشکه شام مُوبُود،' و دَ غَیتِ شام مُوگید: 'کشکه صُبح
 مُوبُود،' بخاطرِ ترسی که دَ دِلِ خُو احساس مُونید و بخاطرِ
 چیزای که چیمای شُمو مینگره. ^{۶۸} خُداوند شُمو ره قد کِشتی
 ها امزُو راه که دَز شُمو گُفتُم دیگه نَمینگرید بسم دَ مِصر
 مُوبره؛ و دَ اُونجی شُمو خودون خُو ره دَ دُشمنای خُو دَ عِنوانِ
 غُلام و کَنیز سَودا مُونید، لیکن هیچ خَربدار پیدا نَموشه."

خُداوند عهدِ خُو ره قد اِسرائیل تازه مُونه

۲۹ ای توره های عهدی آسته که خُداوند دَ سرزمینِ

موآب دَ موسیٰ امر کد تا قد بنی اِسرائیل بسته کنه، جدا از
 عهدی که او قد ازوا دَ حوریب بسته کد.

۲ پس مُوسَى پَگِ بَنیِ إِسْرَائیلِ رِه کُوی کد و دَزوا کُفت: "شُمو پَگِ چِیزای رِه که خُداوند دَ پِیشِ چِیمای شُمو دَ سِرزَمینِ مِصر دَ حَقِ فِرْعَوْن، پَگِ خِدمتگَرایِ شِی و تَمَامِ سِرزَمینِ شِی کد، دِیدِید. ۳ اَرے، چِیمای شُمو مُصِیبتِ های بُزُرگ، مُعْجَزه ها و چِیزای عَجِیبِ بُزُرگ رِه دِید. ۴ مِگم تا اِمروز خُداوند دَز شُمو دِلی که دانا بَشه، چِیمای که بِنِا بَشه و گوِشای که شِنوا بَشه نَدده. ۵ مُدَتِ چَل سال ما شُمو رِه دَ بِیابو رِهبری کُدم؛ دَ اِمزی مُدَتِ نَه کالایِ شُمو شَارِید و نَه گوِشَره های شُمو کَنده شُد، ۶ شُمو نَه نان خورِید و نَه شَرابِ اَنگُورِیا شَرابِ قُوی وُچی کَدِید، بَلکِه هَر چِیز رِه که خُداوند مُهیا کد خورِید، تا بَدَنِید که خُداوند، خُدایِ شُمو اَسته.

۷ و غَیْتِیکِه دَ اِینجی رَسِیدِید، سِیحون پادشاهِ حِشبون و عوج پادشاهِ باشان دَ خِلافِ مو بُر شُدِه اَمَد تا قَد اِزمو جَنگِ کَنه، مِگم مو اَونا رِه شِکست دَدی ۸ و سِرزَمینِ اِزوا رِه گِرِفته دَ رَثوبِینِیا، جادِیا و نِیمِ طایفِه مَنَسِی دَ عِنوانِ مُلکِیتِ دَدی. ۹ پس توراِی اِمزی عَهْدِ رِه دَ دِقَتِ دَ جای بَیرِید تا هَر کاری رِه که اِنجام بَدِید کامِیاب شُنِید.

۱۰ اِمروز پَگِ شُمو دَ حُضُورِ خُداوند، خُدایِ خُو اِیسته شُدِید:

رَهبرای طایفه های شُمو، ریش سفیدای شُمو، کُنه کلونای
 شُمو، پگِ مردای اسرائیل، ^{۱۱} بچکِ چای شُمو، خاتونوی شُمو،
 بیگنه های که دَ خیمه گاهِ شُمو آسته، از چپو میده گرای شُمو
 گِرِفته تا آو کَشای شُمو. ^{۱۲} شُمو حاضرِ شُدید تا دَ عهدِ
 خُداوند، خُدای خُو و قَسَمِ خُداوند، خُدای خُو که امروز قد
 شُمو بسته مُونه شاملِ شُنید ^{۱۳} و تاکه خُداوند امروز شُمو ره دَ
 عِنوانِ قَوْمِ خُو برقرار کُنه و خُدای شُمو بَشه، اُمو رقم که دَز
 شُمو وعده دَد و دَ بابِه کلونای شُمو اِبْرَاهیم و اِسحاق و یَعقُوب
 قَسَم خورد. ^{۱۴} ما ای عهد و قَسَم ره تنها قد شُمو بسته نَمونم،
^{۱۵} قد شُمو که امروز دَ اینجی قد ازمو دَ حُضُورِ خُداوند،
 خُدای مو حاضرِ آستید، بَلکِه قد نسل های آینده که امروز قد
 ازمو دَ اینجی نییه ام بسته مُونم؛ ^{۱۶} -- دَ یادِ شُمو بَشه که مو
 دَ سرزمینِ مِصر چی رقمِ زندگی مَوکدی و چَطور از مینکل
 مِلَّتِ ها تیر شُدِه دَ اینجی اَمدی ^{۱۷} و شُمو چیزای نَفرتِ انگیزِ
 امزی مِلَّتِ ها ره دیدید، بُت های پلید ره که از چپو و سنگ و
 از نُقره و طِلا جور شُدُد و دَ مینکلِ ازوا و جُود دَشت --
^{۱۸} باخبر بَشید که امروز دَ مینکل شُمو کُدمِ مَرِد یا خاتو، کُدمِ
 اولادِ بابِه یا طایفه نَبشه که دِل شی از خُداوند، خُدای مو
 بگرده و رفته خُدایونِ امزُو مِلَّتِ ها ره عِبادت کنه. نَشنه دَ

مینکل شمو ریشہ بشہ کہ میوہ تلخ و زاردار بدیہ. ^{۱۹} ای رقم
 نفر وختیکہ تورای امزی عہد-و-قسم رہ بشنوه، او د دل خو
 خود رہ اطمینان دده مویگہ: 'اگرچہ د مطابق سنگدلی خو
 رفتار مونم، ما سلامت مومنم، ' او باعث موشہ کہ تر و
 خشک یگجای در بگیرہ. ^{۲۰} خداوند راضی نموشہ کہ او رہ
 ببخشہ، بلکہ آتش قار و غیرت خداوند د ضد امزو نفر داغ
 موشہ و پگ نالت های کہ د امزی کتاب نوشته شده، د بلہ
 ازو مییہ و خداوند نام ازو رہ از تی آسمو گل مونه. ^{۲۱} خداوند
 او رہ از پگ طایفہ های اسرائیل جدا مونه تا مطابق پگ نالت
 های عہدی کہ د امزی کتاب شریعت نوشته شده دزو بدی
 برسنہ. ^{۲۲} نسل های آینده یعنی اولادای شمو کہ بعد از شمو
 مییہ و بیگنہ های کہ از سرزمینای دور مییہ، اونا مصیبت
 امزی سرزمی و مریضی های رہ کہ خداوند د بلہ ازی آورده
 مینگرہ. ^{۲۳} اونا مینگرہ کہ تمام زمینای شی د وسیلہ گوگرد و
 شورہ در گرفته، دز شی هیچ چیز کشت نموشہ و هیچ چیز
 نمورویہ و هیچ علف سوز نمونہ و حالت شی رقم خرابی سدوم
 و عموره و آدمہ و صبوئیم شده کہ خداوند د غیت قار و
 غضب خو اونا رہ سرنگون کد. ^{۲۴} اوختہ پگ ملت ها پُرسان
 مونه: 'چرا خداوند قد امزی سرزمی ای کار رہ کده و شدت

قارِ کلون شی از چی خاطر بُوْدِه؟^{۲۵} پس دَزوا گُفْتِه مُوشِه:

ای امزی خاطر شُدِه که اونا عهدِ خُداوند، خُدای بابه کلونای

خُوره که او دَ غَیْتِ بُرو اُورْدونِ ازوا از سرزمینِ مِصرِ قد ازوا

بسته کُدد، میده کد^{۲۶} و رفته خُدایونِ بیگنه ره عِبادت کد و

اونا ره سَجده کد، خُدایونی ره که اونا نَمِیْشَنَخْت و خُداوند

عِبادتِ ازوا ره مَنع کُدد.^{۲۷} پس آتِشِ قارِ خُداوند دَ خِلافِ

امزی سرزمی داغ شُد و تمامِ نالت های ره که دَ امزی کِتاب

نُوشته شُدِه، دَ بِلِه شی اُورْد.^{۲۸} خُداوند اونا ره قد قار و خَشم

و غَضَبِ بُزْرگ از سرزمینِ ازوا ریشه کن کد و دَ سرزمینِ دِیگه

پورته کد، امو رقم که امروز آسته.

^{۲۹} چیزای تاشه دَ خُداوند، خُدای مو تعلق دَرِه، لیکن چیزای که

بَرَمَلا آسته، تا اَبَد دَز مو و اولادای مو تعلق دَرِه، تا پگِ

تورای امزی شریعت ره دَ جای بیری.

نتیجه پس اَمْدو سُون خُدا

^{۳۰} وختیکه پگِ امزی چیزا، یعنی بَرکت ها و نالت های

که دَ پیش شُمو ایشتم دَ بِلِه شُمو اَمْد و شُمو امیا ره دَ مینکل

پگِ مِلَّتِ هَايِ كِه خُداوند، خُدايِ شُمو، شُمو ره دَ اُونجِي هِي
 مُونه، دَ ياد اُورْدِيد ^۲ و سُون خُداوند، خُدايِ خُو پَس اَمْدِيد و از
 اِيد شِي شُدِيد و تمامِ چِيزايِ ره كه ما اِمروز دَز شُمو اَمْر مُونُم،
 شُمو و بچِكِيچايِ شُمو قَد تمامِ دِل و تمامِ جانِ خُو دَ جايِ
 اُورْدِيد، ^۳ اوخته خُداوند، خُدايِ شُمو خوشبختِي هَايِ شُمو ره
 پَس ميره و دَ بِلِه شُمو رَحْم كده شُمو ره از مِينكَلِ پگِ قَوْمِ
 هَايِ كه خُداوند، خُدايِ شُمو، شُمو ره دَ اُونجِي تِيْتِ پَرَك كده،
 پَس جَم مُونه. ^۴ حَتِي اِگِه شُمو تا آخِرِ زَمِي اَم اَواره شُدِه
 بَشِيد، خُداوند، خُدايِ شُمو، اَمْرُونجِي اَم شُمو ره جَم مُونه و
 پَس ميره. ^۵ و خُداوند، خُدايِ شُمو، شُمو ره دَ سِرزَمِينِي كه دَ
 بابِه كَلونايِ شُمو تَعَلُق دَشْتِ پَس ميره و شُمو صَاحِبِ اَزُو
 مَوْشِيد؛ اَو دَ حَقِ شُمو خُوبِي مُونه و تَعْدَادِ شُمو ره از
 بابِه كَلونايِ شُمو كده كَلوَتَرِ مَوْكُنِه. ^۶ علاوه اَزِي، خُداوند،
 خُدايِ شُمو دِلِ اَز شُمو و دِلِ بچِكِيچايِ شُمو ره خَتْنِه مُونه تا
 خُداوند، خُدايِ خُو ره قَد تمامِ دِل و تمامِ جانِ خُو دَوَسْتِ دَشْتِه
 بَشِيد و زِنْدِه بَمَنِيد. ^۷ خُداوند، خُدايِ شُمو پگِ اَمْرِي نَالْتِ هَا
 ره دَ بِلِه دُشْمَنَا و مُخَالِفَايِ شُمو كه شُمو ره اَزَار-و-اَذِيْتِ كد
 ميره. ^۸ اوخته شُمو بَسْمِ اَز اِيدِ خُداوند مَوْشِيد و پگِ اِحْكَامِ اَزُو
 ره كه ما اِمروز دَز شُمو اَمْر مُونُم، دَ جايِ مِيرِيد ^۹ و خُداوند،

خُدای شُمو، شُمو ره دَ پَگِ کارای دِست شُمو کامیاب مُونه و
 دَ ثَمَرِ رَحْمِ شُمو، دَ ثَمَرِ چارپایای شُمو و دَ حَاصِلَاتِ زَمینِ
 شُمو بَرکتِ مِیدیه، چُون خُداوند از کامیاب کدون شُمو بسم
 خوشحال مُوشه، اَمو رَقمِ که از کامیاب کدونِ بابِه کَلونای شُمو
 خوشحال شُد، ^{۱۰} دَ شرطی که از اَیدِ خُداوند، خُدای خُو شُنید و
 احکام و دِستورای شی ره که دَ امزی کِتابِ شریعتِ نِوِشته
 شُد، دَ جای بَیرید و قد تمامِ دِل و تمامِ جان سُون خُداوند،
 خُدای خُو پس بَیید.

اِنْتِخابِ زِنْدَگی یا مَرگ

^{۱۱} اَمی حُکمِ ره که ما اِمروز دَز شُمو اَمرِ مُونم، بَلدِه شُمو کَلو
 مُشکِلِ نِیستِه و از دِسترس شُمو ام دُور نِییه. ^{۱۲} اِی دَ عَالَمِ
 باله نِیستِه که بُگَید: 'کِی بَلدِه ازمو دَ عَالَمِ باله موره و اُو ره
 بَلدِه ازمو میره تاکه مو بَشَنوی و دَ جای بیری؟' ^{۱۳} دَ اُو طرفِ
 دریا ام نِیستِه که بُگَید: 'کِی بَلدِه ازمو دَ اُو طرفِ دریا تیر
 مُوشه و اُو ره بَلدِه ازمو میره تاکه مو بَشَنوی و دَ جای بیری؟'
^{۱۴} بَلکِه اِی کَلامِ عَدَرِ دَ نَزدِیکِ شُمو اَسته؛ دَ دانِ شُمو و دَ دِلِ
 شُمو، تا اِی ره دَ جای بَیرید.

^{۱۵} اینه، ما امروز ام زندگی و کامیابی ره د پیش روی شمو
 ایشتم و ام مرگ و تباهی ره. ^{۱۶} چون ما امروز دز شمو امر
 مونم که خداوند، خدای خو ره دوست داشته بشید، د مطابق
 راه ها-و-طریق های ازو رفتار کنید و احکام، قانونا و
 دستورای ازو ره د جای بیرید تا زنده بمانید و تعداد شمو کلو
 شنه و تا خداوند، خدای شمو، شمو ره د سرزمینی که بلده
 تصرف کدون شی دزو داخل موشید، برکت بدیه. ^{۱۷} لیکن اگه
 دل شمو از راه بر شنه و از آید نشنید و گمراه شده خدایون
 بیگنه ره سجده و عبادت کنید، ^{۱۸} امروز دز شمو اعلان مونم
 که شمو حتماً از بین مورید و د سرزمینی که بلده تصرف
 کدون شی از دریای اردن تیر شده داخل موشید، عمر دراز
 نمیدشته بشید. ^{۱۹} امروز آسمو و زمی ره د بله شمو شاهد
 میگیرم که ما زندگی و مرگ ره د پیش روی شمو ایشتم و
 برکت و نالت ره. پس زندگی ره انتخاب کنید تا شمو و اولاده
 شمو زنده بمانید. ^{۲۰} آره، خداوند، خدای خو ره دوست داشته
 بشید، از آید شی شنید و دزو محکم بچسپید، چراکه او
 زندگی و درازی عمر شمو آسته، تا د سرزمینی که خداوند
 بلده بابه کلونای شمو، ابراهیم و اسحاق و یعقوب قسم خورد
 که او ره دزوا میدیه، جای-د-جای شنید.

۳۱ موسیٰ ادامه دده اینی تورا ره د پگ قوم اسرائیل بیان
کد^۲ و دزوا گفت: "ما آلی یگ صد و بیست ساله آستم و
دیگه توان بر-و-در شدو ره ندرم و خداوند ام دز مه گفته که،
تو امزی دریای اردن تیر نموشی.^۳ خداوند، خدای شمو خود
شی پیش پیش شمو از دریای اردن تیر موشه و او امی ملت ها
ره از پیش روی شمو نابود مونه تا سرزمین ازوا ره تصرف
کنید. یوشع ام پیش پیش شمو از دریای اردن تیر موشه، امو
رقم که خداوند گفته.^۴ خداوند د حق ازوا امو کار ره مونه که
د حق سیحون و عوج پادشایون اموریا و د حق سرزمین ازوا
کد وختیکه اونا ره نابود کد.^۵ خداوند اونا ره د دست شمو
تسلیم مونه و شمو قد ازوا د مطابق تمام حکمی که ما دز
شمو امر کدم رفتار کنید.^۶ قوی و دلیر بشید؛ ازوا ترس
نخورید و وحشت نکنید، چراکه خداوند، خدای شمو خود شی
قد شمو موره؛ او شمو ره تنها نميله و شمو ره ايله نمیدیه."

۷ اوخته موسیٰ یوشع ره کوی کد و د پیش نظر پگ قوم
اسرائیل دزو گفت: "قوی و دلیر بش، چراکه تو قد امزی قوم
د سرزمینی موری که خداوند د بابه کلونای ازیا قسم خورد که

دَ زیا مِیدیه؛ و تُو اُو ره دَ عِنوانِ مُلکیتِ بِلدِه امزیا مِیدی .
۸ خُداوند خود شی پیش پیش تُو موره و قد تُو آسته؛ اُو تُو ره
تنها نَمیلِه و تُو ره ایلِه نَمِیدیه . پس ترس نَخور و وَحشت زده
نَبَش .”

۹ اوخته مُوسیٰ امی شریعت ره نِوشته کده دَ پیشوايو، یعنی دَ
اولاده لاوی که مسئُولِ بُردونِ صندُوقِ عهدِ خُداوند بُود و دَ
پگِ ریش سفیدای قومِ اسرائیل دَد . ۱۰ و مُوسیٰ دَ زوا امر کده
گُفت: ” دَ آخِرِ هر هفت سال، دَ سالِ بَخشیدونِ قرضِ ها که
تعیین شده، دَ غَیتِ عیدِ چَپری ها، ۱۱ و ختیکه پگِ قومِ
اسرائیل دَ حُضُورِ خُداوند، خُداي شُمو دَ جایی که اُو اِنْتِخابِ
مُونه حاضرِ مُوشه، شُمو باید ای شریعت ره دَ پیشِ تمامِ قومِ
اسرائیل بَخانید تا دَ گوشِ ازوا بَرسه . ۱۲ قومِ ره یعنی مَردا،
خاتونو، بچکِیچا و بیگنه های ره که دَ شارای شُمو زندگی
مُونه جَم کنيد تا اونا بَشنوه و یاد بَگیره که از خُداوند، خُداي
شُمو بَترسه و تمامِ تورای امزی شریعت ره دَ دِقَتِ دَ جای بیره
۱۳ و تا بچکِیچای ازوا که امی شریعت ره نَمِیدنه، ام بَشنوه و
یاد بَگیره تا بِلدِه تمامِ عُمَرِ حُو دَ سرزمینی که شُمو بِلدِه
تَصَرُفِ کدون شی از دریای اُردُن تیر مُوشید و دَ اُونجی زندگی

مُونِيد از خُداوند، خُداي شُمو بترسه.

^{۱۴} خُداوند دَ مُوسى كُفت: ”اينه، وختِ مُردون تُو نَزديك آسته؛ يوشع ره كُوى كُو و دَ خيمه مُلاقات حاضر شنيِد تا او ره وظيفه بديِم.“ پس مُوسى و يوشع آمده دَ خيمه مُلاقات حاضر شُد. ^{۱۵} اوخته خُداوند دَ ستونِ آورِ دَ خيمه ظاهر شُد و ستونِ آورِ دَ درگه خيمه ايسته شُد. ^{۱۶} و خُداوند دَ مُوسى كُفت: ”دَ زودى تُو فَوْت كده قد بابه كلوناي خُو يگجاي مُوشى. بعد ازو اى قوم باله شُده از خُدايونِ بيگنه پيروي مونه، از خُدايونِ امزو سرزى كه اونا دَ اونجى دَ مينكلِ ازوا داخلِ مُوشه؛ قد امزى كار اونا خود ره فاحشه جور مونه؛ اونا مره ايله مونه و عهدى ره كه قد ازوا بسته كديم، ميده مونه. ^{۱۷} دَ امزو روز آتشِ قار مه دَ بله ازوا داغِ مُوشه و ما اونا ره ايله مونم و روى خُو ره ازوا تاشه مونم؛ اونا نابودِ مُوشه و مُصيبِت ها و مُشكلاتِ كلو دَ بله ازوا ميبه، دَ اندازه كه اونا دَ امزو روز مُوكيه: ’آيا امى مُصيبِت ها امزى خاطر دَ بله مو نَمده كه خُداى مو دَ مينكل مو نيسته؟‘ ^{۱۸} ليكن دَ امزو روز ما حتماً روى خُو ره ازوا تاشه مونم، بخاطرِ پگِ شرارتِ و- بدى كه اونا كده و بخاطرى كه سونِ خُدايونِ بيگنه رفته.

^{۱۹} پس آلی ای سرود ره بلده خو نوشته کنید و تو ای ره د بنی
 اسرائیل تعلیم بدی تا اونا ای ره از بر کنه و تا ای سرود بلده
 ازمه د خلاف بنی اسرائیل یگ شاهد بشه. ^{۲۰} چون وختی اونا
 ره د سرزمینی که د بابه کلونای ازوا وعده کدیم برسئم، د
 سرزمینی که از شی شیر و عسل جاری آسته، اوخته اونا
 خورده سیر و چاق موشه و سون خدایون بیگنه موره و اونا ره
 عبادت مونه و دز مه توهین کده عهد مره میده موکنه.
^{۲۱} وختیکه مصیبت ها و مشکلات کلو د بله ازوا مییه، اوخته
 ای سرود رقم یگ شاهد د بله ازوا شاهی میدیه، چراکه ای
 سرود از دان اولاده ازوا پرمشت نموشه. چون د باره خیالات
 ازوا ما امی آلی میدئم، پیش ازی که اونا ره د سرزمینی که د
 باره شی قسم خوردیم، داخل کئم. ^{۲۲} پس د امزو روز موسی
 ای سرود ره نوشته کد و د بنی اسرائیل تعلیم دد.

^{۲۳} اوخته خداوند د یوشع باچه نون وظیفه دد و گفت: "قوی و
 دلیر بش، چراکه تو بنی اسرائیل ره د سرزمینی که ما بلده
 ازوا وعده کدیم داخل مونی و ما قد تو آستم."

^{۲۴} وختی موسی تورای امزی شریعت ره د یگ کتاب تا آخر
 نوشته کده خلاص کد، ^{۲۵} او د لایوی که مسئول بردون

صندوقِ عهدِ خداوند بود، امر کده گفت: ^{۲۶} ”ای کتابِ شریعت ره بگیرید و د پالوی صندوقِ عهدِ خداوند، خدای خو بیلید تا د اونجی د عنوانِ شاهد د خلافِ بنی اسرائیل بشه. ^{۲۷} چون ما میدنم که شمو چپقس یاغی و سرکش استید. اینه، امروز که ما هنوز زنده و د مینکل شمو استم، شمو د خلافِ خداوند شورش کدید، پس چپقس کلوتر بعد از مردون مه شورش مونید! ^{۲۸} پگ ریش سفیدای طایفه های خو و کته کلونای خو ره د پیش مه جم کنید تا ای تورا ره د گوش ازوا برسنم و آسمو و زمی ره د بله ازوا شاهد بگیرم. ^{۲۹} چون ما میدنم که بعد از مردون مه شمو خودون ره کاملاً فاسد مونید و از راه-و-طریقی که دز شمو امر کدیم میگردید. د زمانای آینده مصیبت د بله شمو مییه، چون شمو چیزی ره انجام میدید که د نظرِ خداوند بد آسته و قد کارای دست خو قارِ خداوند ره باله میرید.“

سرودِ موسیٰ

^{۳۰} اوخته موسیٰ تورای امزی سرود ره د حالیکه تمامِ جماعتِ اسرائیل گوش میگرفت تا آخرِ خاند:

۳۲ "آی آسمونا، گوش بگیرید که ما توره موگیم؛

آی زمی، تورای دان مَره بَشَنو!

۲ بیل که تعلیم مه رقم بارو آلی بباره

و تورای مه رقم شَبَنم وری بَشینه،

رقم قطره های تَرَم بارو دَ بِلَه عَلفِ تازه

و رقم بارش ها دَ بِلَه گیاه های نو-بُر-شده،

۳ چراکه ما نام خُداوند ره اِعلان مُونم:

بُزرگی خُدای مو ره تَوَصیف کُنید!

۴ او قاده-و-پناهگاه آسته، کارای شی کامل،

و پگِ راه های شی پُر از انصاف.

او خُدای وفادار آسته و دُور از حیلَه-و-مَکر،

او عادِل و راست آسته.

^۵ قَوْمِ شَيْ دَ بَرَابِرِ اَزُو فِسادِ كَد؛

عَيْبِ هَايِ اَزُوا ثَابِتِ كَد كِه اُونَا بچكِيچايِ اَزُو نِيِيه،

بَلَكِه يِگِ نَسْلِ كَجَرَوِ وِ گُمراهِ اَسْتِه.

^۶ آيِ قَوْمِ جَاهِلِ وِ نَادُو،

آيَا نِيكِي هَايِ خُداوندِ رِه اَمِي رَقْمِ اَدَا مُونِيد؟

آيَا اُو اَتِه وِ صَاحِبِ شُمُو نِيَسْتِه؟

اُو شُمُو رِه خَلَقِ كَدِه اُسْتَوَارِ كَد.

^۷ رُوَزايِ قَدِيمِ رِه دَ يَادِ خُو بِيَرِيدِ

وِ دَ بَارِه سَالِ هَايِ گُذِشْتِه فِكْرِ كُنِيد.

اَزِ اَتِه خُو پُرْسَانِ كُنِيد تا دَزِ شُمُو بِيَانِ كُنِه،

وِ اَزِ رِيَشِ سَفِيدايِ خُو تا دَزِ شُمُو نَقْلِ كُنِه.

^۸ وِخْتِيكِه خُدايِ مُتَعَالِ تَقْسِيمِ مِلَّتِ هَا رِه دَزُوا دَدِ

و بَنی آدَم رِه دَ هَر جَای تِیت کد،

اَو سَرحدِ قَوم ها رِه دَ مُطابِقِ تَعَدادِ بَنی إِسرائِیل تَعیین

کد.

^۹ چُون تَقسِیمِ خُداوندِ قَومِ اَزو اَستَه

و یَعقُوبِ حِصَّه خَاصِ اَزو.

^{۱۰} خُداوند اَو رِه دَ یِگ زَمینِ بیابونی پَیدا کد،

دَ یِگ بیابونِ خُشک و سوزان.

اَو رِه پَناه دَد و فِکَر خُو رِه سُون اَزو گِرِفَت

و اَزو رَقمِ تَخَمِ چِیم خُو حِفاظَت کد.

^{۱۱} رَقمی کِه بُرگُجِ چُوچَه های خُو رِه از وور خُو پَرِواز مِیدیه

و دَ بَلَه چُوچَه های خُو پَر مِیزَنه،

رَقمی کِه بال های خُو رِه واز کده اونا رِه باله مُونه

و اونا ره د بَلِه پَرهای خُو مُوبره،

^{۱۲} امو رقم خُداوند تنهای خُو او ره رهبری کد؛

هیچ خُدای بیگنه قد ازو نَبُود.

^{۱۳} خُداوند او ره د بِلندی های زمی سوار کد

و از حاصلاتِ زمی دَزُو خورند؛

او از قرخ دَزُو عسل دَد که بِچَشه،

و از سنگِ خارا روغو.

^{۱۴} مسکِه گله و شِیرِ رمه ره

قد چربی باره گو و قوچ های باشان و بُزها

و خُو بَتَرین دانه های گندم، دَزُو دَد.

و او شراب از خُونِ انگور وُچی کد.

^{۱۵} لیکن یَشُورُون چاق شده لَغه زد؛

أَوْ جَاق، دَبَل و بَرْتُو شُد.

أَوْ خُدَاي رِه كِه أَوْ رِه خَلَق كَد، اِيلِه كَد

و قَادِه نِجَات خُو رِه خَار-و-حَقِير حِسَاب كَد.

^{۱۶} أَوْنَا قَد پَرَسْتِشِ خُدَايُونِ بِيگَنِه غَيْرَتِ خُدَاوَنَد رِه دَ شُور

أُورَد

و قَد كَارَاي نَفَرَتِ اَنگِيزِ خُو قَارِ اَزُو رِه بَالِه أُورَد.

^{۱۷} أَوْنَا بَلَدِه جِنِيَاتِ قُرْبَانِي تَقْدِيمِ كَد، نَه دَ خُدَا،

بَلَدِه خُدَايُونِي كِه أَوْنَا هِيچ نَمِيشَنَخَت،

بَلَدِه خُدَايُونِ نُو كِه تَازِه پِيدَا شُدِه،

بَلَدِه خُدَايُونِي كِه بَابِه كَلُونَاي شُمُو اَزُوا هِيچ تَرَس

نَدَشَت.

^{۱۸} خَالِقِي كِه أَوْنَا رِه دَ وُجُودِ أُورَد، پَرَوَايِ شِي رِه نَكَد؛

و خُدای که اونا ره پیدا کد، اونا او ره پُرْمُشت کد.

۱۹ خُداوند ای کار ره دید و ازوا بدبُر شُد،

چراکه باچه ها و دُخترِون شی قار ازو ره باله اُورد.

۲۰ پس او گُفت: 'ما رُوی خُو ره ازوا تاشه مُونم،

تا بِنِگَرَم که عاقبتِ ازوا چی موشه؛

چُون اونا یگ نسلِ گمراه-و-شَریر آسته،

بچکِیچای که وَفا دَز شی و جُود نَدَره.

۲۱ اونا قد پَرستش چیزای که خُدا نییه مَره سرِ غَیْرَت کد

و قد بُت های خُو قار مَره باله اُورد.

پس ما اونا ره دَ و سِیْلَه کسای که هیچ قوم حساب نَمُوشه

سرِ غَیْرَت مُونم

و تَوَسُطِ یگ مِلَّتِ جاهِل قار ازوا ره باله میْرَم.

۲۲ چُون یِگِ آتِشِ دَ وَسِیْلَهٗ غَضَبِ مَه دَاغِ شُدِهٗ

که اَلَنگِهٗ شِی تا غَوَجِی هَای عَالَمِ مُرْدِهٗ هَا مِیْرَسَهٗ؛

اَوْ زَمِی رِهٗ قَدْ حَاصِلِ شِی قُوْرَتِ مُوْنَهٗ

و بُنِیَادِ کَوِهٗ هَا رِهٗ آتِشِ مِیْزَنَهٗ.

۲۳ مَا بَلَاهَا رِهٗ دَ بَلِهٗ اَزِوَا جَمِ مُوْنُمُ

و خَلَطِهٗ تِیْرَهَای خُو رِهٗ دَ بَلِهٗ اَزِوَا خَالِیِ مُوْنُمُ.

۲۴ اَوْنَا اَزِ گُشَنگِی تَلَفِ مُوْشَهٗ،

و دَ وَسِیْلَهٗ آتِشِ تَو و مَرَضِ وُبَای تَلَخِ اَزِ بَیْنِ مَوْرَهٗ؛

مَا دَنَدُوْنَایِ جَانُوْرَایِ وَحْشِی رِهٗ دَ خِلَافِ اَزِوَا رِبِیِ مُوْنُمُ

و زَارِ جَانْدَارَایِ رِهٗ کِهٗ دَ خَاکِ خَزَکِ مُوْنَهٗ.

۲۵ شَمَشِیْرِ اَوْنَا رِهٗ دَ بُرُو بَیْ اَوْلَادِ مُوْنَهٗ

و وَحْشَتِ دَ دَاخِلِ دَ بَلِهٗ اَزِوَا حَاکِمِ مُوْشَهٗ.

مردای جوان و دخترانِ جوان،

نلغه‌گونِ شیرخور و نفرای موی سفید پگ شی نابود

مُوشه.

^{۲۶} ما گفتُم که اونا ره تیت‌پرک کنم

و نام ازوا ره از مینکلِ انسان ها گل کنم؛

^{۲۷} لیکن از طعنه دُشمو ترسیدم

که نشنه مُخالفا غلطِ فکر کنه

و بُگیه: ”دستِ ازمو پیروز شده؛

و خُداوند پگِ امزی کارا ره نکده.“

^{۲۸} اونا یگ قومِ بے عقل آسته

و دزوا هیچ دانایی و جُود ندره.

^{۲۹} کشکه اونا عقل میدشت و امی توره ره موفامید

و پي موبرد كه عاقبت ازوا چي موشه!

۳۰ چطور يگ نفر ميتنه هزار نفر ره دُمبال كنه

و دو نفر ده هزار نفر ره دوتلجي كنه،

اگه قاده پناهگاه ازوا اونا ره سودا نكده بشه،

و خداوند اونا ره تسليم نكده بشه!

۳۱ چون پناهگاه دشمنان رقم قاده پناهگاه ازمو آلي نيسته،

حتي دشمنان مو اي ره تصديق مونه.

۳۲ تاك هاي انگور ازوا از تاكستان هاي سدوم ميبه

و از باغ هاي انگور عموره.

انگوراي ازوا انگوراي زاردار آسته

و خوشه هاي ازوا تلخ.

۳۳ شراب ازوا زار مار آسته،

زارِ کُشِنْدِه تير مار.

آيا اى چيزا د پيش مه ذخيره نييه^{۳۴}

و د دى خانه هاى مه مهر-و-لاک نشده؟

انتقام گرفتو و جزا ددو کار ازمه يه؛^{۳۵}

پای هاى ازوا د وختى معين ميلخشه،

چراکه روز تباهى ازوا نزديک آسته

و نابودى که د بله ازوا آمدنى يه، عجله مونه.

چون خداوند قوم خو ره د حق شى ميرسنة^{۳۶}

و د خدمتگاراى خو دل موسوزنه،

دُرست د غيىتى که او مينگره که قوت ازوا از بين رفته

و هيچ کس باقى نمنده، نه غلام و نه آزاد.

اوخته خداوند د قوم خو موگيه: 'کجا آسته خدايون^{۳۷}

قاده های پناهگاهی که اونا دزوا پناه گرفتد،

۳۸ خدایونی که چربی قربانی های ازوا ره موخورد

و شراب هدیه های وچی کدنی ازوا ره وچی موكد؟

۳۹ اینه، بنگرید که ما خود مه امو آستم!

و د پالوی مه هیچ خدای دیگه وجود ندره.

ما موكشم و ما زنده مونم،

ما زخمی مونم و ما شفا میدیم،

و هیچ کس از دست مه خلاص شده نمیتنه.

۴۰ چون ما دست خوره د آسمو باله مونم و موكیم:

”ما تا ابد زنده آستم.

۴۱ ما شمشیر جلوی خوره تیز مونم

و دِسْت مِه اُو رِه بَلْدِه قِضَاوَت مِيگِيْرِه.

ما از دُشْمَنای خُو اِنْتِقَام مِيگِيْرِم

و کَسای رِه که از مِه بَد مُوْبِرِه جَزَا مِيديْم.

تِيْرهَای خُو رِه قَد خُوْن مَسْت مُوْنِم^{۴۲}

قَد خُوْن کُشْتِه شُدِه_ها و اَسِيْرَا؛

شَمشِيْر مِه گوشت مُوْخوْرِه

گوشتِ سِرِ قَوْمَنَدانای دُشْمو رِه. ”

اَي مِلَّتْ هَا قَد قَوْمِ اَزُو خُوشحَالِي کُنِيْد،^{۴۳}

چِرَاکِه اُو اِنْتِقَامِ خُوْنِ خِدْمَتگَارای خُو رِه مِيگِيْرِه؛

اُو از دُشْمَنای خُو اِنْتِقَام مِيگِيْرِه

و سِرْزَمِي و قَوْمِ خُو رِه از گُناهِ پَاک مُوْنِه. ”

دَمْزِي رَقْمِ مُوسَى اَمْدِه پَگِ تُوْرَاي اَمْزِي سُرُوْد رِه دَ حَالِيکِه^{۴۴}

قَوْمِ كَوْشِ مِيكَرِفْتِ خَانْدِ، اُو وَيُوشِعِ بَاجِه نُونِ. ^{٤٥} وَخْتِيَكِه
 مُوسَىٰ پَگِ امزى تورا ره دَ تَمَامِ قَوْمِ إِسْرَائِيلِ خَانْدِ وَ خَلَاصِ
 شُدْ، ^{٤٦} اُو دَزُوا كُفْتِ: ”پَگِ توراى ره كه ما امروز بحیثِ
 شَاهِدِ دَزِ شُمُو اِعْلَانِ كُدْمِ دِ لِ خُو جَاى بَدِيدِ وَ دَ بَچَكِيچَاى
 خُو اَمْرِ كُنِيدِ كه تَمَامِ توراى امزى شَرِيعَتِ ره دَ دِقَتِ دَ جَاى
 بِيرِه، ^{٤٧} چِرَاكه اِى بَلَدِه شُمُو توره اِيلَهِيى نِيَسْتِه، بَلَكِه زِنْدَگِي
 شُمُو يَه؛ دَ وَسِيْلَه امزى توره شُمُو دَ امزُو سرزَمِي كه بَلَدِه
 تَصْرَفِ كَدُونِ شِي از دريَاى اَرْدُنِ تير مُوشِيدِ، عُمَرِ دِرَازِ
 مِيدَشْتِه بَشِيدِ.“

خُداوندِ مُوسَىٰ ره از مَرگِ شِي باخبرِ مُونِه

^{٤٨} دَ امزُو روزِ خُداوندِ دَ مُوسَىٰ كُفْتِ: ”^{٤٩} دَ امزى كوهِ عَبَارِيمِ،
 يَعْنِي كوهِ نَبُو كه دَ سرزَمِينِ مَوآبِ رُوى دَ رُوى شَارِ اَرِيحَا
 اَسْتِه بُرِ شُو وَ سرزَمِينِ كِنْعَانِ ره كه ما دَ بَنِي إِسْرَائِيلِ دَ عِنْوَانِ
 مُلْكِيَتِ مِيدِيمِ تُوخِ كُو. ^{٥٠} تُو دَ امزُو كوهِ كه بُرِ مُوشِي دَ
 اَمُونَجِي فَوْتِ مُونِي وَ قَدِ قَوْمِ خُو يَگجَاى مُوشِي، اَمُو رَقْمِ كه
 بَرَارِ تُو هَارُونِ دَ كوهِ هورِ فَوْتِ كَدِ وَ قَدِ قَوْمِ خُو يَگجَاى شُدْ،
^{٥١} چِرَاكه شُمُو دَ مِينَكَلِ بَنِي إِسْرَائِيلِ دَ پِيَشِ اُو مَرِيبَاى قَادِشِ دَ
 بِيَابُونِ صِينِ از مه نَاِطَاعَتِي كَدِيدِ، چُونِ مُقَدَّسِ بُودُونِ مَرِه دَ

مینکل بنی اسرائیل ثابت نکدید. ^{۵۲} امزی خاطر امو سرزمی
ره تنها از دور مینگری، لیکن د اونجی د سرزمینی که د بنی
اسرائیل میدیم، داخل نموشی. ”

دُعای بَرکتِ مُوسیٰ بَلَدِه قومِ اسرائیل

۳۳ اینمیا توره های بَرکتی آسته که مُوسیٰ، مَرِدِ خُدا،
پیش از مُردون خُو قد شی قومِ اسرائیل ره بَرکت دده ^۲ کُفت:

”خداوند از کوه سِینا آمد،

او از سَعیر د بِلِه ازوا طُلع کد

و از کوه پاران روشنی دد.

او قد هزاران هزار مُقَدَّسین آمد

و از دستِ راستِ شی بَلَدِه ازوا شریعتِ آتشی بُر شد.

^۳ راستی که او قوم خُو ره دوست دَره؛

پگِ مُقَدَّسِينَ شَى دَ دِسْتِ اَزُو يَه.

اونا دَ پيشِ پايایِ اَزُو مِيشينه

و هر کُدمِ شَى از توره های اَزُو برخوردار موشه.

^۴مُوسَى دَزِ مو شَرِيعَتِي رَه اَمْرِ كَد

که ميراثِ جَماعتِ يَعقُوبِ اَسْتَه.

^۵اُو دَ بَلَه يَشُورُونِ پادشاهِ شُد

دَ غَيْتِي كَه رَهبرایِ قَوْمِ قَد طايِفَه هَايِ اِسْرَائِيلِ قَتِي جَم

شُد.

^۶بِيلِ كَه رَثُوبِينِ زِنْدَه بُمْنَه وَ نَمْرَه

وَ تَعْدَادِ مَرْدَايِ شَى كَم نَبَشَه.

^۷وَ دَ باره يَهُودا ايني رَقْمِ كُفْت:

”اَيِ خُداوند، آوازِ يَهُودا رَه بَشَنو

و اوره د پيش قوم شى بير.

او قد دستاي خو بلده خو جنگ مونه

و تو اوره د خلاف دشمنای شى کومک کو.

^۸ د باره لاوی گفت:

”ای خداوند، تمیم-و-اوریم تو د مرد وفادار تو تعلق د ره

که تو اوره د مسا آزمایش کده

د پيش او مریبا قد ازو جنجال کدی؛

^۹ قد امزو که د باره آته و آبه خو گفت:

’ما اونا ره نمینخشم،‘

و برارون خو ره نادیده گرفت

و د بچکیچای خو اهمیت ندد،

چراکه کلام ازتو ره د جای آورد

و عهد از تُو ره نِگاه کد.

^{۱۰} اونا احکام تُو ره دَ یعقوب تعلیم میدیه،

شریعت تُو ره دَ اسرائیل.

اونا دَ حُضور تُو بْخورِ خوشبوی تقدیم مونه

و قربانی های سوختنی دَ بله قربانگاه تُو.

^{۱۱} ای خُداوند، دَ مال-و-دارایی ازوا برکت بدی

و کارای دِستای ازوا ره قبول کُو.

کمرِ مُخالِفتای ازوا ره میده کُو،

کمرِ کسای ره که ازوا بد موبره،

تا اونا دیگه باله نشنه.

^{۱۲} دَ باره بنیامین گفت:

”دوستِ خُداوند دَ پیشِ خُداوند دَ اَمْنِیت جای-د-جای

چُون قَادِرِ مُتَعَالِ تَمَامِ رُوزِ اَوْ رِه دَ پَنَاهِ خُو مِيگِيرِه

و اَوْ دَ مِينَكَلِ شَانِه هَاي شِي اَرَامِ مُونِه.

^{۱۳} دَ بَارِه يوسُفِ كُفْت:

”خُداوند سرزمينِ ازو ره بَرَكْتِ بَدِيه،

قَد نِعْمَتِ هَاي اَسْمُو، و شَبَنَمِ

و قَد آو هَا از عَوْجِي هَاي تِي زَمِي؛

^{۱۴} قَد بَهْتَرِيْنِ ثَمَرِ هَاي اَفْتَوِ

و قَد بَهْتَرِيْنِ حَاصِلَاتِ كِه از مَاهِ هَا دَ وُجُودِ مِييِه؛

^{۱۵} قَد بَهْتَرِيْنِ نِعْمَتِ هَاي كُوهِ هَاي قَدِيْمِ،

و حَاصِلَاتِ تِيپِه هَاي هَمِيْشِگِي؛

^{۱۶} قَد بَهْتَرِيْنِ نِعْمَتِ هَاي زَمِي و پُري شِي؛

و قد لُطِفِ امْرُؤُ كِه دَ بُوْطِه سوزان بُود.

بیل که پگِ امزیا دَ سرِ یوسفِ قرارِ بگیریه،

دَ تولغِه کسی که از مینکلِ برارونِ خُو اِنْتِخابِ شُد.

^{۱۷} اوْلباری گِلِه شی شِکوه-و-بُزُرگی ازو یه،

شاخای شی رقمِ شاخای گاوِ وَحشی،

اُو قد ازوا قومِ ها ره میزَنه،

پگِ ازوا ره تا آخِرِ زمی.

شاخای شی دِسته های ده هزار نفری اِفرایم

و هزار نفری مَنَسی آسته.

^{۱۸} دَ باره زَبُولون و یساکار کُفت:

”ای زَبُولون، دَ سَفَرِ های خُو خوشحال بَش

و تُو ای یساکار، دَ خیمه های خُو.

۱۹ اُونَا قَوْمَ هَا رَه دَ كَوِه دَعْوَتِ مُونِه

و دَ اُونَجِي اُونَا قُرْبَانِي هَاي مُنَاسِبِ رَه تَقْدِيمِ مُونِه؛

چُون اُونَا از پَرِيْمُونِي درِبا هَا

و از خَزَانِه هَاي تَاشِه رِيگزار هَا مِيچَشِه.

۲۰ دَ بَارِه جَادِ كُفْت:

”حَمْد-و-ثَنَا دَ اَمزُو كِه اَبَادِي جَادِ رَه كُتِه مُونِه!

جَادِ رَقْمِ شِيرِ زَنَدَكِي مُونِه

و بَازُو و تَوْلَغِه رَه پَارِه مُونِه.

۲۱ اُو بَهْتَرِيْن حِصَّه رَه بَلَدِه خُو اِنْتِخَابِ كَد،

چُون دَ اُونَجِي تَقْسِيمِ يَكِ حُكْمَرَانِ نِگَاهِ شُدُد.

اُو قَد كُتِه كَلُونَايِ قَوْمِ اَمَد،

و عَدَالَتِ خُداوند

و دستورای شی ره بلده اسرائیل دَ جای اُورد.

دَ باره دان گُفت:

”دان چوچه شیر آسته

که از باشان تُوپ مُونه.“

دَ باره نَفتالی گُفت:

”آی نَفتالی که از لُطفِ خُداوند بَرخوردار شُده

از بَرکتِ ازو پُر شُدے،

غَرَب و جَنُوب ره تَصَرَفِ کُو.“

دَ باره اَشیر گُفت:

”اَشیر از پَگِ باچه ها کده کَلوتر بَرکت یافته مُوشه؛

بیل که او بلده بَرارون خُو قابِلِ قَبُولِ بَشَه

و پای خُو ره دَ روغو غوٹَه کنه.

۲۵ پُشتبند های درگه شی از آین و برونز بشه

و د روزای زندگی خُو قوی-و-زور تُو بشه.

۲۶ د آخر گُفت:

”آی یشورون، هیچ کس رقمِ خُدا نیسته

که بلده کومک تُو آسمونا ره سوار شنه

و د بزرگی-و-جلال خُو د بله آورها بییه.

۲۷ خُداي ازلّی-و-آبدی پناهگاهِ تُو آسته

و بازو های آبدی شی تُو ره اُستوار نگاه مونه.

او دُشمنای تُو ره از پیشِ رُوی تُو هی مونه

و مَوگیه: ’نابود کُو!‘

۲۸ پس اسرائیل د اَمْنِیتِ زندگی مونه،

چشمه یعقوب دُور از بلا ها،

دَ یِگ سرزمینِ پُر از غَلَّه و شِیره انگُور

که از آسمون شی شَبْنَم مُوباره.

نیک دَ بَخْت تُو، آی اِسرائیل! ^{۲۹}

رَقْمِ از تُو اَلّی کی اَسْتَه

آی قومی که دَ و سِیلَه خُداوند نِجات پَیدا کدی؟

اُو سِپِری اَسْتَه که تُو ره کومک مُونه

و شمشیرِ پیروزی تُو!

دُشمنای تُو دَ پیش تُو سر خَم مُونه

و تُو دَ بِلَه پُشت های ازوا لَغَه مُونی.

فَوْتِ مُوسیٰ

۳۴ اُوخته مُوسیٰ از دَشت های موآب دَ کوه نِبو دَ قِیلی

پیسگه که رُوی دَ رُوی شارِ اَریحا آسته باله شُد و خُداوند تمامِ سرزمی ره بَلدِه اَزو نِشو دَد: از جِلعاد تا دان، ^۲ پَگِ مَنطِقِه نَفتالی، سرزمینِ اِفرایم و مَنسی و پَگِ سرزمینِ یهُودا ره تا دریای غَرب، ^۳ جَنوب و اَواری های دَرِه اَریحا ره که شارِ دِرختونِ خُرما آسته تا صوغَر. ^۴ و خُداوند دَزو گُفت: ”ای سرزمینی آسته که ما بَلدِه اِبراهیم، اِسحاق و یعقوب قَسَم خورده گُفتم که ’دَ اولادِه تُو مِیدیم.‘ ما دَز تُو اِجازه دَدَم که اُو ره قد چیمای خُو بَنگری، لیکن تُو از دریای اَرْدن تیر نَموشی تا دَ اُونجی داخل شنی.“

^۵ پس مُوسیٰ خِدمتگارِ خُداوند دَ اُمونجی دَ سرزمینِ موآب دَ مُطابقِ توره خُداوند فَوْت کد. ^۶ اُو دَ سرزمینِ موآب رُوی دَ رُوی بَیت-فِغور، دَ دَرِه دَفن شُد، لیکن قَبِرِ اَزو ره تا اِمروز هیچ کس نَمیدنه. ^۷ مُوسیٰ یگ صد و بیست ساله بُوَد که فَوْت کد؛ چیمای اَزو هنوز خیره نَشُدَد و قَوْت شی کَم نَشُدَد. ^۸ و بَنی اِسرائیل بَلدِه مُوسیٰ دَ دَشت های موآب سی روز ماتَم گِرِفته دَوَره ماتَم و چخرا ره بَلدِه مُوسیٰ تَکمیل کد.

^۹ یوشع باچه نون پُر از روحِ حِکمت بُوَد، چراکه مُوسیٰ دِستای خُو ره دَ بِلِه اَزو اِشَتُد. و بَنی اِسرائیل از اَیدِ اَزو شُد و مُطابقِ

چیزای که خُداوند دَ مُوسیٰ امر کُدد، عمل کد.

^{۱۰} تا آلی ره هیچ پیغمبری رقمِ مُوسیٰ آلی دَ اسرائیل ظُهور
نکده که خُداوند او ره رُوی دَ رُوی دیده بشه. ^{۱۱} مُوسیٰ دَ تمام
مُعجزه ها و چیزای عجیب که خُداوند او ره رُوی کد تا اونا ره
دَ سرزمینِ مصر دَ خِلافِ فرعون، پگِ خدمتگاری شی و تمام
سرزمین شی انجام بديه، ^{۱۲} و دَ تمام کارای دِستِ قوی و دَ
تمام هَبیتِ بزرگ که دَ پیشِ نظرِ پگِ بنی اسرائیل نشو دد
بے جوړه آسته.